

ინაკულტორი გაუგიძევილი

ქიოშისლიოგრაფია

ИРАКЛИЙ
ТАТИШВИЛИ
БИОБИБЛИОГРАФИЯ

* ე ვ ც ი ე დ ე ს *
* МЕЦНИЕРЕБА *
1987

შინაარსი — СОДЕРЖАНИЕ

აკადემიური ირაკლი ტატიშვილი (სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე ნაჩვევა)	15
Академик И. Я. Татишвили (краткий очерк научной и общественной деятельности)	15
Irakli Tatishvili (A Short Review of His Scientific and Pedagogical Work and Public Activities)	23
აკადემიური ირ. ტატიშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები	32
Основные даты жизни и деятельности академика И. Я. Татишвили	35
გმოქვეყნებული შრომები	38
Опубликованные труды	38
წიგნების, პერიოდული და გრძელდებადი გამოცემების რედაქტორი	86
Редактор книг, периодических и продолжающихся изданий	86
ლიტერატურული აკად. ირ. ტატიშვილის შესახებ	89
Литература о И. Я. Татишвили	89
დაბადების წლისთავები	96
Годовщины рождения	96
გარდაცვალება და დაკრძალვა	97
Смерть и похороны	97
ძირითადი შრომების სიძიებელი	99
Указатель основных трудов	102
სახელთა საძიებელი	108
Указатель имен	110

საქართველოს სსრ მინისტრისათვა პრადემია
ცენტრალური სამინისტრო ბიბლიოთიკა

АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ЦЕНТРАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

ბიობიბლიოგრაფიული სერია ქართველი „მეცნაერები“
Биобиографическая серия «Грузинские ученые»

ერაკლი^{III} თატიშვილი

(1902 - 1980)

ბიობიблиოგრაფია

Издательство «Мецниереба»
Тбилиси
1987

କନାର୍ଜଲୀ

ପ୍ରାଚୀନ୍ତିକାଳୀ

(1902 - 1980)

ଶ୍ରୀପଦମଣିଙ୍କାନ୍ତିକା

ଗାନ୍ଧିମହିମାମଲାଙ୍କା «ମେହିନ୍ଦିନ୍ଦାଙ୍କା»
ଅବ୍ଲାଷି

1987

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აქად. ირ. ტა-
 ტიშვილის ბიობიბლიოგრაფია მოიცავს 1926—1985 წლების
 მასალას: სამეცნიერო შრომებს, რეცენზიებსა და გამო-
 ხმაურებებს ამ შრომებზე, აგრეთვე ირ. ტატიშვილის რედაქციით გა-
 მოცემულ შრომებსა და ლიტერატურას ირ. ტატიშვილის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურად. ნაკვეთს წინ უძღვის
 ირ. ტატიშვილის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობას
 მოკლე მიმოხილვა, ერთეს შრომების ანბანური და სახელთა ს-
 ძიებლები.

Биобиблиография академика Академии наук Грузинской ССР Ир. Я. Татишвили содержит материал, охватывающий 1926—1985 гг. Это научные труды с указанием отзывов и рецензий на них, труды, изданные под редакцией Ир. Я. Татишвили и литература о нем.

В биобиблиографии материал расположен в хронологическом порядке. Выпуску предпослан краткий очерк научной и общественной деятельности Ир. Я. Татишвили, прилагаются алфавитный указатель трудов и именной указатель.

ბიობიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია:
 გ. ჭიბლაძე (მთ. რედაქტორი), ლ. გაბუნია, ა. ცაგარე-
 ლი, ვ. გომელაური, გ. ციციშვილი, თ. თნიანი,
 მ. დარასელია, შ. ძიძიგური, ა. აფაქიძე, ქ. ლო-
 მინაძე, ს. ხადური, ნ. გურგენიძე (მდივანი).

შემდგენლები: დ. მაისურაძე, ზ. თოფურია.
 რედაქტორი ს. ხადური.

ბიბლიოგრაფიული რედაქცია ა. ირემაშვილის.

Главная редакционная коллегия биобиблиографической серии: Г. Н. Джигладзе (глав. редактор), Л. К. Габуния, А. Л. Цагарели, В. И. Гомелаури, Г. В. Цицишвили, Т. Н. Ониани, М. К. Дараселия, Ш. В. Дзидзигури, А. М. Апакидзе, Дж. Г. Ломинадзе, С. А. Хадури, Н. А. Гургенидзе (секретарь).

Составители: Д. Ш. Майсурадзе, З. М. Топурия
 Редактор С. А. Хадури

Библиографический редактор А. В. Иремашвили

ირაპლი ტატიშვილი

(სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი
მოღვაწეობის მოქლე მიმოხილვა)

ქართული საბჭოთა მედიცინის განვითარებაში დიდი წელილი მიუძღვის გამოჩენილ პათოლოგის, პათოლოგანატომის, ქართველ მედიკოსთა მრავალი თაობის ორმატებელს, საუკეთესო პედაგოგს, მეცნიერ-სა და ორგანიზატორს ირაკლი იაკობის ძე ტატიშვილს. მან მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება ქართული მედიცინის თეორიისა და პრაქტიკის განვითარებას მოახმარა. ი. ტატიშვილი ერთსა და იმავე დროს იყო უმაღლესი კვალიფიკაციის პრაქტიკოსი ექიმი, პათოლოგ-ანატომი, პათოლოგიური ანატომიის მასწავლებელი თბილისის სა-შუალო და უმაღლეს სამედიცინო სასწავლებლებში, პათოლოგიის როცვული და აქტუალური საკითხების მკვლევარი.

ი. ტატიშვილი დაიბადა 1902 წელს სოფელ ბაკურიანში (ბორჯო-მის რაიონი). 1910 წელს შედის გორის გიმნაზიაში, საიდანაც 1914 წელს გადადის თბილისის პირველ გიმნაზიაში, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1921 წ.; იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო-პროფესიული ფაკულტეტზე, რო-მელიც აგრეთვე წარჩინებით დაასრულა 1927 წელს.

პათოლოგიური ანატომიისადმი ინტერესი ი. ტატიშვილმა ჯერ კიდევ სტუდენტობის პერიოდში გამოიჩინა. ამიტომ ის, მესამე კურ-სის სტუდენტი, 1924 წლის თებერვალში პათოლოგიური ანატომიის კათედრის გამეცემ, საქართველოში პათოლოგიური ანატომიის ფუნქ-მცებელმა ვლადიმერ ულენტმა ჩარიცხა კათედრაზე პრეპარატორად, 1929 წელს იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭომ აირჩია იმავე კათედრის ასისტენ-ტად.

1937 წელს ი. ტატიშვილმა დაიცვა დისერტაცია მედიცინის მეც-ნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემა-ზე — „ქლინიკური დიაგნოსტიკის სისუსტის საკითხებისათვის“. 1938 წელს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის პროფესორ-თა საბჭომ აირჩია პათოლოგიური ანატომიის კათედრის დოცენტად.

1937 წელს თბილისის სახელმწიფო სტომატოლოგიური ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოში ი. ტატიშვილი აირჩია პათოლოგიური მუზეუმის კათედრის გამგედ. ამ თანამდებობაზე მან დაპყო 1948 წლამდე.

1930—1931 წლებში ი. ტატიშვილი კითხულობდა პათოლოგიური ანატომიის სისტემატურ კურსს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სტომატოლოგიურ ფაკულტეტზე, 1931—1932 წლებში — პედიატრიულ ფაკულტეტზე, 1938 წელს — ლექციებს კბილებისა და პირის ღრუს პათომორფოლოგიაში, კბილის ექიმების ექიმ სტომატოლოგებად გადამზადების კურსებზე, ხოლო 1936—1948 წლებში — სექციის კურსს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის პედიატრიულ ფაკულტეტზე. 1931—1941 წლებში ი. ტატიშვილი იყო მედიცინიურებისა და ლაბორანტთა სკოლის ლექტორი.

1942 წელს ი. ტატიშვილი იცავს დისერტაციას მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე — „მასალები თირქმელზედა ჯირკვლების პათოლოგიური ანატომიის შესწავლისათვეის“. იმავე წელს თბილისის სახელმწიფო სტომატოლოგიური ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭო მას ირჩევს პროფესიონალ. 1945 წლიდან გარდაცვალებამდე ი. ტატიშვილი ასრულებდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრის პროფესიონალ მოვალეობას.

1953 წელს ი. ტატიშვილი დაინიშნა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ სამეცნიერო დარგში, ხოლო 1959 წელს გადაყვანილ იქნა დირექტორის მოადგილედ სასწავლო მუშაობაში. ამ თანამდებობაზე დაპყო 1961 წლამდე. იმ ხნის განმავლობაში იგი არაერთხელ ასრულებდა ინსტიტუტის დირექტორის (რექტორის) მოვალეობასაც.

ი. ტატიშვილი სხვადასხვა დროს იყო თბილისის მე-2 და მე-4 საავადმყოფოების პროზექტორი, პირველი საავადმყოფოს, კლინიკური და ექსპერიმენტული კარდიოლოგიის, ტუბერკულოზის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების პათოლოგიური ანატომიის განყოფლებების გამგე. გარკვეულ პერიოდში (1934—1939 წწ.) მუშაობდა ქ. თბილისის სასამართლოს ექიმადაც.

დიდია ი. ტატიშვილის დამსახურება საქართველოში პათოლოგიანატომთა სამსახურის ორგანიზაციაში. იგი 1948 წლიდან საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთავარი პათოლოგიანატომია. მისი ხელმძღვანელობით რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონული ცენტრების საავადმყოფოებში ტარდებოდა კლინიკურ-ანატომიური კონფერენციები, რომლებზედაც კვალიფიკაციას იმაღლებდა რესპუბლიკის სამკურნალო ქსელის სხვადასხვა სპეციალობის ექიმთა

მრავალი თაობა, საერთოდ, დიდია ი. ტატიშვილის დამსახურების გართველში პათოლოგანატომთა კადრების აღზრდაში.

ფასდაუდებელი მუშაობა აქვს ჩატარებული ი. ტატიშვილს დედა სამამულო ომის დროს, დაჭრილთა კვლევისა და მკურნალობის მდგომარეობის კონტროლის დარგში. ის 1941—1945 წლების მანძილზე იყო საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ევაკო-ჰოსპიტლების ცენტრის უფროსი.

გაიარა რა დიდი გზა პრეპარატორის თანამდებობიდან პროფესორის წოდებამდე, ი. ტატიშვილი მოღვაწეობის ყველა ეტაპზე იყო კათედრისა და მისი ბაზის, რესპუბლიკური ცენტრალური კლინიკური საერთოფოს პათოლოგანატომიური განყოფილების ენერგიული ხელმძღვანელთაგანი; იგი სისტემატურად ზრუნვდა სასწავლო პროცესისა და პათოლოგანატომიური მეთოდების სრულყოფისათვის.

1955 წელს ი. ტატიშვილი აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, 1960 წელს — აკადემიკოსად. 1962 წელს მას მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება. 1961—1963 წლებში ი. ტატიშვილი იყო საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი.

დიდია ი. ტატიშვილის მეცნიერული ღვაწლი. მის კალამს ეკუთვნის ორასამდე ნაშრომი, რომელთა შორის აზე მეტი მონოგრაფიაა. შრომათა ერთი რიგი ეძღვნება გულ-სისხლძარღვთა სისტემის პათოლოგიის საკითხებს. ექსპერიმენტულ და სექციურ მასალაზე შესწავლილია ათეროსკლეროზი, გულისა და სისხლძარღვების ანევრიზმები, აორტის ე. წ. სარქველზედა გახვევა, გულის ორგანიზებული თრომბი, გულის გასკდომა, გულის ცვლილებები შვავე დაღლის დროს, ექსპერიმენტული ნალველ-კენჭვანი დაავადების პირობებში, ენდოკარდიტები, ჰიპერტონული დაავადება, გულისა და მსხვილი სისხლძარღვების სიმახინჯები და სხვ. მან შეისწავლა სისხლის ძარღვების ნერვულ-რეცეპტორული მოწყობილობანი აღამიანისა და ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის დროს.

ი. ტატიშვილის მონაცემებით აღამიანის ათეროსკლეროზის დროს სისხლის ძარღვების ნერვულ-რეცეპტორული მოწყობილობანი არ განიცდის მკვეთრ დესტრუქციულ ცვლილებებს, ადგილი აქვს მხოლოდ რეაქციულ მოვლენებს, ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის დროს კი სისხლის ძარღვების ნერვული მოწყობილობანი ჯერ განიცდის რეაქციულ, შემდეგ მძიმე დისტროფიულ ცვლილებებს. ამ გარემოებას ეძღვევა ორიგინალური და საინტერესო ასენა. ი. ტატიშვილის აზრით, აღამიანისა და ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის დროს სისხლის ძარღვების განსხვავება ნერვული მოწყობილობების სტრუქტურულ

ცვლილებებში შეიძლება იმით აიხსნას, რომ ადამიანის ათეროსტოროზის მიზეზი, რომელიც არააღეკვატურ გამალიზიანებელს უკავშირდება გენს, საერთოდ, ნერვული სისტემისათვის, კერძოდ კი სისხლის ძარღვების ნერვული ბოჭკოებისათვის, ორგანიზმში შემგუებელი მექანიზმების არსებობის გამო, ტრანსფორმაციას განიცდის გალიზიანების აღეკვატურ ფორმად, ამიტომ არ იწვევს მქვეთრ პათოლოგიურ ცვლილებებს ნერვულ მოწყობილობებში იმ დროს, როდესაც ექსპერიმენტისას ორგანიზმში არააღეკვატური, საგანგებო გამალიზიანებლის ქოლესტერინის უეცარი შეყვანა აუცილებლად იწვევს სისხლის ძარღვების ნერვული ბოჭკოების დაზიანებას, რაც ხელს უშლის ნერვულ დაბოლოებათა, მთელი ნერვული სისტემისა და მთლიანად ორგანიზმის შეგუებას გალიზიანების ახალი სახისადმი. შემდეგში, როდესაც ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზი მქვეთრად გამოიხატება, დისტროფიული ცვლილებები ნერვულ დაბოლოებებში დროთა ვითარებაში იქლებს არააღეკვატურ გამალიზიანებელთან თანდათანობით შეგუებას-თან დაკავშირებით. იქიდან გამომდინარე, რომ ჰისტილინით ნამკურნალევი ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის დროს ნახულია ათეროსკლეროზული ცვლილებების უკუგანვითარებისა და ნერვული ბოჭკოების აღორძინების მოვლენები, ავტორი ფიქრობს, რომ ათეროსკლეროზის დროს ორგანიზმშე, ე. ი. ნერვულ სისტემაშე, მიმართებითი მოქმედება იწვევს სისხლძარღვთა ნერვული პარატისა და, საერთოდ, ნერვული სისტემის სტრუქტურის და ფუნქციის აღდგენას, რასაც თან სდევს ათეროსკლეროზის უკუგანვითარების მოვლენები. ეს უკანასკნელი იმაზე მეტყველებს, რომ ათეროსკლეროზის უკუგანვითარება რეალური და შესაძლებელია.

ი. ტატიშვილის შრომების ნაწილი მიეძღვნა მიოკარდის სტრუქტურულ ცვლილებებს ექსპერიმენტში ცხოველის მწვავე დაღლის დროს. მიკრომორფოლოგიური ცვლილებები ცხოველის მწვავე დაღლის დროს აღინიშნება მიოკარდიუმის ინტერსტიციაში, ზოგჯერ კი მის პარენქიმულ ელემენტებში, კუნთოვან ბოჭკოებში. ინტერსტიციის ცვლილებები გამოიხატება ჰემოდინამიკის დარღვევაში — სისხლმეტობაში, შეშუპებაში, არგიროფილური ბოჭკოების გატლანქებაში, მათ მიერ სწორხაზოვანი და კუთხოვანი სტრუქტურის მიღებაში, ხოლო კუნთოვანი ბოჭკოების ცვლილებანი მათ დისოციაციაში, მღვრიე შესიებასა და, იშვიათად, ფრაგმენტაციაში. მიოკარდიუმის ნერვულ მოწყობილობათა ცვლილებებს აქვს რეაქციული ხასიათი; ცვლილებები დასაწყისში აღინიშნება წვრილ, უმიელინო, ნერვულ ბოჭკოებში, შემდეგ ყველა ნერვულ ბოჭკოში, ნერვული ბოჭკოების მიმართულებით, და მათ ბოლოებზე თითისტარისებრი და ქინძისთავის მსგავს შემსხვი-

ლებათა გაჩენით. მიოკარდიუმის შეშუპება, რომელიც მისი ელემენტების დისოციაციას იწვევს, განაპირობებს ნერვულქსოვანოზების კონტაქტების მოშლას, გულის პროგრესულ დისტროფიას, რაც კლინიკურად გამოიხატება მწვავე ნაკლოვანებით.

ექსპერიმენტიდან 24 საათის გასვლის შემდეგ მიოკარდიუმის ნერვულ მოწყობილობებში ქრება რეაციული ცვლილებები, ჰიპერემია და სტაზი, მაგრამ ჯერ კიდევ არ არის პოსტსტაზური მდგომარეობა. 48 საათის შემდეგ ადგილი აქვს ჰემოლინამიკის სრულ ნორმალიზაციას. ამ დროისათვის კუნთოვანი ბოჭკოებიც იღებს ნორმულ სტრუქტურას.

მწვავე დაღლის დროს მიოკარდიუმში განვითარებული სტრუქტურული ცვლილებები შექცევად პროცესს წარმოადვენს. ბიოქიმიური ძვრებისა და სტრუქტურული ცვლილებების ასახსნელად, რომლებსაც ადგილი აქვს „დაღლილ გულში“, საჭიროა მიკრომორფოლოგიური გამოკვლევის უფრო ზუსტი ჰისტომიკური და ჰისტოფიზიკური მეთოდების გამომუშავება.

ვინაიდან ჰისტორტონიული დაავადების, გულხუთვის, ვირგვინოვანი არტერიების ათეროსკლეროზის, გულის მანქებისა და სხვათა დროს სიკვდილის მიზეზი ხშირად გულის უკმარობაა, მკვლევარშა სექციურ და ექსპერიმენტულ მასალაზე შეისწავლა ამ დაავადებათა დროს გულის კუნთოვანი ბოჭკოები, სისხლძარღვები, არგიროფილური ნივთიერებები, ინტრა- და ექსტრაკარდიული ნერვული მოწყობილობანი და სხვ.

ი. ტატიშვილმა გამოარკვია, რომ გულის უკმარისობის მატერიალური სუბსტრაქტი მიოკარდიუმისა და მის საინერვაციო მექანიზმებში ვითარდება არ მარტო თვით კუნთის დაავადებების (მიოკარდიტი, მიოდისტროფია), არამედ ზემოაღნიშნული დაავადებების დროსაც.

გულის უკმარისობის განვითარებისათვის წამყვანი მნიშვნელობა აქვს არა მარტო კუნთოვანი ბოჭკოების, ძირითადი არგიროფილური ნივთიერებების, გულის მკვებავი სისხლის ძარღვების ცვლილებებს, არამედ გულ-სისხლძარღვთა სისტემის მარეგულირებელი ნერვული აპარატის ფუნქციის მოშლასაც, კერძოდ, ინტრა- და ექსტრაკარდიული ნერვული მოწყობილობის სტრუქტურულ ცვლილებებსაც.

მკვლევარმა შეისწავლა ჰისტორტონიული დაავადება ქ. ობილისის სექციურ მასალაში. დინამიკურად გამორკვეულია, რომ ჰისტორტონიული დაავადება გაკვეთების საერთო რაოდენობის 1,2 %-ს, ხოლო გულისა და სისხლძარღვების ძირითად დაავადებათა 25,2 %-ს შეადგენს და სისტილის მიხედვით, ძირითადი დაავადების სახით წარმოდგენილი ენდოკარდიტის, კარდიოსკლეროზისა და გულის მანქების

შემდეგ, მეოთხე ადგილზე დგას. საინტერესოა, რომ პიპერტონიული დაავადების ხედრითი წონა ქ. თბილისის სექციურ მასალაშია წარმოდგენილი ბის მანძილზე, დიდი სამამულო ომის წლების ჩათვლით, ძირითადად ერთი და იგივეა. შემთხვევების 2 %-ში პიპერტონიული დაავადება წარმოდგენილია ფუნქციური პერიოდით, დანარჩენ 98 %-ში კი ტერმინალური პერიოდით.

გამორკვეულია, რომ პიპერტონიული დაავადების შემთხვევების 60,2 %-ში სიკვდილის მიზეზია გულის მწვავე და ქრონიკული უკმარობა, 23,1 %-ში — თავის ტვინის დაზიანება (აპოპლექსია, დარბილება), 8,7 %-ში — თირქმლების უკმარობა და 8,2 %-ში ინტერკურენტული დაავადებანი (ფილტვების ანთება და სხვ.).

ი. ტატიშვილმა დეტალურად შეისწავლა და დააზუსტა პიპერტონიული დაავადებისა და ექსპერიმენტული პიპერტონიის დროს ყველა ორგანოს მიკრომორფოლოგია; კერძოდ, ორგანოების პარენქიმული ელემენტები, მეტადრე თავისა და ზურგის ტვინის სხევადასხვა მიღა-მოს განგლიოზური უქრედები, თავის ტვინის ქერქის სნესარევის არ-გიროფილური მარცვლოვანება; ინტერსტიციური, განსაკუთრებით ძირითადი არგიროფილური ნივთიერებები, სისხლძარღვები, სხევადასხვა ორგანოების ინტერორეცეპტორები, მეტადრე სისხლძარღვოვანი რეფ-ლექსოგენური ზონების ნერვული მოწყობილობანი და სხვ.

რიგ შრომებში შესწავლილია საჭმლის მომნელებელი ორგანოების დაავადებანი, კერძოდ, კუჭის წყლული, ნაწლავის პნევმატომი, ღვიძლის ციროზი და სხვ. დადგენილია, რომ წყლულოვანი დაავა-დების ხანდაზმულობისა და ცოორმილი ნერვის რაოდენობრივ და თვი-სობრივ ცვლილებებს შორის არ არსებობს პარალელიზმი. ახალი წყლულების დროს ზოგჯერ უფრო გამოხატული ინტენსიური მიკრო-მორფოლოგიური და ფიზიოლოგიური ცვლილებებია, ვიდრე ძველი წყლულების დროს. ავტორის აზრით, საბოლოოდ ჯერ კიდევ არ შე-იძლება ითქვას, რომ წყლულოვანი დაავადების დროს ცვლილებები ცოორმილ ნერვში მეორადია; არ არის გამორიცხული წყლულოვანი დაავადების წარმოშობა ცოორმილი ნერვის ტლანქი ცვლილებების, მე-დიასტინიტების ნიადაგზე და სხვ.

ცალკე ნაშრომი მიეღოვნა ღვიძლის ექსპერიმენტული ციროზის შესწავლას. ციროზი მიღებული იყო ძალლებში ალკოჰოლის შეყვა-ნით; იგი საინტერესოა იმით, რომ მას თან არ სდევდა ასციტი. ამ დროს პერიფერიულ სისხლში განსაკუთრებული ცვლილებები არ შე-იძნეოდა.

ქალის სასქესო ორგანოების დაავადებათა შესასწავლად ი. ტატი-შვილმა მაკრო- და მიკრომორფოლოგიურად გამოიკვლია 50 მკვდრად-შობილისა და 20 ცოცხლადშობილის პლაცენტა. ამასთან ერთად შე-

ისწავლა 70 მშობიარის ავადმყოფობის ისტორია და 50 მკერდიული /
შობილის გაკვეთის ოქმი.

იმპერიული
გენერალი

გენერალი

ასეთი შესწავლის საფუძველზე მკვლევარმა დაადგინა, რომ პლა-
ცენტრი როგორც ცოცხლად დაბადების, ისე მკვდრადშობილობის
შემთხვევებში განიჩევა მორთოლოგიურ ცვლილებათა ორი ჯგუფი.
პირველი ჯგუფის ცვლილებები ვითარდება პლაცენტის ევოლუციისა
და ინვოლუციის შედეგად, მეორე ჯგუფის ცვლილებები კი დაკავ-
შირებულია ორსულობის ხანისა და მშობიარობის აქტის სხვადასხვა
სახის პათოლოგიასთან.

ი. ტატიშვილის მონოგრაფიაში — „ზოგიერთი მასალა თირკმელ-
ზედა ჯირკვლების პათოლოგიური ანატომიის შესწავლისათვის“ მრა-
ვალფეროვანი და ღიღი მასალის შესწავლის საფუძველზე მოცემუ-
ლია თირკმელზედა ჯირკვლების წონის, მოცულობის, ქრეჭის ცალ-
ცალკე ზონების, ტვინის შემადგენელი ნივთიერებების, კაბსულის ასა-
კობრივი ცვლილებები; შემუშავებულია მათი ასაკობრივი ცვლილე-
ბების მრუდე და ამ მრუდის ცვალებადობა დაავადების მიხედვით. გა-
მორკვეულია, რომ თირკმელზედა ჯირკვლების წონა დამოკიდებულია
დაავადების ხასიათზე. მოყვანილია სისტემაში სხვადასხვა დაავადე-
ბების ღროს თირკმელზედა ჯირკვლებში არსებული პათოლოგიური
პროცესები, გამონახულია მათი გარკვეული კანონზომიერება ცალ-
ცალკე დაავადებების მიმართ. ასევე სრულიად ახალი მონაცემებია
თირკმელზედა ჯირკვლების ლიპოიდების კლება-მატებისა და, კერ-
ძოდ, ლიპოიდების რაოდენობის შესახებ ზოგადი სიმსუქნის ღროს.

შრომაში შესწავლილია თირკმელზედა ჯირკვლების გვამური
ცვლილებები, განვითარების მანქები და სხვ. ვრცლად არის იღწვერი-
ლი თირკმელზედა ჯირკვლების ცვლილებები მწვავე ინფექციური
დაავადებების ღროს, შემუშავებულია ეპინეფრიტების კლასიფიკა-
ცია.

ეს შრომა, როგორც ღიღი მრავალფეროვანი მასალის, ისე მი-
ლებული ორიგინალური შედეგების მიხედვით საბჭოთა კავშირში ერთ-
ერთი პირველთაგანია, საქართველოში კი თირკმელზედა ჯირკვლების
ნორმული და პათოლოგიური ანატომია პირველად აქ არის შესწავ-
ლილი.

თითქმის 40 წლის სექციური მასალის გამოკვლევის საფუძველ-
ზე ი. ტატიშვილმა გააშუქა, საერთოდ, საჭმლის მომნელებელი ორ-
განვების და, კერძოდ, ცალკეულ ორგანოთა აეთვისებიანი სიმსივ-
ნეების სიხშირე, მისი ხვედრითი წონა სხვა დაავადებით გამოწვე-
ული სიკვდილის შემთხვევებს შორის, მაკრო- და მიკრომორფოლოგია,
სიმსივნეების დიაგნოსტიკის საკითხი წარსულში თუ ამჟამად, სიმსივ-

ნეებისათვის დამახასიათებელი გართულებანი და რიგი ისეთი წაკითხები, რომლებზეც ასე თუ ისე სწორი წარმოდგენის მოუძღვნელობისა სექციური მასალის შესწავლას. ხაზი აქვს გასმული ავთვისებიანი სიმსივნეების ცალკეული ფორმების შესწავლის მნიშვნელობას გოგრაფიული პათოლოგიის თვალთანედვით, რაც ხელს შეუწყობს პრებლასტომური დაავადებების გამოვლინებისა და, საერთოდ ავთვისებიანი სიმსივნეების წინაღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის სწორად წარმართვას.

ადამიანის აქტინომიკოზი ზედმიწევნით მძიმე დაავადებაა და, როგორც ფიქრობენ, არც იმდენად იშვიათია. აქტინომიკოზის ისეთივე ძველი ისტორია აქვს, როგორც კაცობრიობას. აქტინომიკოზის საფუძვლიანი შესწავლა, მისი თავისებურებების გამოვლინება განაპირობებს მის სწორ კლინიკურ დიაგნოსტიკას, დროულ და რაციონალურ მკურნალობას. აქტინომიკოზის საკითხები საქართველოში დეტალურად პირველად შეისწავლა ი. ტატიშვილმა.

მთელი თავისი პრაქტიკული და მეცნიერული მოღვაწეობის მანძილზე ი. ტატიშვილი იყვლევდა საქართველოს ნოზოლოგიურ პროფილს, ავლენდა პათოლოგიის სამხარეო თავისებურებებს, მათ ცვლალებებს წლების მანძილზე მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების შესაბამისად, რითაც ახორციელებდა ჩესპუბლიკის სამკურნალო სტაციონარულ დაწესებულებებში ავაღმყოფთა დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის საქმის კონტროლს და დიდ დახმარებას უწევდა ჭანრთელობის დაცვის ორგანოებს.

ი. ტატიშვილი დიდ ინტერესს იქნდა საქართველოში პათოლოგიური ანატომიის განვითარების საკითხებისადმი. თვით იყო მედიცინის ამ დარგის მემატიანე, რამდენიმე მონოგრაფიაც მიუძღვნა პათოლოგიური ანატომიის მდგომარეობას საქართველოში (1. პათოლოგიური ანატომია საბჭოთა საქართველოში. 2. პათოლოგიური ანატომიის თეორია და პრაქტიკა საქართველოს სსრ-ში).

ი. ტატიშვილის რამდენიმე შრომა მიეძღვნა პათოლოგიურანატომთა ყრილობებისა და კონფერენციების შესაობის შედეგებს. რიგ შრომებში იყო იძლევა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტში 1953—1957 წწ. ჩატარებული მეცნიერული მუშაობის მიმოხილვას. შრომებში ყურადღება გამახვილებულია როგორც სამედიცინო ინსტიტუტის, ისე სხვა ინსტიტუტებთან გაერთიანებულ სამეცნიერო ლონისძიებებზე. ი. ტატიშვილის დიდ ორგანიზატორულ შესაობას მოწმობს მისი რიგი შრომები, რომლებშიც ავტორი მსჯელობს კადრების ზრდისა და მომზადების, აგრეთვე მთელ რიგ საკვანძო პრობლემებზე. ერთ-ერთ წერილში ავტორი აფასებს პროფ. ვლ. ჯლენტის

ზოგადი და სპეციალური პათოლოგიური ანატომიის სისტემატური კურსის ორიგინალურ სახელმძღვანელოებს ქართულ ენაშე. სიმართლეა
o. ტატიშვილმა გრძმანულიდან ქართულად თარგმნა შერჩეარღ ფიშერის მოკლე სახელმძღვანელო, რომელიც ეძღვნება ადამიანის გვამის პათოლოგანატომიურ გამოკვლევას — „გაკვეთის კურსი“.

მონოგრაფიაში „მოსკოვის უნივერსიტეტისა და ქართველი ახალგაზრდობის ურთიერთობის ისტორია უნივერსიტეტის დაარსებიდან (1755) დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის პერიოდამდე“, შეკრებილია მდიდარი მასალა, რომლის საფუძველზე „გაშუქებულია ზემოთ აღნიშნული ურთიერთობის მთელი რიგი საინტერესო საკითხები — მოსკოვის უნივერსიტეტის მნიშვნელობა ქართველი სტუდენტი ახალგაზრდობის სულიერ ფორმირებაში, რუსი და ქართველი სტუდენტი ახალგაზრდობის უანგარო მეგობრობა, მათი ერთობლივი ბრძოლა მეფის თვითმმკყრბელობის წინააღმდეგ უკეთესი მომავლა-სათვის. ფართოდ არის ასახული მოსკოვის უნივერსიტეტის ქართველ სტუდენტთა სათვისტომოს ნაყოფიერი მოღვაწეობა რუსი საზოგადოებრიოსათვის საქართველოს ისტორიის, ქართული ლიტერატურის, მუსიკის გაცნობაში. ცალკეა გაშუქებული მოსკოვის ქართველთა საზოგადოების მრავალმხრივი კეთილშობილური საქმიანობა. მყითხველს უთუოდ დააინტერესებს რუსეთში ქართული კულტურის პოპულარიზაციისათვის კულტურულ-საგანმანათლებლო წრეების მუშაობის გაშუქება. o. ტატიშვილის შრომებში მნიშვნელოვანი აღგილი ქვეს დათმობილი ქართველ სტუდენტთა მონაწილეობას რუსეთის რევოლუციურ მოძრაობაში, „ქართველ სტუდენტთა დრუეინის“ გმირულ ბრძოლებს, ქართველი ახალგაზრდობის თავდადებასა და მამაკობას დიდი ოქტომბრის რევოლუციის დღეებში. ავტორის მნიშვნელოვან დამსახურებად უნდა ჩაითვალოს ის, რომ მან ამ შრომებში გააშუქა რუსი და ქართველი ხალხების ურთიერთობის კიდევ ერთი მხარე, მათი ისტორიული მეგობრობის მკაფიო გამოვლინება.

ცალკე უნდა აღნიშნოთ, რომ o. ტატიშვილის შრომები ციტირებული და ანოტირებულია უცხოურ ლიტერატურაშიც. მაგალითად, Excerpta Medica—USSR 1959, vol. 3, № 1. Amsterdam. Acta tertii Europa dei de cordis. Scientia conventus. Pars altara B Auditiones. Romae 1960. ეს შრომები o. ტატიშვილს ახასიათებენ როგორც შრომის-მოყვარეს, საქმის მცოდნე და მაღალი მეცნიერული კვალიფიკაციის მქონე მეცნიერს, რომელმაც ქართულ საბჭოთა მეცნიერებას პირველხარისხოვანი მნიშვნელობის გამოკვლევები შესძინა.

o. ტატიშვილის ხელმძღვანელობით დაწერილია ათზე მეტი სადოქტორო და ხუთ ათეულზე მეტი საკანდიდატო დისერტაცია. იგი იყო საკავშირო პათოლოგანატომთა საზოგადოების გამგეობის წევრი, საქარ-

თვეელის პათოლოგიანატომთა საზოგადოების გამგეობის თემატიკულის-
რის მოადგილე, შემდეგ თავმჯდომარე, მრავალი სამეცნიერო სტუდენტის
გადოების გამგეობის საპატიო წევრი, ქართული ენციკლოპედიის სა-
რედაქტო კოლეგიის, უურნალ „Архив патологии“-ს სარედაქციო
კოლეგიის წევრი, მრავალი მონოგრაფიის, შრომათა კრებულისა და
სახელმძღვანელოს რედაქტორი, აგრეთვე აკადემიკოს ვლადიმერ
ულენტის სახელმძღვანელოების უცვლელი რედაქტორი და დამხმარე
სასწავლო სახელმძღვანელოების ავტორი. იჩ. ტატიშვილი იყო საუ-
კეთესო პედაგოგი, მისი ლექციები გამოირჩეოდა მაღალი აკადემიუ-
რობით და სრულად ასახავდა მეცნიერების განვითარების არსებულ
მიღწევებს. ის სისტემატურედ იმაღლებდა იდეურ-პოლიტიკური
ცოდნის დონეს. დაჯილდოებული იყო ლენინის ორდენით, საპატიო
ნიშნის ორდენით, მედლებით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“, „კავ-
კასიის დაცვისათვის“, „გერმანიაზე გამარჯვებისათვის დიდ სამამუ-
ლო ომში“, „მამაცური შრომისათვის დიდ სამამულო ომში“, „გა-
მარჯვების ოცი წელი“, ნიშნით „ჯანდაცვის წარჩინებული“.

მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება ი. ტატიშვილმა, რო-
გორც პატრიოტმა, სამშობლოს განვიდებას მოახმარა. ის ყოველთვის
დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა ექიმთა ფართო საზოგადოებაში,
როგორც მისი გამოჩენილი და ღირსეული წევრი.

თამარ დეკანოსიძე
ჭავა თოფურია

ИРАКЛИЙ ТАТИШВИЛИ

(Краткий обзор научной педагогической и общественной деятельности)

Большой вклад в развитие грузинской советской медицины внес известный патологоанатом, воспитатель многих поколений грузинских медиков, замечательный педагог, ученый и организатор Ираклий Яковлевич Татишвили. Всю свою сознательную жизнь он посвятил развитию теории и практики грузинской медицины. И. Я. Татишвили был одновременно врачом-практиком высокой квалификации, патологоанатомом, преподавателем патологической анатомии в средних и высших медицинских учебных заведениях, неутомимым исследователем сложных и актуальных вопросов патологии.

И. Я. Татишвили родился в 1902 году в с. Бакуриани (Боржомский район). В 1910 году он поступает в Горийскую гимназию, откуда в 1914 году переводится в Тбилисскую первую гимназию, которую с отличием оканчивает в 1921 году. В том же году он зачисляется на лечебно-профилактический факультет Тбилисского государственного университета и в 1927 году с отличием оканчивает его.

Интерес к патологической анатомии И. Я. Татишвили проявил еще в студенческие годы. В феврале 1924 года его, студента 3 курса, заведующий кафедрой патологической анатомии, основатель грузинской патологической анатомии Владимир Капланович Жгенти, приглашает работать препаратором на кафедре, а в 1929 году Ученый совет медицинского факультета Тбилисского государственного университета избирает его ассистентом кафедры.

В 1937 году И. Я. Татишвили защищает кандидатскую диссертацию на тему «К вопросу точности клинической диагностики», а в 1938 году Совет профессоров Тбилисского медицинского института избирает его доцентом кафедры патологической анатомии.

В 1937 году Ученый совет Тбилисского стоматологического института избирает И. Я. Татишвили заведующим кафедрой патологической анатомии. На этой должности он работает до 1948 года.

В 1930—1931 гг. И. Я. Татишвили читает систематический курс патологической анатомии на стоматологическом факультете Тбилисского медицинского института, в 1931—1932 гг. — на педиатрическом факультете, а в 1938 году — лекции по патологической анатомии зубов и полости рта на курсах переподготовки зубных врачей во врачей-стоматологов, в 1936—1948 гг. — специальный курс на педиатрическом факультете Тбилисского государственного медицинского института. В 1931—1941 гг. И. Я. Татишвили — лектор медтехникумов и школы лаборантов.

В 1942 году И. Я. Татишвили защищает диссертацию на соискание ученой степени доктора медицинских наук по теме «Материалы к патологоанатомическому изучению надпочечных желез». В том же году Ученый совет Тбилисского государственного стоматологического института избирает его профессором. С 1945 года до конца жизни И. Я. Татишвили — профессор кафедры патологической анатомии Тбилисского медицинского института.

В 1953 году И. Я. Татишвили назначается заместителем директора (по научной части) Тбилисского государственного медицинского института, а в 1959 году он переводится заместителем директора по учебной работе. На этой должности он работает до 1961 года, неоднократно исполняя обязанности директора (ректора) института.

И. Я. Татишвили в разные годы был прозектором Тбилисской первой и четвертой больниц, заведующим патологоанатомическим отделением первой городской больницы, Института клинической и экспериментальной кардиологии, Научно-исследовательского института туберкулеза. В течение нескольких лет (1934—1939) он работает и судебным врачом г. Тбилиси.

Велики заслуги И. Я. Татишвили в организации патологоанатомической службы. С 1948 года — он главный патологоанатом Министерства здравоохранения Грузинской ССР. Под его руководством в больницах городов и районных центров республики проводились клиникоанатомические конференции, на которых повышали квалификацию многие поколения врачей разных специальностей.

Неоценима работа, которую проводил И. Я. Татишвили в годы Великой Отечественной войны в области исследования, лечения и контроля состояния раненных. На протяжении 1941—1945 годов — он начальник центра эвакогоспиталей Министерства здравоохранения Грузинской ССР.

Пройдя большой путь от рядового препаратора до профессора, И. Я. Татишвили на всех этапах деятельности был одним из самых энергичных руководителей кафедры и ее базы — патологоанатомического отделения республиканской центральной клинической больницы.

В 1955 году И. Я. Татишвили избирают член-корреспондентом, а в 1960 году — академиком АН ГССР.

В 1962 году ему присуждается почетное звание Заслуженного деятеля науки. В 1961—1963 годах И. Я. Татишвили —
академик-секретарь отделения медицинских наук АН ГССР.

Велики научные заслуги И. Я. Татишвили. Его перу принадлежат около 200 научных трудов, среди которых более десяти монографий. Часть трудов посвящена вопросам патологии сердечно-сосудистой системы. На экспериментальном и секционном материале изучен атеросклероз, аневризмы сердца и сосудов, разрыв аорты и сердца, организованный тромб сердца, морфологические изменения сердечной мышцы в период острой усталости, в условиях желчнокаменной болезни, эндокардиты, гипертоническая болезнь, патология сердца и крупных сосудов и др. Он изучил нервно-рецепторные образования кровеносных сосудов здорового человека и при экспериментальном атеросклерозе.

По данным И. Я. Татишвили при атеросклерозе нервно-рецепторные образования кровеносных сосудов человека не претерпевают резких деструктивных изменений, наблюдаются лишь реактивные явления. При экспериментальном же атеросклерозе вначале имеют место реактивные, а затем дистрофические изменения. Это обстоятельство имеет оригинальное и интересное объяснение. По мнению И. Я. Татишвили при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе различия в структурных изменениях нервных образований кровеносных сосудов можно объяснить тем, что причина атеросклероза человека — неадекватный раздражитель нервной системы вообще и в частности нервных волокон кровеносных сосудов — ввиду существования в организме механизмов адаптации претерпевает трансформацию в виде адекватной формы раздражителя и потому не вызывает резких патологических изменений нервных образований. В экспериментальном же организме внезапный ввод неадекватного, специального раздражителя — холестерина — обязательно вызывает повреждения нервных волокон кровеносных сосудов, что мешает адаптации всей нервной системы и всего организма в целом к новому виду раздражителя. В дальнейшем, когда экспериментальный атеросклероз вырисовывается резко, дистрофические изменения в нервных окончаниях, в связи с постепенной адаптацией к неадекватному раздражителю, в течение времени уменьшаются. Исходя из того, что при лечении экспериментального атеросклероза гистидином замечены обратные явления в виде возрождения нервных окончаний, И. Я. Татишвили предполагает, что направленное действие гистидина на организм, в частности на нервную систему, вызывает восстановление нервного аппарата кровеносных сосудов и вообще структуры и функций всей нервной системы. Последнее говорит о том, что явления, обратные развитию атеросклероза, вполне реальны.

Часть трудов И. Я. Татишвили посвящена структурным изменениям миокарда в эксперименте во время острой усталости животного. Микроморфологические изменения при этом проявляются в интерстиции миокарда, а иногда в паренхимных элементах, мышечных волокнах. Интерстициальные изменения проявляются в нарушении гемодинамики — полнокровие, отечность, огрубение аргирофильтных волокон, а изменения мышечных волокон — в их диссоциации, мутном набухании и редко фрагментации. Изменения нервных образований миокарда имеют реактивный характер; вначале они отмечаются в мелких немиелизированных, а затем во всех нервных волокнах, в виде возникших на их концах веретенообразных утолщений. Отечность миокарда, вызывающая диссоциацию его элементов, обуславливает расстройство контактов нервной ткани, прогрессирующую дистрофию сердца, клинически проявляющуюся в острой сердечной недостаточности. Через 24 часа после начала эксперимента в нервных образованиях миокарда исчезают реактивные изменения, гиперемия и стаз, но пока еще не наступает постстазное состояние. Через 48 часов отмечается полная нормализация гемодинамики и структуры мышечных волокон. Структурные изменения, образовавшиеся в миокарде при острой усталости, являются рецидивом. Для объяснения биохимических и структурных изменений, которые имеют место в «усталом сердце», необходима разработка более точных гистохимических и гистофизических методов микроморфологического исследования.

Исходя из того, что при гипертонической болезни, стенокардии, атеросклерозе венечных артерий, пороке сердца и других болезнях причиной смерти часто является сердечная недостаточность, исследователь на секционном и экспериментальном материале изучил мышечные волокна сердца, кровеносные сосуды, аргирофильтные вещества, интра- и экстракардиальные нервные образования и др. При развитии сердечной недостаточности ведущее место имеют не только изменения мышечных волокон, основных аргирофильтных веществ и питающих сердце кровеносных сосудов, но и расстройства функций нервного аппарата, в частности структурные изменения интра- и экстракардиального нервного образования.

Исследователь на секционном материале города Тбилиси изучил гипертоническую болезнь. Оказалось, что гипертоническая болезнь составляет 1,2% общего количества вскрытий и 25,2% основных сердечно-сосудистых заболеваний и занимает четвертое, по частоте, место после эндокардита, кардиосклероза и порока сердца. Интересно, что количество гипертонической болезни среди секционного материала города Тбилиси на протяжении многих лет, в том числе и в годы войны, в основном одно и тоже. В 2% случаев гипертоническая болезнь

представлена функциональным, а в остальных 98% случаев терминальным периодами.

Исследовано, что в 50,2% случаев гипертонической болезни причиной смерти является острая и хроническая недостаточность, в 23,1% случаев — повреждения головного мозга (апоплексия, размягчение), в 8,7% случаев — почечная недостаточность и 8,2% — интеркурентные заболевания (воспаления легких и др.).

И. Я. Татишвили детально изучил и уточнил микроморфологию всех органов при гипертонической болезни и экспериментальной гипертонии, в частности: паренхимные элементы, в особенности ганглиозные клетки различных участков головного и спинного мозга; аргирофильную зернистость коры головного мозга; интерстициум, особенно основные аргирофильные вещества; кровеносные сосуды, интерорецепторы различных органов, особенно нервные образования рефлексогенных зон кровеносных сосудов и др.

В ряде трудов изучены заболевания органов пищеварения, в частности язва желудка, пневматома кишечника, цирроз печени и др. Установлено, что между «возрастом» язвенной болезни и количественными и качественными изменениями блуждающего нерва нет параллелизма.

При новой язве иногда интенсивные микроморфологические и физиологические изменения проявляются сильнее, чем при «старой» язве. По мнению автора, пока нельзя говорить, что во время язвенной болезни изменения в блуждающем нерве вторичны; не исключено происхождение язвенной болезни от грубых изменений блуждающего нерва из-за медиастинитов и др.

Отдельный труд был посвящен изучению экспериментального цирроза печени. Цирроз был получен введением собакам алкоголя. Интересно, что вслед за циррозом не появлялся асцит, а в периферической крови не отмечались особые изменения.

Для изучения заболеваний женских половых органов И. Я. Татишвили макро- и микроморфологически исследовал плаценту 50 мертворожденных и 20 новорожденных. Вместе с тем изучил историю болезни 70 рожениц и протоколы вскрытия 50 мертворожденных. На основании этого исследователь установил, что в плаценте как новорожденных, так и мертворожденных различаются 2 группы морфологических изменений. Изменения первой группы происходят в результате эволюции и инволюции плаценты. Изменения второй группы связаны с различной патологией беременности и родов.

И. Я. Татишвили в монографии «Некоторые материалы к изучению патологической анатомии надпочечной железы» на основании изучения большого и разнообразного материала приводит данные изменения веса, объема, отдельных зон коры,

составных веществ мозга, возрастные особенности капсулы; разработана кривая их возрастных изменений и изменения этой кривой в связи с болезнью. Выяснено, что вес надпочечных желез зависит от характера заболевания. Приведены в систему патологические процессы, существующие в надпочечных железах во время различных заболеваний, найдена их определенная закономерность. Получены совершенно новые данные об изменении количества липоидов в надпочечных железах, в частности во время ожирения. Изучены трупные изменения надпочечных желез, пороки их развития и др. Подробно описаны изменения надпочечных желез во время острых инфекционных заболеваний, разработана классификация эпинефритов.

Этот труд, как по многообразию материала, так и по полученным оригинальным результатам, один из первых в Советском Союзе и первое в Грузии изучение нормальной и патологической анатомии надпочечных желез.

На основании почти сороколетнего исследования секционного материала И. Я. Татишвили изучил органы пищеварения, в частности возникновение в них злокачественных опухолей, сопоставив случаи смертности от них и от других заболеваний; макро- и микроморфологию, вопросы диагностики опухоли в прошлом и в настоящем; осложнения, характерные для опухоли, и ряд таких вопросов, которые так или иначе могут дать правильное представление лишь при изучении секционного материала. Подчеркнуто значение изучения отдельных форм, злокачественной опухоли с точки зрения географии патологии, что поможет выявлению пребластомических заболеваний и даст нужное направление эффективной борьбе против них.

Человеческий актиномикоз действительно тяжелое заболевание и, как думают, не столь редкое. История актиномикоза так же стара, как история человечества. Основательное изучение и выявление особенностей актиномикоза обуславливает точную клиническую диагностику болезни, своевременное и рациональное ее лечение. Вопросы актиномикоза в Грузии впервые детально изучил И. Я. Татишвили.

Всю свою практическую и научную деятельность И. Я. Татишвили исследовал нозологический профиль Грузии, выявляя особенности патологии в той или иной области, их изменения на протяжении многих лет (в соответствии с развитием науки и техники). В республиканских лечебных учреждениях он осуществлял контроль за диагностикой и лечением больных, безусловно оказывая этим большую помощь органам здравоохранения.

И. Я. Татишвили проявлял большой интерес к вопросам развития в Грузии патологической анатомии. Он сам был летописцем этой области медицины, посвятив несколько монографий состоянию патологической анатомии в Грузии («Патоло-

Несколько трудов И. Я. Татишвили посвятил итогам работы съездов и конференций патологоанатомов. В ряде трудов он дает обзор научной работы, проведенной в Тбилисском медицинском институте в 1953—1957 годах. В них освещаются научные мероприятия, проводимые как медицинским институтом, так и совместно с другими институтами. О большой организаторской работе И. Я. Татишвили свидетельствует ряд его статей, в которых автор рассуждает о воспитании и подготовке кадров, а также о целом ряде связанных с этой проблемой вопросов. В одной из них автор оценивает оригинальный учебник Вл. К. Женти на грузинском языке по систематическому курсу общей и специальной патологической анатомии. Кроме того, И. Я. Татишвили перевел с немецкого на грузинский учебник Бернарда Фишера, посвященный патологоанатомическому исследованию человеческого трупа — «Курс вскрытия».

В монографии «История взаимоотношений Московского университета и грузинской молодежи с основания университета (1755 г.) до Великой Октябрьской Социалистической революции» собран богатый материал, на основании которого освещен целый ряд интересных вопросов — значение Московского университета в духовном формировании грузинской студенческой молодежи, бескорыстная дружба русской и грузинской молодежи, их совместная борьба против царского самодержавия за лучшее будущее. Широко отображается плодотворная деятельность землячества грузинских студентов в ознакомлении русской общественности с историей, литературой, музыкой Грузии. Отдельно рассматривается всесторонняя благородная деятельность «Московского общества грузин». Читателей наверняка заинтересует освещение работы культурно-просветительских кружков и популяризации в России грузинской культуры. В трудах И. Я. Татишвили значительное место отводится участию грузинских студентов в русском революционном движении, геронической борьбе «грузинских студенческих дружин», отваге и мужеству грузинской молодежи в дни Октябрьской революции. К заслугам автора, безусловно, надо отнести и то, что в этих трудах он осветил еще одну сторону взаимоотношений русского и грузинского народов, еще одно явное проявление их исторической дружбы.

Отдельно надо отметить, что труды И. Я. Татишвили цитируются в иностранной литературе. Например „Excerpta medica—USSR“, 1959, vol 3, № 1, Amsterdam; Acta tertii Europa deidecognit. Scientia conventus. Pars altara B Auditiones. Romae, 1960. Эти работы характеризуют И. Я. Татишвили как трудолюбивого, знающего, высококвалифицированного ученого, который внес значительный вклад в грузинскую науку.

Под руководством И. Я. Татишвили написано более ^{предоставлено} десяти докторских и 50 кандидатских диссертаций. Он был членом ^{председателем} правления Всесоюзного общества патологоанатомов, заместителем, а затем председателем Грузинского общества патологоанатомов, почетным членом многих научных обществ, членом редакционной коллегии Грузинской энциклопедии, членом редакционной коллегии журнала «Архив патологии», редактором множества монографий, сборников трудов и учебников, а также бессменным редактором учебников акад. В. К. Жgenti.

И. Я. Татишвили был замечательным педагогом. Его лекции отличались академичностью, они полностью отражали успехи, достигнутые современной наукой. Он систематически поднимал уровень идеально-политических знаний. За заслуги перед партией и правительством И. Я. Татишвили награжден Орденом Ленина, орденом Знак Почета, медалью «За боевые заслуги», «За оборону Кавказа», «За победу над Германией в годы Великой Отечественной войны», «За отважную работу в годы Великой Отечественной войны», «20 лет победы», значком «Отличник здравоохранения».

Всю свою сознательную жизнь И. Я. Татишвили как истинный патриот посвятил родине, Грузии. Он всегда пользовался заслуженным авторитетом и признанием медицинской общественности.

**Тамара Ивановна Деканосидзе
Заза Михайлович Топуря**

IRAKLI TATISHVILI

A Short Review of His Scientific and Pedagogical Work and Public Activities.

Irakli Tatishvili, a well-known Georgian pathologist, pathological anatomist, trainer of many generations of Georgian physicians, a remarkable teacher, scientist and organizer, made an outstanding contribution to the development of Soviet Georgian medicine, devoting his entire conscious life to the advancement of its theory and practice. Tatishvili was at the same time a highly skilled practitioner, pathological anatomist, teacher of pathological anatomy in secondary and higher educational medical institutions of Tbilisi and an investigator of complex and urgent problems of pathology.

Tatishvili was born in 1902 in the village of Bakuriani (Borjomi district). In 1910 he was sent to the Gori Gymnasium; in 1914 he was transferred to Tbilisi First Gymnasium from which he graduated with honours in 1921; in the same year Tatishvili enrolled at the medical-prophylactic faculty of Tbilisi University, from which he graduated, also with honours, in 1927.

Tatishvili showed interest in pathological anatomy while a student; therefore, in 1924 V. Zhgenti, the head of the chair of pathological anatomy and initiator of pathological anatomy in Georgia, admitted the third year student Tatishvili to the chair as an assistant, and in 1929 the scientific council of the medical faculty of Tbilisi State University elected him a lecturer of this faculty.

In 1937 Tatishvili defended his candidate's thesis „Concerning the Accuracy of Clinical Diagnosis“. In 1938 The Council of Professors of the Tbilisi State Medical Institute elected him an assistant professor of the chair of pathological anatomy.

In 1937 the Scientific Council of the Tbilisi State Stomatological Institute elected Tatishvili Head of the chair of pathological anatomy; he held this post till 1948.

In 1930—1931 Tatishvili delivered a systematic course in pathological anatomy at the stomatological faculty of the Tbilisi State Medical Institute, in 1931—1932 at the Pediatrics faculty, and in 1938 he lectured on the pathomorphology of the teeth and the oral cavity at the Courses for the retraining of dentists to stomatologists; in 1936—1948 he gave a course on section at the Pediatrics faculty of the Tbilisi State Medical Institute. In 1931—1941 Tatishvili was a lecturer of medical technical schools and the school of laboratory assistants.

In 1942 Tatishvili defended his MD thesis: „Materials for the Study of the Pathological Anatomy of the Adrenal Glands“. In the same year he was elected a professor by the Scientific Council of the Tbilisi Stomatological Institute. From 1945 to his death Tatishvili worked as a professor of the chair of pathological anatomy of the Tbilisi State Medical Institute.

In 1953 Tatishvili was appointed deputy director for scientific work at the Tbilisi State Medical Institute and in 1959 he was transferred as deputy director for studies. He held this post till 1961. During this time Tatishvili repeatedly acted as director (rector) of the Institute.

At different times Tatishvili worked as professor at the First and Fourth hospitals of Tbilisi, as head of the Department of pathological anatomy at the First hospital of the city, at research institutes of clinical and experimental cardiology and of tuberculosis. For several years (1934—1939) Tatishvili worked also as a forensic physician of Tbilisi.

Tatishvili's contribution to the organization of pathological anatomy service in Georgia was considerable. From 1948 he was chief pathological anatomist of the GSSR Ministry of Health. Many clinical-anatomical conferences were held in different towns and district centers of the Republic under his guidance. Many generations of physicians of different branches of medicine improved their qualification at these conferences. Tatishvili's contribution to the training of personnel of pathological anatomists in Georgia was equally impressive.

Tatishvili's work during the Great Patriotic War—treatment and medical examination of the wounded—was invaluable. In 1941—1945 he was head of the centre of evacuation hospitals of the GSSR Ministry of Health.

1955-1963
10 YEARS
TATISHVILI

Having traversed a long path from an ordinary demonstrator to Professor, at all stages of his work Tatishvili was one of the most energetic heads of the chair and of its base—the pathologico-anatomic department of the Republican Central Clinical Hospitals.

In 1955 Tatishvili was elected a corresponding member of the GSSR Academy of Sciences, in 1960—a member of the same Academy. In 1962 he was awarded the title of Honoured Scientist. In 1961—1963 Tatishvili served as Academician-Secretary of the Department of the Medical Sciences of the GSSR Academy of Sciences.

Tatishvili's contribution to sciences was considerable. Among his 200 studies more than 10 are monographs. Some of his studies are devoted to questions of the pathology of the cardiovascular system. Atherosclerosis, cardiac and vascular aneurysms, aortoclasia, cardiorrhexis, organized cardiac thrombus, morphological changes of the cardiac muscle in acute fatigue, in cholelithiasis, endocardites, hypertensive heart disease, pathology of cardias and large blood vessels, etc.—all these were studied on the basis of experimental and sectional material. Tatishvili studied also the nerve ceptor formations of the blood vessels in healthy humans and in experimental atherosclerosis.

According to Tatishvili's data the neuroreceptor formations of the blood vessels in human generalized atherosclerosis do not undergo major destructive changes, only reactive phenomena occur here, whereas in experimental atherosclerosis first reactive, and then dystrophic changes are evidenced. This fact was explained by Tatishvili in an original way. In his view the differences in the structural changes of nerve formations in human and experimental atherosclerosis can be explained by the fact that an inadequate stimulus of the nervus system in general, and of the nerve fibers of the blood vessels in particular-causing human atherosclerosis owing to the presence in the organism of adaptive mechanisms becomes transformed into an adequate form; hence it does not cause drastic pathologic changes in the nervous formations, whereas in the experiment an abrupt injection into the organism of cholesterol—an inadequate, special stimul-necessarily causes the damage of the nerve fibers of blood vessels, thereby preventing the adjustment of the entire nervous system and the total organism to a new stimulus type. Later, when experimental atherosclerosis is clearly defined, the dystrophic changes in the teleneurons diminish with time owing to

their gradual adjustment to the inadequate stimulus. Inasmuch as in experimental atherosclerosis treated with histidine reverse phenomena in the form of regeneration of teleneurons have been observed. Tatishvili assumed that in atherosclerosis a directed action on the organism, i. e. on the nervous system, leads to the restoration of the nervous apparatus of the blood vessels, and in general, of the structure and function of the entire nervous system. The latter shows that phenomena reverse to atherosclerosis are quite real.

Some of Tatishvili's studies deal with the structural changes of the myocardium in acute fatigue of experimental animals. Micromorphologic changes in this condition are observed in the animal's interstice of the myocardium, and sometimes in its parenchymal elements, or in the muscular fibers. Interstitial changes are manifested in distributed hemodynamics: plethora, oedema, hardening of argyrophil fibers, while changes of muscular fibers were seen in their dissociation, turbid swelling and rarely, fragmentation. The changes of the nervous formations of the myocardium are of reactive character; initially, changes are observed in fine, nonmyelinated nerve fibers, then in all nerve fibers, in the form of spindle-shaped thickenings at their ends. The oedema of the myocardium causing the dissociation of its elements, leads to a disturbance of nervous tissue contacts, progressive dystrophy of the heart, clinically manifested in acute cardiac insufficiency.

Within 24 hrs. of the start of the experiment reactive changes in the nervous formations of the myocardium, hyperemia, and stasis disappear; however, the poststasic state has not set in yet. A complete normalization of the hemodynamics sets in within 48 hours. By this time the muscular fibers regain their normal structure.

Structural changes developing in the myocardium in acute fatigue constitute a reversible process.

To explain the structural and biochemical changes taking place in a "tired heart" it is necessary to develop more rigorous histochemical and histophysical methods of micromorphological investigation.

Owing to the fact that cardiac insufficiency is the cause of death in hypertensive disease, stenocardia, atherosclerosis of the coronary arteries, heart disease, etc., Tatishvili studied the muscular fibers of the heart, blood vessels, argyrophil substances, intra-and extracardiac nervous formations, etc., using sectional and experimental material.

Of major importance in the development of cardiac insufficiency are not only changes in the muscular fibers, basic argyrophil substances and the blood vessels supplying the heart, but also the disturbances of the functions of the cardiovascular nervous apparatus, specifically, the structural changes in the intra-and extracardiac nervous formations.

The researcher studied the hypertensive disease on the basis of the sectional material of Tbilisi. The hypertensive disease was found to account for 1.2 per cent of the total number of autopsies, and for 25.2 per cent of major cardiovascular diseases. Hypertensive disease occupies the fourth place in terms of frequency after endocarditis, cardiosclerosis and heart diseases. Interestingly, the percentage of hypertensive disease in the Tbilisi sectional material is basically the same over many years, including the great Patriotic War. Hypertensive disease is represented by a functional period in 2 per cent of the cases, and by the terminal period in 98 per cent.

It was ascertained that in hypertensive disease the cause of death is acute and chronic cardiac insufficiency in 60 per cent, damage of the brain (apoplexy, encephalomalacia) in 23.1 per cent, renal insufficiency in 8.7 per cent, intercurrent diseases (pneumonia etc.) in 8.2 per cent.

Tatishvili studied in detail and specified the micromorphology of all the organs in hypertensive disease and in experimental hypertension, specifically, perenchymal elements, esp. ganglioside cells situated in different areas of the brain and the spinal cord; argyrophic granularity of the cerebral cortex; interstice, particularly, the basic argyrophil substances, blood vessels, enterceptors of different organs, especially nervous formations of the reflexogenic zones of the blood vessels.

A number of Tatishvili's studies deal with the diseases of the digestive organs, in particular, gastric ulcer, pneumatoma of the intestine, cirrhosis of the liver, etc. No parallelism was found between the "age" of ulcer disease and the quantitative and qualitative changes of the vagus. Intensive micromorphological and physiological changes are occasionally pronounced in a new rather than an old ulcer.

In Tatishvili's view, it is premature to speak about the secondary nature of the changes in the vagus during ulcer disease: the origin of ulcer disease from gross changes of the vagus, due to mediastinitides, etc., cannot be ruled out.

A separate study was devoted to experimental cirrhosis. Cirrhosis was obtained by the injection of alcohol into dogs; it is interesting to note that cirrhosis was immediately followed by ascites, while no special changes were observed in peripheral blood.

To gain insight into the diseases of female genitalia Tatishvili made a macro and micromorphological investigation of the placenta of 50 still births and 20 live births. At the same time he studied case histories of 70 parturients and post mortem on 50 still births.

On the basis of this, the researcher distinguished two groups of morphological changes in the placenta of both live births and still births. The changes of the first group occur as the result of the evolution and involution of the placenta, whereas the changes of the second group are connected with various pathologies of pregnancy and childbirth.

In his monograph „Some Materials Towards the Study of the Pathological Anatomy of the Adrenal Gland“ based on extensive and varied data, Tatishvili adduces evidence on the changes of weight and volume of the adrenal gland, of the separate zones of the cortex, the substantia medullaris and the age peculiarities of the capsule; a curve was plotted showing their age-related alterations, and the changes of the curve itself in connection with the disease. The weight of the adrenal gland was found to depend on the nature of the disease. The pathologic processes evidenced in the adrenal gland in different diseases are systematized and their regularities ascertained.

Absolutely new data were obtained on the change of lipoids in the adrenal glands, in particular, in obesity.

Cadaveric changes of the adrenal glands, their developmental defects, etc. were also studied. The changes of the adrenal glands in acute infectious diseases were described in detail, and a classification of epinephritis developed.

With the variety of material and original results obtained, the above study was one of the first in the USSR and the first in Georgia to deal with normal and pathological anatomy.

For almost four decades Tatishvili studied sectional material, focusing on the digestive organs; in particular, the occurrence of malignant tumours in them; he compared the mortality rate due to tumours to that caused by other diseases, their macro and micro-morphology, problems of diagnosis of tumours in the past and in

the present, complications characteristic of tumours and a number of problems that can be solved only through studying sectional material.

The significance of the study of separate forms of malignant tumours in terms of the geography of the pathology was stressed, helping to identify preblastomic diseases and indicating the correct direction of effectively combatting them.

Human actinomycosis is a grave disease and thought to be not so infrequent. Actinomycosis is as ancient as is the history of mankind. A thorough study and identification of the specificities of actinomycosis make for a precise clinical diagnosis, and timely and rational treatment of this disease. Tatishvili was the first to make a detailed study of the problems of actinomycosis in Georgia.

Throughout his practical and scientific activities Tatishvili studied the nosologic profile of Georgia, bringing to light the regional peculiarities of the pathology, their changes over the years (in accordance with the development of science and engineering). Tatishvili exercised control over the diagnosis and treatment of patients in the hospitals of the Republic, thereby rendering valuable assistance to public health services.

Tatishvili showed considerable interest in the development of pathological anatomy in Georgia, himself being a chronicler of this branch of medicine; he devoted several monographs to the status of pathological anatomy in Georgia (1. Pathological anatomy in Soviet Georgia. 2. The Theory and Practice of Pathological Anatomy in the Georgian SSR).

Several of Tatishvili's papers were devoted to the results of the work of conferences and congresses of pathological anatomists. In a number of papers he reviewed the scientific work carried out at the Tbilisi State Medical Institute in 1953—1957. These papers recount the scientific conferences conducted both by the Medical Institute and in collaboration with other institutes. Several papers by Tatishvili in which he discussed the problems of training specialists, as well as other related problems point to the researcher's outstanding organizational work. In one of these papers Tatishvili reviewed V. Ghgenti's original systematic course of special and general pathological anatomy, written in Georgian; onother Basides, Tatishvili translated from German into Georgian a manual by Bernhard Fischer,

Tatishvili's monograph „The History of the Relationship of Moscow University and Georgian Youth from the Foundation of the University (1755) to the Great October Socialist Revolution“ contains rich material on the basis of which light is shed on a number of interesting points: the significance of Moscow University in the spiritual development of Georgian students, the disinterested friendship of Russian and Georgian youth, their joint struggle against the tsarist autocracy for a better future. The fruitful activities of the Georgian students' friendly association in acquainting the Russian public with Georgian history, literature, and music are presented in detail. The reader will doubtless be interested in the description of the activities of the cultural-educational circles in the popularization of Georgian culture in Russia. Much space is devoted in Tatishvili's works to the participation of Georgian students in the revolutionary movement in Russia, the heroic struggle of „detachments of Georgian students“, their valour and fortitude in the days of the October Revolution.

The highlighting of one more aspect of the relations of the Russian and Georgian peoples—a clear manifestation of their friendship—undoubtedly does credit to the author.

It should also be noted that Tatishvili's works are referred to in foreign specialist literature. E. g., „Excerpta Medica—USSR“ 1959, vol. 3, No. 1. Amsterdam. Acta tertii Europa dei de cordic. Scientia crenventus. Pars altara B Anditiones, Romae. 1960.

These studies characterize Tatishvili as a hard-working and erudite, highly skilled scientist who made a substantial contribution to science.

More than ten doctors and over 50 candidate's theses were written under his supervision. Tatishvili was member of the All-Union Society of Pathological Anatomists, deputy, and then chairman of the Society of Georgian Pathological Anatomists, honorary member of various scientific societies, member of the editorial boards of the Georgian Encyclopaedia and of the magazine „Arkhiv patologii“, editor of numerous monographs, collected papers, and textbooks, as well as permanent editor of the textbooks written by V. Zhgenti.

Tatishvili was an excellent teacher, his lectures being distinguished for their academic approach and fully reflecting the achieve-

ments of contemporary science. He systematically raised the level of ideological and political knowledge. For his services to the Party and the Government Tatishvili was decorated with the Order of Lenin, the Badge of Honour and with the medals: „For Services in Battle“, „For the Defence of the Caucasus“, „For the Victory over Germany in the Years of the Great Patriotic War“, „For Selfless Labour During the Great Patriotic War“, „The 20th Anniversary of Victory“, with the Badge „Excellent Worker of the Health Service“.

Being a true patriot, Tatishvili devoted his entire conscious life to the service of his country. He always enjoyed well-earned authority in the medical community.

T. Dekanositze

Z. Topuria

ცხოვრებისა და მოღვაწეობის
ძირითადი თარიღები

- დაიბადა 1902 წ. 27 თებერვალს სოფ. ბაკურიანში (ბორჯომის რ-ნი).
- 1910 წ.** შედის გორის გიმნაზიაში.
- 1914 წ.** სწავლას აგრძელებს თბილისის I გიმნაზიაში.
- 1921 წ.** ამთავრებს თბილისის I ვაჟთა/ გიმნაზიას.
- 1921 წ.** შედის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამკურნალო-პროფილაქტიკურ ფაკულტეტზე.
- 1924 წ.** ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრაზე პრეპარატორად.
- 1925—1927 წწ.** ასრულებს ასისტენტის მოვალეობას თბილისის სახ. უნივერსიტეტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრაზე.
- 1927 წ.** ამთავრებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტს.
- 1928—1959 წწ.** მუშაობს თბილისის ქალაქის I კლინიკური საავადმყოფოს პათოლოგოანატომიური განყოფილების გამგედ.
- 1929 წ.** იჩჩევენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრის ასისტენტად.
- 1930—1931 წწ.** კითხულობს პათოლოგიური ანატომიის სისტემატურ კურსს თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის სტომატოლოგიურ ფაკულტეტზე.
- 1930—1937 წწ.** მუშაობს თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრაზე უფროს ასისტენტად.
- 1931—1932 წწ.** კითხულობს ლექციებს თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის პედიატრიულ ფაკულტეტზე.
- 1931—1941 წწ.** მედტექნიკუმებისა და ლაბორანტთა სკოლის ლექტორია.
- 1934—1939 წწ.** ქ. თბილისის სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტი.
- 1936—1948 წწ.** კითხულობს სექციის კურსს თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის პედიატრიულ ფაკულტეტზე.
- 1937 წ.** იცავს დისერტაციას მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად.

- 1937—1948** წწ. მუშაობს თბილისის სახ. სტომატოლოგიური ინსტიტუტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრის გამგედ.
- 1938** წ. ენიჭება დოცენტის სამეცნიერო წოდება.
- 1938** წ. ორჩევენ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრის დოცენტად.
- 1938** წ. კითხულობს ლექციებს კბილებისა და პირის ღრუს პათომორფოლოგიაში კბილის ექიმების ექიმსტომატოლოგებად გადამზადების კურსებზე.
- 1941—1945** წწ. ევაკუაციასპიტლების სამმართველოს პათანატომიური ცენტრის უფროსი.
- 1942** წ. იცავს დისერტაციას მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად.
- 1942** წ. 30/VI ენიჭება პროფესორის წოდება.
- 1942—1945** წწ. მუშაობს თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის პათოლოგიური ანატომიის კათედრის პროფესორად.
- 1943** წ. დაგილდოვდა მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“.
- 1944** წ. დაგილდოვდა მედლით „კავკასიის დაცვისათვის“.
- 1945** წ. ჯილდოვდება სიგელით „სოციალისტური შეჯიბრების ფრიადოსანი“.
- 1945** წ. ჯილდოვდება მედლით „დიდ სამამულო ომში გერმანიაზე გამარჯვებისათვის“.
- 1945** წ. ჯილდოვდება მედლით „მამაცური შრომისათვის 1941—1945 წწ. დიდ სამამულო ომში“.
- 1948—1959** წწ. კლინიკური და ექსპერიმენტული კარდიოლოგიის ინსტიტუტის პათომორფოლოგიის განყოფილების ხელმძღვანელია.
- 1948—1950** წწ. ტუბერკულოზის ს/ქ ინსტიტუტის პათომორფოლოგიის განყოფილების ხელმძღვანელია.
- 1948—1974** წწ. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთავარი სპეციალისტი პათოლოგანატომი (საზოგადოებრივ საწყისზე).
- 1952** წ. ამთავრებს მარქსიზმ-ლენინიზმის უნივერსიტეტს.
- 1953—1959** წწ. ინიშნება თბილისის სახ. სამედიცინო ინ-ტის დირექტორის მოადგილედ სამეცნიერო ნაწილში.
- 1954** წ. დაგილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1955** წ. ორჩევენ საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად ბიოლოგიისა და მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილებაში (ექსპერიმენტული მედიცინა).
3. ი. ტატიშვილი

- 1955 წ. ირჩევენ ქ. თბილისის ორგონიკიძის სახ. რაიონის მშრომელ-
თა დეპუტატების საბჭოს V მოწვევის დეპუტატად. პილატიშვილი
- 1957 წ. ირჩევენ ქ. თბილისის ორგონიკიძის სახ. რაიონის მშრომელ-
თა დეპუტატების საბჭოს VI მოწვევის დეპუტატად.
- 1959—1961 წწ. თბილისის სახ. სამედიცინო ინსტიტუტის პროფე-
რორი სასწავლო ნაწილში.
- 1960 წ. ირჩევენ საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად.
მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილებაში (ექსპერიმენტული
მედიცინა).
- 1961 წ. ჯილდოვდება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზი-
დიუმის საპატიო სიგელით.
- 1961—1963 წწ. საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მედიცინის მეცნი-
ერებათა განყოფილების აკადემიკოს მდივანია.
- 1962 წ. ენიჭება საქ. სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის
საპატიო წოდება.
- 1965 წ. ჯილდოვდება სამახსოვრო მედლით „დიდ სამამულო ომში
გამარჯვების 20 წლისთავზე“.
- 1966 წ. ჯილდოვდება საპატიო ნიშნის ორდენით.
- 1967 წ. ჯილდოვდება საქართველოს სსრ მედმუშავთა პროფესიონალის
რესპუბლიკური კომიტეტის საპატიო სიგელით.
- 1970 წ. ჯილდოვდება მედლით „მამაცური შრომისათვის“.
- 1970 წ. ჯილდოვდება საქ. სსრ სამხედრო კომისარიატის სიგელით
1941—1945 წწ. დიდ სამამულო ომში აქტიური მონაშილეობის
სათვის.
- 1970 წლიდან პათოლოგ-ანატომთა რესპუბლიკური სამეცნიერო სა-
ზოგადოების თავმჯდომარეა.
- 1972—1973 წწ. თბილისის სახ. სამედიცინო ინსტიტუტის პათოლო-
გიური ანატომიის კათედრის გამგის მოვალეობის შემსრუ-
ლებელი.
- 1972 წ. ჯილდოვდება საიუბილეო მედლით „სსრკ შექმნის 50 წლის-
თავი“.
- 1975 წ. ჯილდოვდება სამახსოვრო მედლით „დიდ სამამულო ომში
გამარჯვების 30 წლისთავი“.
- 1978 წლის თებერვალი 1978 წლის აგვისტო — სასამართლო მედიცი-
ნის კათედრის გამგის მოვალეობის შემსრულებელი.
გარდაიცვალა 1980 წ. 6 დეკემბერს.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

- Родился в 1902 г. 27 февраля в Бакуриани (Боржомский р-н).
1910 г. поступает в Горийскую гимназию.
1914 г. продолжает учебу в 1-й тбилисской гимназии.
1921 г. оканчивает Тбилисскую 1-ю мужскую гимназию
1921 г. поступает в Тбилисский государственный университет на лечебно-профилактический факультет.
1924 г. зачислен препаратором на кафедре патологической анатомии Тбилисского гос. ун-та.
1925—1927 гг. исполняет должность ассистента на кафедре патологической анатомии в Тбилисском гос. ун-те.
1927 г. оканчивает медицинский факультет Тбилисского гос. ун-та.
1928—1959 гг. работает заведующим отделом Тбилисской городской первой клинической больницы.
1929 г. избирается ассистентом кафедры патологической анатомии Тбилисского гос. ун-та.
1930—1931 гг. читает систематический курс патологической анатомии на стоматологическом факультете Тбилисского мед. ин-та.
1930—1937 г. работает старшим ассистентом на кафедре патологической анатомии Тбилисского мед. ин-та.
1931—1932 гг. читает лекции на факультете педиатрии Тбилисского мед. ин-та.
1931—1941 гг. лектор медтехникумов и школы лаборантов.
1934—1939 гг. эксперт судебной медицины г. Тбилиси.
1936—1948 гг. читает курс секции на факультете педиатрии Тбилисского мед. ин-та.
1937 г. защитил диссертацию на степени кандидата медицинских наук.
1937—1948 гг. работает заведующим кафедрой патологической анатомии Тбилисского государственного стоматологического института.
1938 г. присвоено звание доцента.
1938 г. избирается доцентом кафедры патологической анатомии Тбилисского гос. мед. ин-та.
1938 г. читает лекции по патоморфологии зубов и полости рта на курсах переподготовки зубных врачей во врачей-стоматологов.

- 1941—1945 гг. начальник патоанатомического центра управления эвакогоспиталей.
- 1942 г. защитил диссертацию на степени доктора медицинских наук.
- 1942 г. 30/VI присваивается звание профессора.
- 1942—1945 гг. профессор кафедры патологической анатомии Тбилисского мед. ин-та.
- 1943 г. награждается медалью «За боевые заслуги».
- 1944 г. награждается медалью «За защиту Кавказа».
- 1945 г. награждается грамотой «Отличник социалистического соревнования».
- 1945 г. награждается медалью «За победу над Германией в Великой Отечественной войне».
- 1945 г. награждается медалью «За доблестный труд в Великой Отечественной войне (1941—1945 гг.)».
- 1948—1959 гг. руководитель отдела патоморфологии Института клинической и экспериментальной кардиологии.
- 1948—1950 гг. руководитель отдела патоморфологии н/и Института туберкулеза.
- 1948—1974 гг. главный специалист-патологоанатом Министерства здравоохранения ГССР (на общественных началах).
- 1952 г. оканчивает Университет марксизма-ленинизма.
- 1953—1959 гг. заместитель директора по научной части Тбилисского гос. мед. ин-та.
- 1954 г. награждается Орденом Ленина.
- 1955 г. избирается членом-корреспондентом Отделения биологических и медицинских наук (экспериментальная медицина) АН ГССР.
- 1955 г. избирается депутатом V созыва Совета депутатов трудающихся Орджоникидзевского района г. Тбилиси.
- 1957 г. избирается депутатом VI созыва Совета депутатов трудающихся Орджоникидзевского района г. Тбилиси.
- 1959—1961 гг. проректор по учебной части Тбилисского гос. мед. ин-та.
- 1960 г. избирается действительным членом Отделения медицинских наук (экспериментальная медицина) АН ГССР.
- 1961 г. награждается почетной Грамотой Президиума Верховного Совета ГССР.
- 1961—1963 гг. академик-секретарь Отделения медицинских наук АН ГССР.
- 1962 г. присваивается почетное звание заслуженного деятеля науки Груз. ССР.
- 1965 г. награждается памятной медалью «20-летие Победы в Великой Отечественной войне (1941—1945 гг.)».
- 1966 г. награждается орденом «Знак почета».
- 1967 г. награждается почетной Грамотой республиканского комитета профсоюза медработников ГССР.

1970 г. награждается медалью «За доблестный труд».
1970 г. награждается Грамотой Военного комиссариата СССР
«За активное участие в Великой Отечественной войне».
1972 г. председатель республиканского общества патологоанатомов.
1972—1973 гг. исполняющий должности заведующего кафедрой патологической анатомии Тбилисского гос. мед. ин-та.
1972 г. награждается юбилейной медалью «50-летие образования СССР».
1975 г. награждается памятной медалью «30-летие Победы в Великой Отечественной войне».
февраль 1978 г. — август 1978 г. исполнитель заведующего кафедрой судебной медицины.
Скончался 6 декабря 1980 г.

გამოქვეყნებული ჟროგები ОПУБЛИКОВАННЫЕ ТРУДЫ

1926

1. გულის და დიდი სისხლის მილების ტერატოლოგიისათვის *Atresia ostii aortae et stenosis aortae ascendentia et arcus aortae*-ს შემთხვევის აღწერით.—თანამედროვე მედიცინა, 1926, № 4, გვ. 241—263.

К тератологии сердца и больших кровеносных сосудов с описанием случая *Atresia ostii aortae et stenosis aortae et stenosis aortae ascendentis et arcus aortae*.—Танамедрове медицина, 1926, № 4, с. 241—263.

2. საძიებელი (საგანთა სახელებისა).—წე-ში: ვლ. ულენტი. პა-თოლოგიური ანატომია. ნაკვ. 1, თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1926, გვ. 211—230.

Указатель (имен предметов). — В кн.: Вл. К. Женти. Патологическая анатомия. Вып. 1, Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1926, с. 211—230.

1929

3. *Situs viscerum inversus*-ის მოძღვრებისათვის საკუთარი შემთხვევების აღწერით.—თანამედროვე მედიცინა, 1929, № 4, გვ. 265—278.—რეზიუმე რუს. და ინგლ. ენ.- ბიბლიოგრ.: 15. სხვ.

К учению о *Situs viscerum inversus*-е с описанием собственных случаев.—Танамедрове медицина, 1929, № 4, с. 265—278.—Резюме на рус. и англ. яз.—Библиогр.: 15 назв.

1930

4. К тератологии женских половых органов с описанием собственных случаев. — Журнал акушерства и женских болезней. т. 41, № 5—6, 1930, с. 568—576.

5. ფიშერი, ბ. გაკვეთის კურსი. მე-2 (1922 წლის) გერმანული გამოცემიდან გაღმოთარგმნილი ორ. ტატიშვილის მიერ. პროფ. ვლ. ულენტის რედაქციით. ობ., სახელგამი, 1931, 139 გვ.

Фишер Б. Секционный курс. Переведен с 2-го немецкого (1922 г.) издания И. Я. Татишвили. Ред. проф. Вл. К. Жгенти. Тб., Госиздат, 1931. с. 139

1932

6. გულის და სისხლის დიდი ძარღვების ტერატოლოგიისათვის stenosis introitus conus arteriosus dextri-ს შემთხვევების და atresia ostii arteriosus dextri-ს შემთხვევის აღწერით.—თბილისის ქალაქის 1-ლი საავადმყოფოს შრომათა კრებული, ტ. 1. 1932, გვ. 33—58.—რეფერატი რუს. ენ. იხ. გვ. 509—510.

К тератологии сердца и крупных кровеносных сосудов с описанием случаев stenosis introitus conus arteriosus dextri и случая atresia ostii arteriosus dextri—Сборник трудов Тбилис. 1-й гор. клинич. больницы, т. 1, 1932, с. 33—58.—Реферат на рус. яз. см. с. 509—510.

7. ტფილისის პათოლოგიურ-ანატომიური მასალის ხასიათის საკითხებისათვის. — თბილისის ქალაქის 1-ლი საავადმყოფოს შრომათა კრებული, ტ. 1, 1932, გვ. 16—32.

თანაავტორი ვლ. ყ. ულენტი.

К характеристике патолого-анатомического материала Тбилиси. — Сборник трудов Тбилис. 1-й гор. клинич. больницы, т. 1, 1932, с. 16—32.

Соавтор Вл. К. Жгенти

8. ფიშერი, ბერპარდ. გაკვეთის კურსი, მე-2 (1922 წლის) გერმანული გამოცემიდან გაღმოთარგმნილი ორ. ტატიშვილის მიერ. პროფ. ვლ. ულენტის რედ., ობ., სახელგამი, 1932, 137 გვ.

Фишер Б. Секционный курс. Переведен с 2-го немецкого (1922 г.) издания И. Я. Татишвили. Ред. проф. Вл. К. Жгенти. Тб., Госиздат, 1932, с. 137

1939

9. თანამედროვე მედიცინის შესაძლებლობანი დაავადების გამოცნობის საქმეში ქ. თბილისის სასექციო მასალის მიხედვით. ობ., საქმედგამი, 1939, 61 გვ.

თანაავტორები: ვლ. ულენტი, ა. ჯორბენაძე, მ. კალაშნიკოვა.

Возможности современной медицины в деле распознавания заболеваний на основании секционных данных г. Тбилиси и Тб.,
Грузмедин, с. 61

Соавторы: Вл. К. Жгенти, А. В. Джорбенадзе, М. Калашникова.

1941

10. Чемпионато მასალები თირქელზედა ჯირკვლების პათოლოგიური ანატომიის შესწავლისათვის. — თბილ. სახ. სამეც. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 1, 1941, გვ. 96—221. — რეზიუმე რუს. ენ.

Материалы к изучению патологической анатомии надпочечных желез. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 1, 1941, с. 96—221. — Резюме на рус. яз.

1944

11. ზუსტი კლინიკური დიაგნოსტიკის საკითხისათვის ქ. თბილის პოსპიტლების პათოლოგიური ცენტრის სექციური მასალის საფუძველზე, — წგ-ში: ევაკოპოსპიტლების ექიმთა II კონფერენციის შრომები, თბ., საქმედგამი, 1944, გვ. 70—81.

თანავტორი ვლ. ჟღენტი.

К вопросу о точности клинической диагностики на основании секционного материала патологоанатомического центра эвакогоспиталей. г. Тбилиси. — В кн.: Труды II конф. врачей эвакогоспиталей. Тб., Грузмедин, 1944, с. 70—81.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

12. К вопросу о характере секционного материала эвакогоспиталей г. Тбилиси и анализа смертности на основании патологоанатомических вскрытий за период войны. — В кн.: Труды II конф. врачей эвакогоспиталей, Тб., Грузмедин, 1944, с. 81—108.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

1946

13. მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის პროფესორ ვლ. ჟღენტის სახელმძღვანელოები („ზოგადი პათოლოგიური ანატომიის მე-5 გამოცემის ირგვლივ“). — კომუნისტი, 1946, 29 მარტი, გვ. 3.
თანავტორი ვლ. ვორონინი.

Учебники заслуженного деятеля науки проф. Вл. К. Жгенти (Вокруг 5-го издания «Общей патологической анатомии»). — Коммунисти, 1946, 29 марта, с. 3.

Соавтор В. В. Воронин

14. Анализ секционного материала патологоанатомического центра эвакогоспиталей г. Тбилиси. — В кн.: Труды Института Госпитального Совета НКЗ СССР и РСФСР. М., Медгиз, 1946, с. 72—76.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

1947

15. ქრონიკული, დუნე გრანულაციით მიმღინარე ჭრილობათა კლინიკა და ჰისტოპათოლოგია (თეზისები). — წგ.ში: თბილ. მედ. ინსტიტუტის II სამეცნიერო სესია, თბ., 1947, გვ. 7—8.

თანაავტორი ა. კუტუბიძე.

Клиника и гистопатология вяло гранилирующих хронических ран (Тезисы). — В кн.: II научн. сессия Тбил. гос. мед. ин-та, Тб., 1947, с. 7—8.

Соавтор А. Кутубидзе.

1948

16. თირკმლების პათომორფოლოგია ფილტვების ტუბერკულოზის დროს (მოხსენდა თბილისის სახელმწ. სამედიცინო ინ-ტის სამეცნ. კონფერენციას 1944 წელს) — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 5, 1948, გვ. 9—30. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი ვლ. ულენტი.

Патоморфология почек во время туберкулеза легких (Деложено на научной конференции Тбил. гос. мед. ин-та), т. 5, 1948, с. 9—30. — Резюме на рус. яз.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

1952

17. თირკმლების სისხლძარღვთა პათომორფოლოგია ექსპერიმენტული ჰიპერტონიის დროს. — კლინიკ. და ექსპერიმენტ. კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 1, 1952, გვ. 313—319. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 25 სტ.

თანაავტორები: ვლ. ულენტი, ლ. შარაშიძე.

Патоморфология сосудов почек при экспериментальной гипертонии. — Труды Ин-та клинич. и эксперимент. кардиологии, т. 1, 1952, с. 313—319. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 25 назв.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Л. К. Шарашидзе.

18. Владимир Капланович Жгенти (Патологоанатом). К 60-летию со дня рождения и к 35-летию науч., пед. и обществ. деятельности. — Архив патологии, 1952, вып. 3, с. 99—101.

Соавторы: В. В. Воронин, А. В. Джорбенадзе.

19. О патологоанатомической службе в ГССР. Прения на Всесоюзном совещании патологоанатомов. — Труды Совещания патологоанатомов. М., Медгиз, 1952, с. 228.

1953

20. К вопросу о динамике некоторых структурных изменений при гипертонической болезни и экспериментальной гипертонии. — В кн.: Стенографический отчет научной сессии Ин-та кардиологии АН ГССР с участием Ин-та физиологии АН УССР. 1953 г. Тб., Изд-во АН ГССР, 1955, с. 174—180.

21. К вопросу динамики структурных изменений при гипертонической болезни и экспериментальных гипертензиях. — В кн.: Тезисы докладов выездной научной сессии Ин-та кардиологии АН ГССР с участием Ин-та физиологии АН УССР. Тб., Изд-во АН ГССР, 1953, с. 21.

22. Морфологические изменения в стволе блуждающих нервов при язвенной болезни. — Труды Ин-та экспериментальной и клинической хирургии и гематологии (Акад. наук ГССР), т. 4, 1953, с. 13—18.

Соавторы: К. Д. Эристави, А. К. Эристави.

23. Некоторые данные патоморфологии гипертонической болезни и экспериментальной гипертонии. — Труды Ин-та клинической и экспериментальной кардиологии, т. II, 1953, с. 527—537.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Л. К. Шарашидзе

1954

24. ადამიანის აქტინომიკოზის პათომორფოლოგიის საკითხისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 8, 1954, გვ. 99—108. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანავტორი ვლ. უღენტი.

К вопросу патоморфологии актиномикоза у человека. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 8, 1954, с. 99—108. — Резюме на рус. яз.

Соавтор Вл. К. Жgenti.

25. ექსპერიმენტული ჰიპერტონიის მორფოგენეზის საკითხისათვის. — კლინიკური და ექსპერიმენტული კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 3, 1954, გვ. 477—488. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: გვ. 487—488.

თანავტორები: ვლ. უღენტი, ლ. შარაშიძე.

К вопросу о морфогенезе экспериментальной гипертонии. — Труды Ин-та клинической и экспериментальной кардиологии,

т. 3, 1954, с. 477—488. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 487—488.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Л. К. Шарашидзе.

26. მასალები ჰიპერტონიული დაავადების პათომორფოლოგიის შესწავლისათვის. — კლინიკ. და ექსპერიმენტ. კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 1, 1952, გვ. 321—361. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 50 სხვ.

თანაავტორები: ვლ. უღენტი, ლ. შარაშიძე.

Материалы к изучению патоморфологии гипертонической болезни. — Труды Ин-та клинич. и эксперимент. кардиологии, т. 1, 1952, с. 321—361. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 50 назв.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Л. К. Шарашидзе.

27. კლადიმერ უღენტი (დაბადების 60 წლისთავთან და მეცნიერული, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 35 წლის-თავთან დაკავშირებით). — ტუბერკულოზის სამეცნ.-კულტ. ინ-ტის შრომები, ტ. 1, 1954, გვ. 263—274.

თანაავტორები: ვ. ვორონინი, ა. ჯორბენაძე.

Владимир Капланович Жгенти (В связи с 60-летием со дня рождения и 35-летием со дня научной, педагогической и общественной работы). — Труды Науч.-исслед. ин-та туберкулеза, т. 1, 1954, с. 263—274.

Соавторы: В. В. Воронин, А. В. Джорбенадзе.

28. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი 1953 წელს ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ანგარიში. თბ., საქმედგამი, 1954, 33 გვ.

თანაავტორები: გ. კვიტაშვილი, ირ. მენთეშაშვილი.

Отчет о проведенной научно-исследовательской работе за 1953 г. в Тбилисском государственном медицинском институте. Тб., Грузмедин, 1954. 33 с.

Соавторы: Г. В. Квнташвили, И. Т. Ментешашвили.

29. კლინიკურ და პათოლოგანატომიურ მონაცემთა ურთიერთდაპირისპირება წყლულოვანი დაავადების დროს. — თბილ. სახ. სამედიცინო ინ-ტის შრომები, ტ. 8, 1954, გვ. 293—309. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: ვ. კვერენჩხილაძე, თ. დეკანოსიძე.

Клинико-морфологические параллели при язвенной болезни. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 8, 1954, с. 293—309. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: В. К. Кверенчхиладзе, Т. И. Деканосидзе

30. ნაწლავის პნევმატოზის საკითხისათვის. — ბიულეტენი (პრესუა). ს. ვ. ვირსალაძის სახ. მაღარისა და სამედიცინო პარაზიტოლოგიის სამეცნ.-კვლევ. ინ-ტი), 1954, № 2, გვ. 45—53. — რეზიუმე რუს. ენ. თანაავტორი ა. მიქელაძე.

К вопросу о пневматозе кишечка. — Бюллетень (Науч.-исслед. ин-т малярии и мед. паразитологии им. Проф. С. С. Вирсаладзе), 1954, № 2, с. 45—53. — Резюме на рус. яз.

Соавтор: А. Л. Микеладзе.

31. ცოცხლად და მკვდრადშობილთა პლაცენტების პათომორ-ფოლოგია და პლაცენტის მორფოლოგიურ ცვლილებათა მნიშვნელობა მკვდრადშობადობისათვის. — დედათა და ბავშვთა დაცვის ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 6, 1954, გვ. 165—173.

თანაავტორები: ა. სვანიძე, თ. დეკანოსიძე.

Патоморфология плаценты живо-и мертворожденных и значение морфологических изменений плаценты для мертворождаемости. — Сборник трудов Н/и ин-та охраны материнства и детства Минздрава ГССР, т. 6, 1954, с. 165—173.

Соавторы: А. Сваниძэ, Т. И. Деканосидзе.

32. ძირითადი ოგილოფილური ნივთიერების ცვლილებანი ჰიპერტონიული დაავადებისა და ექსპერიმენტული ჰიპერტენზიის სხვა-დასხვა ფორმისა და ფაზის დროს. — კლინიკური და ექსპერიმენტული კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 3, 1954, გვ. 489—499. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 9 სტ.

თანაავტორები: შ. შენგელია, ე. ებრალიძე.

Изменения основного аргирофильного вещества при гипертонической болезни и при разных формах и фазах экспериментальной гипертензии. — Труды Ин-та клинической и экспериментальной кардиологии, т. 3, 1954, с. 489—499. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 9 назв.

Соавторы: Ш. Г. Шенгелия, Е. М. Эбралидзе.

33. Экспериментальный цирроз печени. — Труды Науч.-исслед. ин-та переливания крови, т. II—III, 1954, с. 187—188.

Соавторы: Ш. Р. Топурия, Е. Н. Цверава.

1955

34. ადამიანის აქტიონმიკოზი. თბ., საქმედგამი, 1955, 216 გვ. — ბიბლიოგრ.: 467 სტ.

თანაავტორი ვლ. ულენტი.

Актиномикоз человека. Тб., Грузмедгиз, 1955, 216 с. — Библиогр.: 467 назв.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის მიმოხილვა. თბ., საქართველო, 1955, 157 გვ.

თანაავტორები: ი. მენთეშაშვილი, გ. კვიტაშვილი.

Обзор научно-исследовательской работы Тбилисского государственного медицинского института за 1954 год. Тб., Сакмедгами, 1955, с. 157.

Соавторы: И. Т. Ментешавили, Г. В. Квиташвили.

36. თირკმელზედა ჯირკვლებში სისიკვდილო სისხლჩაქცევის საკითხისათვის. — გ. მუხაძის სახ. სისხლის გადასხმის სამეცნ.-კვლ. ინტის შრომათა ქრებული, ტ. 4, 1955, გვ. 235—242. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი უ. გაბუნია.

К вопросу о смертельных кровоизлияниях в надпочечные железы. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та переливания крови им. Г. М. Мухадзе, т. 4, 1955, с. 235—242. — Резюме на рус. яз.

Соавтор: У. А. Габуния.

37. პათოლოგიანატომთა სრულიად საკავშირო კონფერენცია და მისი მნიშვნელობა (1954 წ.). თბ., საქმედგამი, 1955, 48 გვ.

თანაავტორი თ. ღეკანოსიძე.

Всесоюзная конференция патологоанатомов и ее значение (1954 г.). Тб., Грузмегиз, 1955, с. 48

Соавтор Т. И. Деканосидзе.

38. ფარისებრი ჯირკვლის ენის ძირში არსებობის შემთხვევა. — გ. მუხაძის სახ. სისხლის გადასხმის სამეცნ.-კვლ. ინტის შრომათა ქრებული, ტ. 4, 1955, გვ. 283—287.

თანაავტორი რ. კაპანაძე.

Случай локализации щитовидной железы в корне языка. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та переливания крови им. Г. М. Мухадзе, т. 4, 1955, с. 283—287.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

39. ჯალღუზისებრი სხეულის და მისი ნერვულ წარმონაქმთა ასაკობრივი სტრუქტურული ცვლილებების საკითხისათვის. — ექსპერიმენტული მორფოლოგიის ინტის შრომები, ტ. 5, 1955, გვ. 291—304, 2 ფ. ილ. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 29 სხ.

К вопросу о возрастных изменениях шишковидной железы и ее нервных приборов. — Труды Ин-та эксперим. морфологии, т. 5, 1955, с. 291—304, 2 л. илл. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 29 назв.

40. К вопросу о разрыве сердца с описанием собственных случаев. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та курортологии

и физиотерапии М-ва здравоохранения ГССР, т. 22, 1955, с. 237—250.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

41. Морфо-функциональное направление в патологии сердечно-сосудистой системы. — В кн.: Тезисы докладов научной сессии, посвященной проблемам физиологии и патологии сердечно-сосудистой системы. Ленинград, 3—7 июля 1955 г. Тб., Изд-во АН ГССР, 1955, с. 50—51.

42. О редком осложнении гипертонической болезни (Разрыв аорты). — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та курортологии и физиотерапии Министерства здравоохранения ГССР, т. 22, 1955, с. 231—235.

Соавтор У. А. Габуния.

43. О так называемом спонтанном разрыве и расслаивающей аневризме аорты. — Врачебное дело, 1955, № 5, с. 460.

Соавтор К. С. Вирсаладзе.

44. Структурные изменения миокарда и его нервного аппарата при различных заболеваниях сердечно-сосудистой системы в условиях компенсации и декомпенсации. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та курортологии и физиотерапии М-ва здравоохранения ГССР, т. 22, 1955, с. 227—229.

45. Структурные изменения миокарда при остром утомлении животного. — В кн.: Тезисы докладов научной сессии, посвященной проблемам физиологии и патологии сердечно-сосудистой системы. Ленинград, 3—7 июля 1955 г. Тб., Изд-во АН ГССР, 1955, с. 57.

46. Творческое содружество ученых братских республик (К итогам объедин. науч. сессии Ин-та физиологии АН СССР им. Павлова и Ин-та клинич. и эксперим. кардиологии АН ГССР, посвящ. проблемам физиологии и патологии сердечно-сосудистой системы. Ленинград, 3—7 июля 1955 г.). — Заря Востока, 1955, 29 июля, с. 3.

1956

47. აორტის ე. შ. სპონტანური გახვის პათოგენეზის საკითხისათვის საკუთარ შემთხვევათა იღწერით. — თბილისის სამედიცინო ინ-ტის შრომები, ტ. 9, 1956, გვ. 175—199. — რეზიუმე რუს. ებ.

თანავტორი უ. გაბუნია.

К вопросу о патогенезе т. н. спонтанного разрыва аорты с описанием собственных случаев. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 9, 1956, с. 175—199. — Резюме на рус. яз.

Соавтор У. А. Габуния.

48. აორტის ნერვულრეცეპტორულ მოწყობილობათა ცვლილებები ადამიანის ათეროსკლეროზისა და ექსპერიმენტული ათეროსკლე-

როზის დროს. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 17, № 10, 1956,
გვ. 941—944.

საქართველო
სამეცნიერო კოლეგია

Изменения нервнорецепторных приборов аорты при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе. — Сообщения Акад. наук Груз. ССР, т. 17, № 10, 1956, с. 941—943.

49. გულ-სისხლძაღვთა სისტემის დაავადებათა კლინიკური დიაგნოსტიკის სიზუსტის საკითხისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 9, 1956, გვ. 53—84. — რეზიუმე რუს. ენ.
თანაავტორი ვლ. ულენტი.

К вопросу о точности клинической диагностики заболеваний сердечно-сосудистой системы. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 9, 1956, с. 53—84. — Резюме на рус. яз.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

50. გულის ანგინის დროს მიოკარდიუმისა და მის საინერვაციო მექანიზმებში არსებული ცვლილებების შესახებ. — ექსპერიმენტული და კლინიკური ქირურგიისა და ჰემატოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1956, გვ. 263—265. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 5 სხვ.
თანაავტორი რ. კაპანაძე.

Об изменениях миокарда и его иннервационных механизмов при грудной жабе. — Труды Ин-та экспериментальной и клинической хирургии и гематологии, т. 6, 1956, с. 263—265. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 5 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

51. გულის მორფოლოგიური ცვლილებების შესახებ გვირგვინოვანი არტერიების ათეროსკლეროზის დროს. — ექსპერიმ. და კლინიკ. ქირურგიისა და ჰემატოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1956, გვ. 267—269. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 6 სხვ.
თანაავტორი რ. კაპანაძე.

О морфологических изменениях сердца при атеросклерозе венечных артерий. — Труды Ин-та эксперимент. и клинич. хирургии и гематологии, т. 6, 1956, с. 267—269. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 6 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе

52. გულისა და მის საინერვაციო მექანიზმების სტრუქტურული ცვლილებების შესწავლისათვის გულის დეკომპენსაციური მანქების დროს. — დედათა და ბავშვთა დაცვის ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 7, 1956, გვ. 347—351, — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 6 სხვ.

К изучению структурных изменений миокарда и его иннервационных механизмов при декомпенсированных пороках сердца. — Сборник трудов Н/и ин-та охраны материнства и детства Минздрава ГССР, т. 7, 1956, с. 347—351. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 6 назв.

53. ენდო- მიო- და ეპიგარდიუმის ნერვულ წარმონაქმნითი ცვლა-
ლებების საკითხისათვის ენდოკარდიტების სხვადასხვა ჰაიტონიშვილის
დროს. — ექსპერიმ. და კლინიკ. ქირურგიისა და ჰემატოლოგიის
ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1956, გვ. 271—279. — რეზიუმე რუს. ენ. —
ბიბლიოგრ.: 9 სტ.

თანაავტორი რ. კაპანაძე.

К вопросу об изменениях нервных приборов эндомио- и эпикарда при различных формах эндокардитов. — Труды Ин-та эксперимент. и клинич. хирургии и гематологии, т. 6, 1956, с. 271—279. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 9 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

54. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის 1955 წლის
სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის მიმოხილვა. თბ., საქმედგამი, 1956.
101 გვ.

თანაავტორები: ი. მენტეშვილი, გ. კვიტაშვილი და სხვ.

Обзор научно-исследовательской работы Тбилисского государственного медицинского института за 1955 год. Тб., Грузмегиз, 1956. с. 101

Соавторы: Ир. Т. Ментешавили, Г. В. Квиташвили и др.

55. თბილისის ქალაქის I საავადმყოფოს პათოლოგიანატომიური
მასალის ხასიათის საკითხისათვის. — ქრ-ში: თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის ოპერაციული ქირურგიისა და ტოპოგრაფიული ანატომიის კათედ-
რის შრომები, ტ. 1, 1956, გვ. 201—218.

К вопросу характера патологоанатомического материала Тбилисской 1-й городской клинической больницы. — В сб.: Труды кафедры оперативной хирургии и топографической анатомии Тбилисского гос. мед. ин-та т. 1, 1956, с. 201—218.

56. კლინიკური დიაგნოსტიკის სისტემის საკითხისათვის თბილისის ქალაქის I საავადმყოფოს პათოლოგიანატომიური მასალის მი-
ხედვით. — ქრ-ში: პედიატრიული და სანქიციენცური ფაკულტეტების საფაკულტეტო ქირურგიის კლინიკის შრომები (1941—1956). თბ., საქმედგამი, 1956, გვ. 141—150.

К вопросу о точности клинической диагностики по патологоанатомическим материалам Тбилисской 1 городской больницы. — В сб.: Труды факультетской хирургической клиники педиатрического и сангигигиенического факультетов Тбил. гос. мед. ин-та (1941—1956). Тб., Сакмедгами, 1956, с. 141—150.

57. შასალები აორტის სარქველებსზედა გახევის შესწავლისა-
თვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 17, № 3, 1956, გვ. 273—280.

თანაავტორი ქ. ვირსალაძე.

Материалы к изучению надклапанных разрывов аорты. — Сообщения Акад. наук Груз. ССР, т. 17, № 3, 1956, с. 273—280.

Соавтор К. С. Вирсаладзе.

58. Мინდაძე, ა. ალკოჰოლიზმის შესახებ. თბ., სახელგამი, 1956.
რეც.: ი. ტატიშვილი. — კომუნისტი, 1965, 12 დეკემბერი, გვ. 3.
Миндадзе А. А. Об алкоголизме. Тб., Госиздат, 1956.
Рец.: И. Я. Татишвили. — Коммунисти, 1956, 12 дек., с. 3.
59. სარძევე ჯირკვლის ტუბერკულოზის საკითხისათვის. — თბილ.
სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 9, 1956, გვ. 555—560. — რეზიუმე
რუს. ენ.

თანაავტორი უ. გაბუნია.

К вопросу о туберкулезе молочной железы. — Труды Тбил.
гос. мед. ин-та, т. 9, 1956, с. 555—560. — Резюме на рус. яз.

Соавтор У. А. Габуния.

60. სიახლე ექსპერიმენტულ ონკოლოგიაში. — კომუნისტი, 1956,
15 მაისი, გვ. 3.

Новое в экспериментальной онкологии. — Коммунисти, 1956,
15 мая, с. 3.

61. სისხლძარღვთა რეცეპტორების ცვლილებები ათეროსკლერო-
ზის დროს. — კლინიკ. და ექსპერიმენტ. კარდიოლოგიის ინ-ტის შრო-
მები, ტ. 4, 1956, გვ. 305—312. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.:
6 სტ.

თანაავტორები: რ. კაბანაძე, ე. ებრალიძე.

Изменения нервнорецепторных приборов кровеносных со-
судов при атеросклерозе. — Труды Ин-та клинич. и экспери-
мент. кардиологии, т. 4, 1956, с. 305—312. — Резюме на рус.
яз. — Библиогр.: 6 назв.

Соавторы: Р. В. Капанадзе, Е. М. Эбралидзе.

62. ჭიანიშვილის კარცინოდის საკითხისათვის. — ბიულეტენი
(პროფ. ს. ვ. ვირსალაძის სახ. მაღარისისა და სამედ. პარაზიტოლოგიის
სამეცნ.-კვლევ. ინ-ტი). 1956, № 1, გვ. 74—81. — რეზიუმე რუს. ენ. —
ბიბლიოგრ.: 20 სტ.

თანაავტორი ა. მიქელაძე.

К вопросу о карциноиде червеобразного отростка. — Бюл-
летень (Науч.-исслед. ин-т малярии и мед. паразитологии).
1956, № 1, с. 74—81. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 20
назв.

Соавтор А. Л. Микеладзе.

63. К вопросу о микроморфологических изменениях нерв-
ных приборов аорты при атеросклерозе человека и эксперимен-
тальном атеросклерозе. — В кн.: Тезисы докладов научной сес-
сии (к X летию ин-та), посвященной проблемам физиологии и
патологии сердечно-сосудистой системы Ин-та клинической и
эксперим. кардиологии АН ГССР, Тб., Изд-во АН ГССР, 1956,
с. 32—33.

64. К вопросу о микроморфологических изменениях сердца
и его нервных приборов при остром утомлении животного. — В

кн.: Тезисы докладов научной сессии (к X летию ин-та), посвященной проблемам физиологии и патологии сердечно-сосудистой системы Ин-та клинической и экспериментальной кардиологии АН ГССР, Тб., Изд-во АН ГССР, 1956, с. 48—49.

65. Конференция патологоанатомов (в Баку, посвященная проблеме краевых болезней). — Заря Востока, 1956, 31 окт., с. 3.

66. Материалы к изучению морфологии актиномикоза у человека. — В кн.: Всесоюзная конференция патологоанатомов в г. Ленинграде 4—9 июля 1954 г. М., Медгиз, 1956, с. 191—194.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

1957

67. აორტის განმაშრევებელი ანევრიზმების საკითხისათვის. — ექსპერიმ. მორფოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1957, გვ. 243—249. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 4 სტ.

თანაავტორი ლ. შარაშიძე.

К вопросу о расслаивающих аневризмах аорты. — Труды Ин-та эксперим. морфологии, т. 6, 1957, с. 243—249. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 4 назв.

Соавтор Л. К. Шарашидзе.

68. არტერიულ-ვენური ანევრიზმების საკითხისათვის. — ექსპერიმ. მორფოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1957, გვ. 251—256. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 4 სტ.

თანაავტორები: ლ. შარაშიძე, ქ. ორაგველიძე.

К вопросу об артерно-венозной аневризме. — Труды Ин-та эксперим. морфологии, т. 6, 1957, с. 251—256. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 4 назв.

Соавторы. Л. К. Шарашидзе, К. М. Орапвелидзе.

69. გამოჩენილი მეცნიერი და გულისხმიერი პედაგოგი (აკად. ალ. ნათეშვილის სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 50 წლისთავის გამ). — მედიცინის მუშავი, 1957, 7 ივნისი.

Видный ученый и отзывчивый педагог (К 50-летию научно-педагогической и общественной деятельности академика А. Н. Натишвили). — Медицины мушаки, 1957, 7 июля.

70. გულის პლიასტური ორგანიზებული თრომბოზის (თრომბოსკლეროზის) შესწავლისათვის. — თბილ. სახ. სამედიცინო ინ-ტის შრომები, ტ. 13, 1957, გვ. 241—245. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: უ. გაბუნია, ნ. ჭავჭავაძე.

К изучению полипозного организованного тромбоза (тромбосклероза) сердца. — Труды Тbil. гос. мед. ин-та, т. 13, 1957, с. 241—245. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: У. А. Габуния, Н. Е. Чачия.

71. თავის ტვინის ქერქის ზოგიერთ პათომორფოლოგიურ დანართში ლებათა შესახებ პიპერტონიული დაავადების და ექსპერიმენტული ბერტენზის დროს. — ექსპერტი. და კლინიკ. ქირურგიისა და ჰემატოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 7, 1957, გვ. 47—61. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 16 სტ.

თანაავტორი რ. კაპანაძე.

О некоторых патоморфологических изменениях коры головного мозга при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии. — Труды Ин-та эксперим. и клинич. хирургии и гематологии, т. 7, 1957, с. 47—61. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 16 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

72. თავის ტვინის ქვედა დანამატის და მის ნერვულ წარმონაქმთა ასაკობრივი სტრუქტურული ცვლილებების საკითხისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 13, 1957, გვ. 231—240. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი ქ. ორაგველიძე.

К вопросу о возрастных структурных изменениях гипофиза и его нервных приборов. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 13, 1957, с. 231—240.

Соавтор К. М. Орагвелиძе.

73. თბილისის ქალაქის პირველი საავადმყოფოს სექციური მასალის შესწავლისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 13, 1957, გვ. 13—34.

К изучению секционного материала Тбилисской I городской больницы. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 13, 1957, с. 13—34.

74. კლინიკური დიაგნოსტიკის მდგრადულობის შესწავლისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 16, 1957, გვ. 3—31. — რეზიუმე რუს. ენ.

К изучению состояния клинической диагностики. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 16, 1957, с. 3—31. — Резюме на рус. яз.

75. ლიმფოგრანულომატოზის საკითხისათვის საქუთარი შემთხვევების აღწერით. — გ. მუხაძის სახ. სისხლის გადასხმის სამეცნიერო კვლევითი ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 5, 1957, გვ. 201—216.

თანაავტორი ა. მიქელაძე.

К вопросу о лимфогрануломатозе с описанием собственных случаев. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та переливания крови им. Г. М. Мухадзе, т. 5, 1957, с. 201—216.

Соавтор А. Л. Микелиძе.

76. მასალები გულისა და მის საინერვაციო მექანიზმების სტრუქტურული ცვლილებების შესწავლისათვის მწვავე დაღლის დროს. — თბილ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 16, 1957, გვ. 288—293.

Материалы к изучению структурных изменений сердца и его иннервационных механизмов во время острой усталости. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 16, с. 288—293.

77. მელოსარკომატოზის საკითხისათვის საკუთარი შემთხვევის აღწერით. — გ. მუხაძის სახ. სისხლის გადასხმის სამეცნ.-კვლევითი ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 5, 1957, გვ. 417—418.

თანაავტორი ა. მიქელაძე.

К вопросу о миэлосаркоматозе с описанием собственного случая. — Сборник трудов. Науч.-исслед. ин-та переливания крови им. Г. М. Мухадзе, т. 6, 1957, с. 417—418.

Соавтор А. Л. Микеладзе.

78. მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიისათვის გულის ნაკლოვანების დროს სეჭციურ და ექსპერიმენტულ მასალაზე. — ექსპერიმ. და კლინიკ. ქორურგიისა და ჰემატოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 7, 1957, გვ. 81—95. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 16 სხვ.

თანაავტორი რ. კაბანაძე.

К патоморфологии миокарда при недостаточности сердца на секционном и экспериментальном материале. — Труды Ин-та эксперим. и клинич. хирургии и гематологии, т. 7, 1957, с. 81—95. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 16 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

79. მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიისათვის ჰიპერტონიული დაავადების და ექსპერიმენტული ჰიპერტენზიის დროს. — ექსპერიმ. მორფოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1957, გვ. 257—263. — რეზიუმე რუს. ენ. — ბიბლიოგრ.: 5 სხვ.

თანაავტორი რ. კაბანაძე.

Изменения сердца и его иннервационных механизмов при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии. — Труды Ин-та эксперим. морфологии, т. 6, 1957, с. 257—263. — Резюме на рус. яз. — Библиогр.: 5 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

80. მიოკარდიუმისა და მისი საინერვაციო მექანიზმების ზოგიერთი ნაწილის სტრუქტურული ცვლილებები ცხოველის მწვავი დაღლის დროს. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 18, № 6, 1957, გვ. 747—750.

Структурные изменения миокарда и некоторых отделов его иннервационных механизмов при остром утомлении животного. — Сообщения АН ГССР, т. 18, № 6, 1957, с. 747—750.

81. ორგანიზმის ტერატომის იშვიათი შემთხვევა. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 13, 1957, გვ. 109—113. — რეზიუმე რუს. ენ.

Редкий случай организмойдной тератомы. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 13, 1957, с. 109—113. — Резюме на рус. яз.

82. პარკუტთშუა ძგიდის დეფექტების საკითხისათვის საკუთარო /
შემთხვევების აღწერით.—თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომების მუშავი, 1957, გვ. 55—66.—რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: უ. გაბუნია, ქ. ორაგველიძე.

К вопросу о дефектах межжелудочковой перегородки с описанием собственных случаев. — Труды Тбилис. гос. мед. ин-та, т. 12, 1957, с. 55—66. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: У. А. Габуния, К. М. Орагвэлидзе.

83. საკანცილატო გამოცდები. — მედიცინის მუშავი, 1957, 13 მაისი.

Кандидатские экзамены. — Медицинис мушаки, 1957, 13 мая.

84. სამკურნალო დიაგნოსტიკური მუშაობა თბილისის ქალაქის პირველ კლინიკურ საავალმყოფოში — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 15, 1957, გვ. 3—15.—რეზიუმე რუს. ენ.

Лечебно-диагностическая работа в Тбилисской городской I клинической больнице. — Сборник трудов Тбилис. гос. мед. ин-та, т. 15, 1957, с. 3—15. — Резюме на рус. яз.

85. სახელმოვანი მეცნიერი (პროფ. ა. ბ. ნათიშვილის პედაგოგიური და მეცნიერული მოღვაწეობის 50 წლისთავის გამო). — დროშა, 1957, № 7, გვ. 14.

Выдающийся ученый (К 50-летию педагогической и научной деятельности проф. А. Н. Натишвили). — Дроша, 1957, № 7, с. 14.

86. სხვადასხვა ფორმის ენდოკარდიტების დროს გულისა და მისი ნერვული წარმონაქმნების სტრუქტურული ცვლილებების საკითხისათვის. — ექსპერიმენტ. მორფოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1957, გვ. 265—277.—რეზიუმე რუს. ენ.—ბიბლიოგრ. შენიშვნებში.

თანაავტორი რ. ქაბანაძე.

К вопросу о структурных изменениях эндо-миокарда и их нервных приборов при различных формах эндокардитов. — Труды Ин-та экспериментальной морфологии АН ГССР, т. 6, 1957, с. 265—277. — Резюме на рус. яз. — Библиогр. в примеч.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

87. ქართული მედიცინის წინსვლისა და გამარჯვების წლები. — მედიცინის მუშავი, 1957, 4 ნოემბერი.

Годы развития и победы грузинской медицины. — Медицинис мушаки, 1957, 4 ноября.

88. ქრონიკული, დუნე შეხორცებით მიმდინარე კანის ჰირილობათა მორფოგენეზის საკითხისათვის. — კანისა და ვენერიულ დაავა-

დებათა სამეცნ.-კვლევითი ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 7, 1957,
33. 45—52.

17
საქართველოს
მეცნიერებების
აკადემიის

თანავტორები: ა. კუტუბიძე, გ. კალაშნიკოვა.

К вопросу о морфогенезе вяло заживающих ран кожи.— Сборник трудов науч.-исслед. кожно-венерологического ин-та, т. 7, с. 45—52.

Соавторы: А. И. Кутубидзе, М. С. Калашникова.

89. პიპოფიზის გუმით გამოწვეული პიპოფიზური კახექსიის შე-
მთხვევა.— კანისა და ვენერულ დაავადებათა სამეცნ.-კვლევითი ინ-
ტის შრომათა კრებული, ტ. 7, 1957, გვ. 153—156.

Случай гипофизной кахексии, вызванной гуммой гипофиза.— Сборник трудов Науч.-исслед. кожно-венерологического ин-та, т. 7, 1957, с. 153—156.

90. Боевая травма и анализ смертности за все годы Великой Отечественной войны на основании секционного материала эвакогоспиталей г. Тбилиси.— Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та травматол. и ортопедии и восстановит. хирургии М-ва здравоохранения Груз. ССР, т. 2—3, 1957, с. 159—179.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

91. К вопросу о структурных изменениях плаценты при мертворождаемости.— Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 16, 1957, с. 245—247.

92. О некоторых особенностях патоморфологии актиномикоза человека.— Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 14, 1957, с. 3—22.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

93. Об итогах работы конференции патологоанатомов республик Закавказья, Средней Азии, Казахской ССР, Башкирской и Дагестанской АССР по краевым болезням. (29 сент.—2 окт.—1956 г.).— Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 11, 1957, с. 63—68.

94. Соматические болезни и анализ смертности за все годы Великой Отечественной войны на основании секционного материала эвакогоспиталей гор. Тбилиси.— Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та травматол. и ортопедии и восстановит. хирургии М-ва здравоохранения Груз. ССР, т. 2—3, 1957, с. 187—200.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

95. Структурные изменения некоторых отделов иннервационных механизмов аорты при атеросклерозе челюзека и экспериментальном атеросклерозе.— Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 11, 1957, с. 43—46.

96. Точность клинической диагностики и дефекты медпомощи по секционному материалу патологоанатомического центра эвакогоспиталей гор. Тбилиси.— Сборник трудов Науч.-

исслед. ин-та травматологии и ортопедии и восстановит. хирургии М-ва здравоохранения Груз. ССР, т. 2—3, 1957, с. 181—185.
Соавтор Вл. К. Жгенти.

1958

97. აკადემიკოსი ა. ნ. ნათიშვილი. — მედიცინის მუშავი, 1959, 6 მაისი.

Академик А. Н. Натишвили. — Медицинис мушаки, 1959, 6 მაის.

98. ატომური ენერგია და მისი გამოყენება მშეიქმნანი მცხნით. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 17, ნაწ. 2, 1958, გვ. 183—230.

თანავტორი უ. გაბუნია.

Атомная энергия и ее применение в мирных целях. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 17, часть 2, 1958, с. 183—230.

Соавтор У. А. Габуния.

99. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის 1956 წლის სამეცნიერო-კვლევითი შუშაობის ანალიზი. თბ., საქმედგამი, 1958, 79 გვ.

თანავტორები: ი. მენთეშაშვილი, გ. კვიტაშვილი და სხვ.

Анализ научно-исследовательской работы Тбилисского государственного медицинского института за 1956 год. Тб., Груз-медиз, 1958. 79 с.

Соавторы: И. Т. Ментешашвили, Г. В. Квиташвили и др.

100. თბილისის ქალაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფოს პა-თოლოგანატომიური სამსახური დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 40 წლისთავზე. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 17, ნაწ. I, 1958, გვ. 141—146.

Патологоанатомическая служба Тбилисской I городской клинической больницы к 40-летию Великой Октябрьской Социалистической революции. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 17, часть 1, 1958, с. 141—146.

101. თბილისის ქალაქის I საავადმყოფოს 1957 წლის პათოლოგ-ანატომიური მასალის ანალიზი. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომა-თა კრებული, ტ. 18, ნაწ. I, 1958, გვ. 163—183.

Анализ патологоанатомического материала Тбилисской I-й городской больницы за 1957 г. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 18, часть 1, 1958, с. 163—183.

102. მალთაშუა და პერიფერიული ვეგეტატიური კვანძების სტრუქტურული ცვლილებანი ცხოველის უკანა კიდურზე არაასეპტი-კური ჭრილობის მიყენების შედეგად. — კრ-ში: ნერვული სისტემის

სტრუქტურული ცვლილებანი კიდურზე არასეპტიკური ჭრილობის მიუწვდომელი შედეგად. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1958, გვ. 39—50.

Структурные изменения спинномозговых и периферических вегетативных нервных узлов в условиях неасептической раны задней конечности в эксперименте. — В сб.: Структурные изменения нервной системы при неасептических ранах конечности. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 39—50.

103. ნერვული სისტემის სტრუქტურული ცვლილებანი კიდურზე არასეპტიკური ჭრილობის მიუწვდომელი შედეგად. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1958, 100 გვ.

თანაავტორები: ვლ. უღენტი, თ. დეკანოსიძე, უ. გაბუნია, თ. გორგელაძე.

Структурные изменения нервной системы при неасептических ранах конечности. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, 100 с.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Dekanoidze, У. А. Gabunia, Т. Д. Gordeidze.

104. ბოზოლოგიური პროფილის შესწავლისათვის. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 17, ნაწ. I, 1958, გვ. 41—55. — რეზიუმე რუს. ენ.

К изучению нозологического профиля. — Труды Тбилисской гос. мед. ин-та, т. 17, часть 1, 1958, с. 41—55. — Резюме на рус. яз.

105. სხივური დავადების და სხივური დამწერობის კლინიკა, პათოლოგიური ანატომია და მკურნალობა. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 18, ნაწ. 2, 1958, გვ. 127—170.

თანაავტორი უ. გაბუნია.

Клиника, патологическая анатомия и лечение лучевой болезни и лучевых ожогов. — Труды Тбилисской гос. мед. ин-та, т. 18, часть 2, 1958, с. 127—170.

Соавтор У. А. Габуния.

106. ცნობილი ქართველი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე (აკად. ა. პ. ჭულუკიძის დაბადებიდან 70 და საექიმო, მეცნიერული მოღვაწეობის 45 წლისთავი). — მედიცინის მუშაკი, 1958, 9 სექტემბერი.

Известный грузинский ученый и общественный деятель (К 70-летию со дня рождения и 45-летию врачебной деятельности акад. А. П. Чулукидзе). — Медицинис мушаки, 1958, 9 сентября.

107. Директору Тбилисского государственного медицинского института (Рецензия на докторскую диссертацию А. Р. Гвамичава «Материалы к изучению патогенеза и патогенетического лечения ожоговой болезни»). — В кн.: Жgenti Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 560—563.

108. Значение морфологических изменений последа для мертвождаемости. — Труды Н/и ин-та охраны материнства и детства Минздрава ГССР, т. 8, 1958, с. 114—119.

Соавторы: А. Ю. Сванидзе, Т. И. Деканосидзе.

109. Морфо-функциональное направление в патологии сердечно-сосудистой системы (Доклад на объедин. науч. сессии, посвящ. проблемам сердечно-сосудистой системы. Июль 1955 г.). — Труды Ин-та клинич. и эксперим. кардиологии АН ГССР, т. 5, 1958, с 599—606.

110. Отзыв на труд ассистента кафедры патологической анатомии Тбилисского государственного медицинского института Деканосидзе Тамары Ивановны «Болезни пищеварительного тракта в секционном материале г. Тбилиси за 1923—1946 гг.» — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 391—393.

111. Отзыв о докторской диссертации Гиоргия Багратовича Бочоришвили «Экспериментальные материалы о регенерации костной ткани при функциональных и органических повреждениях высших отделов центральной нервной системы». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 571—572.

112. Отзыв о работе Л. В. Костюкова «Морфология и некоторые функциональные изменения при инфарктах миокарда у животных с нормальным и повышенным кровяным давлением». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 628—629.

113. Отзыв о труде аспиранта Института клинической и экспериментальной кардиологии Академии наук Грузинской ССР Валериана Николаевича Чиквандзе «Динамика ренина и ренола в почках при экспериментальной рефлексогенной гипертензии и влияние на нее наркотических веществ», представленном на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 544—545.

114. Отзыв о труде аспиранта Института клинической и экспериментальной хирургии и гематологии АН ГССР Михаила Дмитриевича Гедеванишвили «Желудочная слизь и нервная регуляция ее секреции», представленном для соискания ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 609—610.

115. Отзыв о труде врача Ирины Николаевны Шубенко-Габузовой «Клинико-анатомические сопоставления изменений поджелудочной железы при гипертонической болезни», представ-

ленном на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 619—620.

116. Отзыв о труде врача Кетеваны Левановны Гарсниашвили «Диагностическое значение цитологических исследований при некоторых заболеваниях». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 601—602.

117. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958. 808 с., 70 л. илл.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

118. Рецензия на докторскую диссертацию ассистента клиники госпитальной хирургии педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов, кандидата медицинских наук Валериана Константиновича Кверенчхиладзе «Клинико-анатомический анализ хронических, неспецифических легочных нагноений». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 452—453.

119. Рецензия на докторскую диссертацию доцента II хирургической клиники Тбилисского института усовершенствования врачей Шалвы Иосифовича Мтвареладзе «Рецидивирующие огнестрельные остеомиэлиты длинных трубчатых костей и лечение мышечной пластикой остаточной остеомиэлита полости». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 412—415.

120. Рецензия на кандидатскую диссертацию врача Арчила Левановича Микеладзе «Периферические нервные приборы мужских внутренних половых органов и их структурные изменения при туберкулезе». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 499—501.

121. Рецензия на кандидатскую диссертацию научного сотрудника Нанешвили Бидзины Ражденовича «Материалы по патоархитектонике экспериментальной (электрической) эпилепсии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 440—441.

122. Рецензия на работу аспиранта кафедры гистологии Тбилисского государственного медицинского института Георгия Георгиевича Самсонадзе «Изменения содержания липидов в тканях и органах при голодании», представленный на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в

123. Рецензия на работу аспиранта кафедры патологической анатомии Тбилисского государственного медицинского института Шарашидзе Луарсаба Калистратовича «Болезни органов дыхания в секционном материале Тбилиси за 1923—46 гг.» — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 406—407.

124. Рецензия на работу аспиранта клиники госпитальной педиатрии Тбилисского государственного медицинского института Елены Ивановны Гери «К учению эмиграции клеток в кишечнике при дизентерии в детском возрасте», представленную на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 324—325.

125. Рецензия на работу аспиранта Тбилгосмединститута Германа Лукича Ахаладзе «Материалы по вопросу лейкопении во время гетеротрансфузационного шока», представленную на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 299—301.

126. Рецензия на работу ассистента госпитальной хирургической клиники Тбилисского государственного медицинского института Софии Монсеевны Буачидзе «Перелом позвоночника при столбняке». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 459—461.

127. Рецензия на работу ассистента кафедры ортопедической стоматологии Тбилисского государственного стоматологического института Лили Алексеевны Миндадзе «Влияние протезов на слизистую оболочку полости рта», представленную на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 325—326.

128. Рецензия на работу ассистента Первой акушерско-гинекологической клиники Тбилисского государственного медицинского института врача Михаила Семёновича Габричидзе «К вопросу о гонадотропном свойстве гормона кортина». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 284—285.

129. Рецензия на работу ассистента пропедевтической терапевтической клиники Тбилисского государственного медицинского института Шалвы Серафимовича Лордкипанидзе «К

вопросу о брюшном паратифе А», представленную на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 288—290.

130. Рецензия на работу ассистента пропедевтической хирургической клиники лечебного факультета Тбилисского государственного медицинского института Шота Гиоргиевича Гордезiani «Материалы к хирургическому лечению коронарной недостаточности сердца», представленную на соискание ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 605—607.

131. Рецензия на работу ассистента факультетской терапевтической клиники педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Константина Спиридоновича Вирсаладзе «Функциональное состояние желудка при пилоро-доуденальных стеноzах и укорочениях малой кривизны желудка язвенного происхождения». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 418—420.

132. Рецензия на работу врача Вахтанга Григорьевича Гогибедашвили «Материалы о влиянии никотина на кровеносные сосуды». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 317—318.

133. Рецензия на работу врача Гурама Арсеньевича Вадачкория «Структурные изменения нервных приборов аорты в связи с индивидуальным развитием организма, атеросклерозом человека и экспериментальным атеросклерозом», представленную на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 584—586.

134. Рецензия на работу Григория Николаевича Сичинава «Окислительно-восстановительные процессы в туберкулезном организме», представленную для соискания ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 315—317.

135. Рецензия на работу доцента кафедры факультетской хирургии педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Тбилисского государственного медицинского института Автандила Ивановича Кутубидзе «Роль эпиневрия в развитии нейродистрофических процессов связанных с повреждением периферического нерва». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 464—468.

136. Рецензия на работу заведующего гинекологическим отделением Ростовского на Дону областного рентгенорадиологического и онкологического института врача Бориса Ароновича Клейнера «Клиника злокачественных опухолей яичников», представленную в качестве диссертации на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 322—323.

137. Рецензия на работу заведующего кафедрой терапевтической стоматологии Тбилисского государственного института Апполона Павловича Урушадзе «Материалы к изучению клиники и патоморфологии органов полости рта при малярии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 353—355.

138. Рецензия на работу заслуженного врача Грузинской ССР Гиоргия Антоновича Геловани «Зоб в Лечхуми и Нижней Сванетии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 457—459.

139. Рецензия на работу члена-корреспондента АМН СССР профессора Бориса Алексеевича Долго-Сабурова «К вопросу об анастомозах между нервыми клетками». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 543.

140. Рецензия на труд академика АН Грузинской ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Александра Николаевича Натишвили и кандидата медицинских наук Уча Амбрековича Габуния «Изменения интрамурального нервного аппарата пересаженной тонкой кишки». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 497—498.

141. Рецензия на труд академика АН Грузинской ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Владимира Каплановича Жгенти и кандидата медицинских наук Алексея Ивановича Чубинидзе «К вопросу об опухолях гипофизах». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 498—499.

142. Рецензия на труд аспиранта Института экспериментальной и клинической хирургии и гематологии Академии наук Грузинской ССР Зазы Николаевича Кахиани «Влияние дегтя различных сортов грузинского табака на кожу экспериментальных животных», представленный на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 509—511.

143. Рецензия на труд аспиранта Института экспериментальной и клинической хирургии и гематологии Академии наук Грузинской ССР Нодара Николаевича Кипшидзе «Материалы к вопросу клинической диагностики эндокардитов», представленный на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 470—474.

144. Рецензия на труд аспиранта кафедры урологии Тбилисского государственного института усовершенствования врачей Амирана Феофановича Гогохия «К вопросу о морфологических изменениях, развивающихся в почках и некоторых других органах после односторонней перевязки мочеточника», представленный на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 549—551.

145. Рецензия на труд ассистента акушерско-гинекологической кафедры Северо-Осетинского государственного медицинского института Серафимы Яковлевны Иоффе «Влияние матки на морфологию и гормональную деятельность яичников». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 449—450.

146. Рецензия на труд ассистента кафедры общей хирургии педиатрического и санитарно-гигиенического факультета Государственного медицинского института Василия Дмитриевича Бабухадия «К вопросу о злокачественных опухолях яичка». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 468—470.

147. Рецензия на труд ассистента кафедры патологической анатомии Тбилисского государственного института усовершенствования врачей Владимира Владимировича Жгенти «Распознавание злокачественных опухолей в соскобах и в препаратах отпечатках при субоперационной диагностике». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 568—570.

148. Рецензия на труд ассистента кафедры патологической физиологии Тбилисского государственного медицинского института кандидата медицинских наук Гиоргия Иосифовича Мchedлишвили «Вопросы патофизиологии капиллярного кровообращения». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 483—487.

149. Рецензия на труд ассистента кафедры судебной медицины Ереванского государственного медицинского института

Норайт Микиртичевича Авакяна «Причина асфиксии при ви-
занной смерти от малярийной комы в судебно-медицинском
отношении», представленный в качестве диссертации на соискание
ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 382—383.

150. Рецензия на труд ассистента кафедры фармакологии Тбилисомедицинского института Иосифа Михайловича Гвинджилия «Экспериментальное изучение влияния длительного курения (ингаляции) табака на организм животного (растущих и взрослых кроликов)». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии, Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 494—496.

151. Рецензия на труд врача госпитальной хирургической клиники педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Тбилисомедицинского института Родамы Николаевны Кумсиашвили «К вопросу гистопатоморфологии оперированного желудка». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 511—512.

152. Рецензия на труд доцента Георгия Павловича Хуцишвили «Материалы к микропатоморфологии и клинике слухового органа при малярии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 346—348.

153. Рецензия на труд доцента кафедры глазных болезней Азербайджанского государственного медицинского института Канбай Гамбай Гулиевича «Материалы к изучению люизитных поражений глаз, представленный для соискания ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 617—619.

154. Рецензия на труд доцента кафедры нервных болезней лечебного факультета Тбилисского государственного медицинского института Алексея Алексеевича Миндадзе «Материалы к изучению травматической эпилепсии», представленный на соискание ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 386—389.

155. Рецензия на труд доцента кафедры патологической анатомии Тбилисского государственного медицинского института Аркадия Виссарионовича Джорбенадзе «Материалы к изучению сыпного тифа». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 372—375.

156. Рецензия на труд доцента клиники кожных и венерических болезней Тбилисского государственного медицинского института Григория Марковича Пхаладзе на тему «Абсорбция и элиминация висмута под влиянием тбилисских серных ванн». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 359—363.

157. Рецензия на труд заведующего кафедрой рентгенологии Тбилисского государственного медицинского института доцента Александра Арчиловича Квалиашвили на тему «Материалы к изучению гигантоклеточных опухолей костей конечностей», представленный для соискания ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 340—342.

158. Рецензия на труд «К вопросу о пленчатых сращениях в брюшной полости» ассистента факультетской хирургической клиники педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Тбилисского государственного медицинского института Александра Ильича Кадагидзе. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 446—449.

159. Рецензия на труд кандидата медицинских наук доцента кафедры пропедевтической терапевтической клиники Тбилисского государственного медицинского института Ивсихия Николаевича Цинцадзе «Питание миокарда (коронарное кровообращение и лимфообращение) и работа сердца в условиях увеличенного минутного объема», представленный для соискания ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 328—332.

160. Рецензия на труд кандидата медицинских наук старшего научного сотрудника Аркадия Яковлевича Вартапетова «Материалы к изучению патогенеза некоторых нейрогенных дистрофий кожи в клинике и эксперименте», представленный для соискания ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 474—478.

161. Рецензия на труд Марии Севериановны Бокерия «Хромафинная система в детском возрасте и ее изменения при желудочно-кишечных заболеваниях детей», представленный ею на соискание ученой степени доктора медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 393—395.

162. Рецензия на труд младшего научного сотрудника Национально-исследовательского института ОМД Аграфины Юлиановны Сванидзе «Изменение желчи и стенки желчного пузыря при

беременности», представленный для соискания ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 297—299.

163. Рецензия на труд ординатора клиники госпитальной хирургии педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Тбилисского государственного медицинского института Акакия Владимировича Телиа «Клиника, патоморфология и лечение стенозов призратника и двенадцатиперстной кишки язвенного происхождения». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 443—446.

164. Рецензия на труд члена-корреспондента Академии наук Грузинской ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Владимира Каплановича Жгенти «Новое направление в патологии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 398—399.

165. Рецензия на труд члена-корреспондента Академии наук Грузинской ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Владимира Каплановича Жгенти «Советская биология освещает путь к развитию патологии». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 399.

166. Рецензия на работы «К вопросу о двустороннем гематогенном заболевании почек при туберкулезе легких» ассистента госпитальной терапевтической клиники Тбилгосмединститута Елены Бегларовны Картвелишвили, на соискание ученой степени кандидата медицинских наук. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 338—339.

167. Структурные изменения миокарда при остром утомлении животного. /Доклад на объедин. науч. сессии, посвящ. проблемам сердечно-сосудистой системы. Июль 1955 г./. — Труды ин-та клинич. и эксперим. кардиологии АН ГССР. т. 5, 1958, с. 607—612.

168. Теория и практика патологической анатомии в Грузинской ССР. — Труды Тбилис. 1-й гор. клинич. больницы. т. 5, 1958, с. 65—87. — Библиогр. в примеч.

169. Характеристика диссертационного труда сотрудника патоморфологической лаборатории Института клинической и экспериментальной кардиологии им. М. Д. Цинамдзевришвили АН ГССР Ревазе Владимира Капанадзе «Структурные изменения сердца и его иннервационных механизмов при внезапной кардиальной смерти». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 572—575.

170. Характеристика диссертационной работы аспиранта Гульнары Николаевны Чимакадзе «Влияние гостиничного воздуха на развитие экспериментального атеросклероза». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 629—630.

171. Характеристика диссертационной работы аспиранта Института экспериментальной и клинической хирургии и гематологии АН Грузинской ССР Русуданы Владимировны Булусашвили «Структурные изменения нервной системы при индуцированном раке кожи». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 517—519.

Соавтор К. Д. Эристави.

172. Характеристика докторской диссертации доцента Гиоргия Иосифовича Матешвили «Роль нервной системы в возникновении и развитии гиперергического экспериментального нефрита». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 593—596. — Соавтор Г. С. Гвишiani.

173. Характеристика работы «Роль нервной системы в происхождении и развитии атеросклеротической миокардиострофии и миокардитического кардиосклероза /экспериментально-морфологическое исследование/, представленной на соискание ученой степени доктора медицинских наук ст. научным сотрудником отдела фармакологии и экспериментальной терапии Института клинической и экспериментальной кардиологии АН ГССР Алексеем Алексеевичем Джугели. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 602—603.

174. Характеристика труда доцента кафедры нервных болезней педиатрического и санитарно-гигиенического факультетов Тбилисского государственного медицинского института, кандидата медицинских наук Александра Калистратовича Рухадзе «К вопросу о гуморальной диагностике туберкулезного менингита». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 453—454.

1959

175. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი (ა. პ. წულუკიძის დაბადების 70 და მეცნიერულ-პედაგოგური მოღვაწეობის 45 წლისთავის გამო). — მეცნიერება და ტექნიკა, 1959, № 1, გვ. 4—6.

Выдающийся грузинский ученый (К 70-летию со дня рождения и 45-летию научно-педагогической деятельности А. П. Цулукидзе). — Мецниереба да техника, 1959, № 1, с. 4—6.

176. Тბილისის ქალაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფოს /
1958 წლის პათოლოგანატომიური მასალის მოქლე შიმოხილური
თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 19, 1959, გვ. 566—587.

Краткий обзор патологоанатомического материала 1958 г.
1 клинической городской больницы г. Тбилиси. — Труды
Тбил. гос. мед. ин-та, т. 19, 1959, с. 566—587.

177. მოკარდიუმის სტრუქტურულ ცვლილებათა საკითხის შესწავლისათვის ექსპერიმენტული ქოლელითიაზის დროს. — თბილ. სახ.
სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 19, 1959, გვ. 38—47. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი რ. კაპანაძე.

К изучению структурных изменений сердца при экспериментальном холелитиазе. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 19, 1959, с. 38—47. — Резюме на рус. яз.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

178. ნაღვლის ბუშტის ქრონიკული გაღიზიანებით გამოწვეული
გულისა და მისი ნერვული მოწყობილობის სტრუქტურულ ცვლილე-
ბათა შესწავლისათვის. — კლინიკ. და ექსპერიმ. კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 6, 1959, გვ. 119—134. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი რ. კაპანაძე.

К изучению структурных изменений сердца и его нервных приборов, вызванных хроническим раздражением желчного пузыря. — Труды Ин-та клинич. и эксперим. кардиологии, т. 6, 1959, с. 119—134. — Резюме на рус. яз.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

179. პათოლოგანატომთა III სრულიად საკურსორო ყრილობა. —
თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 19, 1959, გვ. 627—638.
თანაავტორი ალ. ჩუბინიძე.

III Всесоюзный съезд патолого-анатомов. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 19, 1959, с. 627—638.

Соавтор Ал. И. Чубинидзе.

180. Будем жить в мире и дружбе. — Медицинский работник, 1959, 14 авг., с. 1.

181. О динамике некоторых структурных изменений коры больших полушарий головного мозга при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии. — В сб.: Проблемы краевой патологии. /Труды конференции патологоанатомов республик Закавказья, Средней Азии, Казахской ССР, Дагестанской и Башкирской АССР. Баку, М-во здравоохранения Азерб. ССР, 1959, с. 395—397.

182. Первичный рак печени в секционном материале Тбилиси за 1923—1955 гг. — В кн.: Тезисы докладов III Всесоюзного съезда патологоанатомов. Харьков 6—11 июля 1959 г. Харьков, 1959, с. 77—78.

183. «Поздравляем!» (К запуску третьей советской космической ракеты). — Медицинский работник, 1959, 6 окт. № 1.

1960

184. აკაკი შერეთლის იუბილე მოსკოვში /1908 წელს/ — მნათობი, 1960, № 10, გვ. 79—82.

Юбилей Акакия Церетели в Москве /в 1908 году/. — Мнатаоби, 1960, № 10, с. 79—82.

185. მასალები სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შესწავლისათვის (თბილისის სახელმწ. სამედ. ინ-ტი. მეთოდური მითითებანი). თბ., საქმედგამი, 1960, 179 გვ.

თანაავტორები: დ. გეღვეგანიშვილი და სხვ.

Материалы к изучению научно-исследовательской работы. (Тбил. гос. мед. ин-т). Метод указания. Тб., Сакмедгами, 1960, 179 с.

Соавторы: Д. М. Гедеванишвили и др.

186. მოსკოვის უნივერსიტეტი და ქართველი ახალგაზრდობა. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1960. 457 გვ.

თანაავტორი თ. დეკანოსიძე.

Московский университет и грузинская молодежь. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960. 457 с.

Соавтор Т. И. Деканосидзе.

187. Будет биться искусственное сердце. (Проблемы медицинской науки). — Вечерний Тбилиси, 1960, 24 авг., с. 3.

188. К патогенезу миокардиострофии при хроническом раздражении желчного пузыря. — В кн.: Тезисы докладов третья Всесоюзная конференция патофизиологов /г. Свердловск, 1960 г./М., «Медгиз.» 1960, с. 174—175.

Соавторы: К. И. Цинцадзе, И. Г. Кобиашвили, Н. К. Квиркадзе, И. Т. Чумбуридзе, В. К. Элиозишвили, Р. В. Капанадзе, Г. С. Ахметели, Н. А. Курдиани, А. А. Дариалашвили, М. З. Майсурадзе, В. Н. Чикваидзе.

1961

189. ივთვისებიანი სიმსივნეები ქ. თბილისის 1923—1958 წწ. სექციური მასალის მიხედვით. — თბილ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 21, 1961, გვ. 289—299. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, უ. გაბუნია.

Злокачественные опухоли по секционному материалу г. Тбилиси за 1923—1958 гг. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 21, 1961, с. 289—299. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, У. А. Габуния.

190. თბილისის ქალაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფო.
თბ., 1961. 259 გვ.— რეზიუმე რუს. ებ.— ბიბლიოგრ. შენიშვნები:
თანაავტორები: ი. ნიკობაძე, ი. ქურჩიშვილი.

Тбилисская городская первая клиническая больница. Тб.,
1961. 259 с. — Резюме на рус. яз. — Библиогр. в примеч.

Соавторы: И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили.

191. მასალები მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიის შესწავლისა-
თვის ნაღვლის ბუშტის ქრონიკული გაღიზიანების დროს. — კლინი-
კური და ექსპერიმენტ. კარდიოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 7, ნაკვ.-
2, 1961, გვ. 61—69. — რეზიუმე რუს. ებ.— ბიბლიოგრ. შენიშვნებში.
თანაავტორი რ. ჯაბანაძე.

Материалы к изучению патоморфологии миокарда при хро-
ническом раздражении желчного пузыря. — Труды Ин-та клинич.
и эксперим. кардиологии, т. 7, вып. 2, 1961, с. 61—69. — Ре-
зюме на рус. яз. — Библиогр. в примеч.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

192. სამედიცინო მეცნიერებანი, თეორიული მედიცინა. — წგ-ში:
მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 40 წლის მანძილზე. თბ., „მეც-
ნიერება“, 1961, გვ. 343—377.

Медицинские науки, теоретическая медицина. — В кн.:
Наука в Советской Грузии за 40 лет. Тб., «Мецниереба», 1961,
с. 343—377.

193. სამედიცინო მეცნიერებანი, კლინიკური მედიცინა. — წგ-ში:
მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 40 წლის მანძილზე. თბ., „მეც-
ნიერება“, 1961, გვ. 379—450.

Медицинские науки, клиническая медицина. — В кн.:
Наука в Советской Грузии за 40 лет. Тб., «Мецниереба», 1961,
с. 379—450.

194. საჭმლის მონელებელი ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივ-
ნეები. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1961. 151 გვ.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, უ. გაბუნია.

Злокачественные опухоли пищеварительных органов. Тб.,
«Сабчота Сакартвело», 1961. 151 с.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, У. А. Габуния.

195. ქვლის კონსოლიდაცია ორგანიზმის კომპლიკაციური დაზია-
ნების დროს /დასხივება, აფეთქება, მოტეხილობა/. — გ. მუხაძის სახ.
სისხლის გაღასხმის სამეცნ.-საკვლ. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 7,
1961, გვ. 213—225. — რეზიუმე რუს. ებ.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, თ. ჭუმბურიძე, თ. ტყეშელაშვი-
ლი, მ. მუხაძი, მ. თორდია.

Консолидация костной ткани в условиях компликационно-
го повреждения организма /облучение, взрывания волна, пе-
релом/. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та переливания

крови им. Г. М. Мухадзе, т. 7, 1961, с. 213—225. — Резюме на
рус. яз.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, Т. Ткешелашвили, М. М.
Муджири, М. В. Тордиа, О. Чумбуридзе.

196. ხალხი დეიდებს კოსმოსის გმირს (გ. ს. ტიტოვის გაფრენა
კოსმოსური ხომალდით „აღმოსავლეთ—2“-ით). — კომუნისტი, 1961,
8 აგვისტო, გვ. 4.

Народ прославляет героя космоса (Полет Г. С. Титова на
космическом корабле «Восток-2»). — Коммунист, 1961, 8 авг.,
с. 4.

197. Дело чести ученых (Перспективы развития мед. наук
в Груз. ССР). — Мед. работник, 1961, 10 ноября, с. 2.

198. К вопросу о структурных приборах кровеносных сосу-
дов при атеросклерозе человека и экспериментальном атеро-
склерозе /По материалу Ин-та кардиологии/. — Труды Ин-та
клинич. и эксперим. кардиологии, т. 7, вып. 1, 1961, с. 177 —
181. — Резюме на англ. яз.

Соавторы: Р. В. Қапанадзе, Е. М. Эбралидзе.

199. Морфологические изменения кроветворной ткани собак
облученных летальными дозами после их лечения методом
трансплантации костного мозга. — Сборник трудов Науч.-
исслед. ин-та переливания крови им. Г. М. Мухадзе, т. 7, 1961,
с. 255—259. — Библиогр.: 12 назв.

Соавтор Г. Е. Кевлишвили.

200. Наша страна-родина смельчаков. /Космонавты и ос-
воение космоса/. — Вечерний Тбилиси, 1961, 10 авг., с. 2.

201. Некоторые данные гистохимического исследования пе-
чени в условиях экспериментальной гиперхолестеринемии. — В
кн.: Доклады I Республиканской научной конференции пато-
логоанатомов в Молдавской ССР /Тезисы/. Кишинев, 1961, с.
28—29.

Соавтор Р. В. Қапанадзе.

202. Свершилось великое /Первый полет человека в кос-
мос/. — Заря Востока, 1961, 19 авг., с. 3.

203. У медицинской науки Грузии широкие горизонты. —
Вечерний Тбилиси, 1961, 12 сент., с. 3.

1962

204. აკადემიკოსი ვლადიმერ ყაფლანის ძე ულენტი (დაბადები-
დან 70 წლისთვეის გამო). ცხოვრება და მოღვაწეობა. თბ., საქ. სსრ
მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1962. 41 გვ.; 1 ფ. ილ.

თანავეტორები: ვლ. ვორონინი, ა. ჭორბენაძე, ა. ჩუბინიძე, თ. დე-
ჯანიძე, ვ. შანიძე, ვ. მამათელაშვილი.

Академик Владимир Капланович Жгенти (В связи с 70-летием со дня рождения). Жизнь и деятельность. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1962. 41 с.; 1 л. портр.

Соавторы: В. В. Воронин, А. В. Джорбенадзе, А. И. Чубинидзе, Т. И. Деканосидзе, В. С. Шанидзе, В. Г. Мамателашвили.

205. სახელოვანი მეცნიერი-პათოლოგი (პროფ. ვ. უღენტის დადაღების 70 და მეცნიერული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 45 წლისთავის გამო). — ღროშა, 1962, № 4, გვ. 9, სურ-ით.

Выдающийся ученый-патолог /К 70-летию научной и общественной деятельности профессора В. К. Жгенти/. — Дропша, 1962, № 4, 9, с. карт.

206. უმაღლესი სამედიცინო განათლება საბჭოთა საქართველოში, თბ., საბჭ. საქართველო, 1962. 435 გვ.; 4 ფ. ილ.

თანაავტორები: მ. სააკაშვილი, ი. მენთეშაშვილი, გ. კვიტიაშვილი და სხვ.

Высшее медицинское образование в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1962. 435 с., с илл.

Соавторы: М. Г. Саакашвили, Г. В. Квиташвили, И. Т. Ментешашвили.

207. შესანიშნავი ლაბორატორიები კოსმოსში (კოსმოსური ხომალდები „ალმოსავლეთი—3“ და „ალმოსავლეთი—4“). — თბილისი, 1962, 25 აგვისტო, გვ. 2.

Великолепные лаборатории в космосе /Космические корабли «Восток-3» и «Восток-4»/. — Тбилиси, 1962, 25 авг., с. 2.

208. ცისტური ლიმფანგიომის შემთხვევა Kymphangioma cysticum). — კანისა და ვენერულ დაავადებათა სამეცნ.-კვლევითი ინსტიტი შრომათა კრებული, ტ. 9—10, 1962—63, გვ. 501—506. — ჩეზუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: ა. ვართაბეტოვი, ნ. ლლონტი, ქ. მკურნალი.

К клинике и гистопатологии Lymphangioma cysticum.—Сборник трудов Науч.-исслед. кожно-венерологического ин-та, т. 9—10, 1962—63, с. 501—506.—Резюме на рус. яз.

Соавторы: А. Я. Вартапетов, Н. В. Глонти, К. В. Мкурнали.

209. Владимир Капланович Жгенти (Патолог). (К 70-летию со дня рождения). — Архив патологии, т. 24, № 3, 1962, с. 93—94, с. порт.

Соавторы: А. В. Джорбенадзе, А. И. Чубинидзе, Т. И. Деканосидзе, В. С. Шанидзе.

210. К гистохимической характеристике миокарда при экспериментальной гиперхолестеринемии. — В кн.: Тезисы докладов конференции по проблеме атеросклероза. Ленинград, 1962, с. 47—48.

211. Мир народам (Призыв ученых). — Медицинский работник, 1962, 18 мая, с. 1.
- Соавторы: Н. В. Антелава, К. Д. Эристави.
212. О нодозном периартерите как о причине тромбоза легочной артерии. — В кн.: Симпозиум по легочной патологии. Куйбышев, 1962, с. 16—17.

213. О работе научного медицинского общества патолого-анатомов Грузинской ССР за 1962 г. /Отчеты/. — Архив патологии, т. 26, № 7, 1964, с. 88—89

Соавтор А. И. Чубинидзе.

1963

214. გვამის სისხლში ნარჩენი აზოტის, ჟაქრის, პროტორობინისა და ბილირუბინის პროცენტული რაოდენობის განსაზღვრისათვის. — შრომები (რესპ. ცენტრ. კლინიკ. საავადმყოფო), ტ. 4, 1963, გვ. 267—271. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, მ. თოფურია, ლ. ჩლაიძე, გ. ბაქ-რაძე.

К вопросу о посмертном количественном определении остаточного азота, сахара, протромбина и билирубина в крови. — Труды /Респ. центр. клинич. больница/, т. 4, 1963, с. 267—271. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, М. Е. Топуря, Е. Н. Члаидзе, Н. Д. Бакрадзе.

215. Гистохимические изменения некоторых внутренних органов при экспериментальном атеросклерозе (Доклад на VII науч. сессии Ин-та по проблеме сердечно-сосудистой патологии. Июль 1961 г.). — Труды Ин-та клинич. и эксперимент. кардиологии, т. 8, 1963, с. 151—154.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

216. К патогенезу миокардиострофии при хроническом раздражении желчного пузыря /Доклад на VIII науч. сессии Ин-та по проблеме сердечно-сосудистой патологии. Июль 1961 г./. — Труды Ин-та клинич. и эксперимент. кардиологии, т. 8, 1963, с. 301—314.

Соавторы: К. И. Цинцадзе, Н. К. Квирикадзе, И. Г. Кобиашвили, Р. В. Капанадзе, В. К. Элиозишвили, А. А. Дариашвили, М. З. Майсурадзе, Л. С. Мургулия, В. Н. Чиквандзе, Г. С. Ахметели, Н. А. Курдиани, И. Т. Чумбуридзе.

217. Медицинскую науку — на службу здоровью (Задачи НИИ Грузии медицинского профиля, переданных АМН СССР). — Молодежь Грузии, 1963, 4 июля, с. 2.

218. Некоторые данные гистохимического исследования печени в условиях экспериментальной гиперхолестеринемии.

мии. — Труды Ин-та эксперим. морфологии им. А. Н. Натишивили, т. 11, 1963, с. 165—167, с табл. — Библиогр.: 7 назв.
Соавтор Р. В. Капанадзе.

219. Некоторые данные о гистохимических исследованиях миокарда при экспериментальной гиперхолестеринемии. — В кн.: Труды кардиологической конференции на КВМ. Вып. 1, Кисловодск, Ставропольское книжн. изд-во, 1963, с. 163—166.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

220. Первичный рак печени в секционном материале. — Труды Ин-та эксперим. морфологии им. А. Н. Натишивили, т. 11, 1963, с. 245—249. — Библиогр.: 16 назв.

Соавтор У. А. Габуния.

221. Еще более крепить связь науки с жизнью. (О перестройке работы научно-исслед. ин-тов Грузии). — Молодеж Грузии, 1963, 4 июля.

222. Явления реактивности в спинномозговых и вегетативных узлах в условиях нанесения на конечность неасептической раны. — В кн.: Труды научной конференции и симпозиума по проблеме «Морфологическое выражение реактивности нервной системы в нормальных и патологических условиях». Баку, Изд-во АН Аз. ССР, 1963, с. 84—87.

1964

223. დაწყებულ საქმეს დაგვირგვინება უნდა. შერილი რედაქციას (გაზეთ „თბილისის რუბრიკაზე „მწუხარებას სისაღავი უხდება“). — თბილისი, 1964, 21 დეკემბერი, გვ. 2.

ხელმოწერა: გ. ახვლედიანი, კ. ერისთავი, ნ. კეცხვაძე, ვ. ციცილიშვილი, ი. ტატიშვილი, დ. გელევანიშვილი, გ. ჩიტაია, ა. ბაქრაძე, ილ. მირცხულავა, გ. ხვედელიძე, შ. კვასხვაძე, რ. კვიფაძე, ს. ჯორბეგაძე.

Начатое дело надо увенчать успехом. Письмо в редакцию. (О рубрике газеты «Тбилиси» «Горю подходит простота»). — Тбилиси, 1964, 21 дек., с. 2.

Подпись: Г. С. Ахвледiani, К. Д. Эристави, Н. Н. Кецховели, Г. В. Цицишвили, Вл. К. Жgenti, И. Я. Татишивили, Д. М. Гедеванишвили, Г. С. Читая, А. Бакрадзе, Ил. Мирцхулава, Г. Хведелидзе, Ш. Квасхвадзе, Р. Квижинадзе, С. М. Джорбенадзе.

224. შოთინიშვილის ტყვეობაში (მტრული გამოხდომების გამო საბჭოთა კავშირის მიმართ). — კომუნისტი, 1964, 4 სექტემბერი, გვ. 1.

В плена у шовинизма /Враждебные выходки против Советского Союза/. — Комунисти, 1964, 4 сент., с. 1.

225. Неозологический профиль секционного материала г. Тбилиси за 40 лет /1923—1962 гг./. — В кн.: Проблемы геог-

рафической патологии /Материалы пленума и конференции.
Москва/. М., 1964, с. 65—68.

ЗАПРОСЫ
ВЪДЪЛЯНОСЪ

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Т. И. Деканосидзе.

226. О работе научного медицинского общества патологоанатомов Грузинской ССР за 1962 г. — Архив патологии, 1964, № 7, с. 88—89.

Соавтор А. И. Чубинидзе.

227. О структурных изменениях желез внутренней секреции и нейросекретного вещества при экспериментальной гиперхолестеринемии и атеросклерозе. — В кн.: Материалы объединенной научной сессии Закавказских институтов АМН СССР по проблеме сердечно-сосудистой патологии с участием головных институтов терапии и сердечно-сосудистой хирургии АМН СССР. Тбилиси 3—6 июля 1964 г. Тб., 1964, с. 70—72.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

228. Основные этапы развития медицины в Грузии. т. I. Тб., «Мецниереба», 1964. 287 с. с табл., 28 л. илл.

Соавторы И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили.

1965

229. ათეროსკლეროზის სიხშირისა და პათომორფოლოგიის თავისებურებათა შესახებ საქართველოში. — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 22, 1965, გვ. 152—158.

თანავეტორები: ვლ. უღენტი, თ. დეკანოსიძე.

О частоте и своеобразии патоморфологии атеросклероза в Грузии. — Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 22, 1965, с. 152—158.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Т. И. Деканосидзе.

230. გეოგრაფიული პათოლოგიის ზოგიერთი საკითხი ქ. თბილისის სექციური მასალის მიხედვით. — საბჭოთა მედიცინა, 1965, № 5, გვ. 3—8. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანავეტორები: ვლ. უღენტი, თ. დეკანოსიძე.

Некоторые вопросы географической патологии по секционным материалам г. Тбилиси. — Сабчота медицина, 1965, № 5, с. 3—8. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Т. И. Деканосидзе.

231. ჩეც. წგ-ნეჟ: ვლ. უღენტი. ვადმყოფმა, მისი მიზეზები, დასხეულებისა და გაგანმრთელების ბიოლოგიური მექანიზმები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1964. — საბჭოთა მედიცინა, 1965, № 3, გვ. 59—60.

თანავეტორები: თ. დეკანოსიძე, ა. ჯორბენაძე.

Рец. на кн.: Вл. К. Жгенти. Болезнь, ее причины, биологические механизмы заболевания и выздоровления. Тб., Изд-во АИ ГССР, 1964. — Сабчота медицина, 1965, № 3, с. 59—60.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, А. Джорбенадзе.

232. Искусство человечности. К 70-летию со дня рождения рентгенолога А. Квалиашвили. — Заря Востока, 1965, № 23, 28 янв., с. 4, с илл.

233. Об изменениях структуры, отдельных органов при острой коронарной недостаточности в эксперименте. — В кн.: Труды IV Всесоюзного съезда патологоанатомов. Кишинев-Москва, 1965—1967 г., с. 126—130.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, А. В. Джорбенадзе, Т. И. Деканосидзе, У. А. Габуния, Р. В. Капанадзе, Д. Д. Твидиани, К. Н. Патарая, Н. А. Бакрадзе.

234. Радость открытия (К 60-летию со дня рождения писателя М. А. Шолохова). — Заря Востока, 1965, 23 мая, с. 3.

1966

235. ერთი რეცენზიის გამო (ვასუხი მ. შენგელის რეცენზიაზე ი. ნიკობაძის, იუ. ტატიშვილისა და ი. ქურჩიშვილის წიგნზე: «Основные этапы развития медицины в Грузии». Тб., «Мецниереба», 1964.—მაცნე, 1966, № 4, გვ. 300—310.—ბიბლიოგრ. შენიშვნებში.

თანაავტორები: ი. ნიკობაძე, ი. ქურჩიშვილი.

По поводу одной рецензии /Ответ на рецензию М. Шенгелия на книгу: И. И. Никобадзе, И. Я. Татишвили и И. Б. Курчишвили «Основные этапы развития медицины в Грузии»/. — Мацне, 1966, № 4, с. 300—310. — Библиогр. в примеч.

Соавторы: И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили.

236. ლუდვიგ აშოფი (გერმანელი პაտოლოგანატომის დაბადების 100 წლისთავის გამო). — საბჭოთა მედიცინა, 1966, № 1, გვ. 67—68, სურ-ით.

Людвиг Ашоф (К 100-летию со дня рождения немецкого патологоанатома). — Сабчота медицина, 1966, № 1, с. 67—68, с портр.

237. Во имя жизни. К 70-летию со дня рождения А. Д. Устиашвили /Акушер-гинеколог/. — Заря Востока, 1966, 22 дек., с. 4.

238. Материалы к изучению географической патологии мочекаменной болезни в Грузии. — В кн.: Вопросы нефрологии и географической патологии почечно-каменной болезни. М., 1966, с. 89—90.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, А. В. Джорбенадзе, Т. И. Деканосидзе.

239. О взаимоотношении между изменениями продукции нейросекретного вещества и развитием экспериментального атеросклероза. — В кн.: Материалы IV конференции патанатомов Латвии. Рига, «Зинатне», 1966, с. 256—259.

Соавтор Л. А. Хоперия.

241. Очерк патологической анатомии в досоветской Грузии.
Тб., «Мецниереба», 1966, 34 с. с илл.
Соавторы. Вл. К. Жgenti, Л. Д. Чейшвили.

1967

241. რეც. წევ-ზე: Ю. Гулькевич. Перинатальные инфекции.
Минск, «Белорусь», 1966.—საბჭოთა მედიცინა, 1967, № 6, გვ.
61—62.

თანააღმონო უ. გაბუნია.

Рец. на кн.: Ю. Гулькевич. Перинатальные инфекции.
Минск. «Белорусь», 1966.—Сабчота медицина, 1967, № 6, с. 61—
62.

Соавтор У. А. Габуния.

242. Инфаркт миокарда по данным секционного материала
г. Тбилиси за 1959—1966 гг. — В сб.: Коронарная болезнь сердца.
Материалы симпозиума 25—28 мая 1967 г. Батуми. Тб.,
«Сабчота Сакартвело», 1967, с. 7—8.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Деканосидзе.

243. К вопросу о морфологических основах процесса старения. — В кн.: Материалы юбилейной научной конференции
Н/и ин-та физ. и пат. женщины. Тб., 1967, с. 14.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Деканосидзе.

244. Краткий очерк развития патологической анатомии в
Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1967, с. 34.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Деканосидзе.

245. О некоторых гистохимических сдвигах в процессе старения. — В. кн.: Возрастные морфологические и функциональные особенности внутренних органов. Киев-Запорожье, 1967, с. 19—21.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Деканосидзе, Г. А. Макашвили, Т. Кацахидзе.

246. О состоянии гистохимических особенностей миокардиальных клеток при экспериментальной ишемии миокарда различной давности. Атеросклероз и коронарная недостаточность. — Труды Науч.-исслед. ин-та эксперим. и клинич. терапии М-ва здравоохранения ГССР, т. 3, 1967, с. 451—458.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, А. В. Джорбенадзе, И. Т. Чумбуридзе, Т. И. Деканосидзе, Д. Д. Твилднани, У. А. Габуния, Р. В. Капанадзе, К. Н. Патарая, Т. Г. Медзмариашвили, Н. Л. Бакрадзе, Н. Л. Макашвили. — Резюме на англ. яз.

247. О состоянии структуры некоторых органов внутренней секреции в старшие возрастные периоды жизни человека.—
Труды Тбил. гос. мед. ин-та, т. 23, 1967, с. 5—8.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Т. И. Деканосидзе, Г. А. Макашвили.

248. О структурных особенностях миокарда и его иннервационных механизмов в условиях внезапной смерти при острой коронарной недостаточности. Атеросклероз и коронарная недостаточность. — Труды Науч.-исслед. ин-та эксперим. и клинич. терапии М-ва здравоохранения Груз. ССР, т. 3, 1967, с. 473—480. — Резюме на англ. яз. — Библиогр.: 7 назв.

Соавтор Р. В. Капанадзе.

249. Патологическая анатомия в Советской Грузии к 50-летию Великой Октябрьской Социалистической революции. — В кн.: Материалы науч. конф., посвященной 100-летию кафедры патологической анатомии Харьковского мед. ин-та. Вып. 70, Харьков, Изд-во Харьковск. гос. ун-та, 1967, с. 49—50.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Т. И. Деканосидзе.

1968

250. Становление возрастных изменений характерных для процесса старения. — В сб.: Закавказская научная конференция геронтологов и гериатров 2-я. Баку. 1967. Материалы... Баку, 1968, с. 15.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Т. И. Деканосидзе.

1969

251. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და უმაღლესი სამედიცინო განათლება საქართველოში. — საბჭოთა მედიცინა, 1969, № 1, გვ. 3—8.

თანაავტორი ვლ. ჟღენტი.

Тбилисский государственный университет и высшее медицинское образование в Грузии. — Сабчота медицина, 1969, № 1, с. 3—8.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

252. Характер обызвествления и чистота атеросклероза в области прикрепления к аорте артериальной связки. — Сборник трудов Науч.-исслед. ин-та рентгенологии и медицинской радиологии, т. 5, 1969, с. 27—34. — Резюме на англ. яз.

Соавторы: Н. М. Кутателадзе, М. А. Квиташвили.

1970

253. საქართველოში მედიცინის განვითარება ლენინური იდეების შუქე. — საბჭოთა მედიცინა, 1970, № 2, გვ. 11—18.

თანაავტორი ვლ. ჟღენტი.

Развитие медицины в Грузии в свете ленинских идей. — Сабчота медицина, 1970, № 2, с. 11—18.

Соавтор Вл. К. Жгенти.

254. რევმატიზმული და სეფსისური ენდოკარდიტების პათო-
მორფოლოგიის საკითხისათვის უკანასკნელი წლების სექციული მუს-
სალის მიხედვით. — რესპ. ცენტრ. კლინიკ. საავადმყოფოს შრომათა
კრებული, ტ. 5, 1970, გვ. 324—328.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, ნ. ლ. ბაკრაძე, გ. მამალაძე.

О вопросе патоморфологии ревматических и сепсисных эндокардитов по секционным материалам последних лет. — Сборник трудов респ. центр. клинич. больницы, т. 5, 1970, с. 324—328.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, Н. Л. Бакрадзе, Д. А. Мамаладзе.

255. როცა ახალგაზრდა გზას ირჩევს. საუბარი საქ. სსრ მეცნ.
აკადემიის აკადემიკოს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწე, თბილ.
სამედიცინო ინ-ტის პროფ. ი. ტატიშვილთან (უმაღლეს სასწავლებ-
ლებში სპეციალისტების მომზადების შესახებ). — ქუთაისი, 1970,
9 ივნისი, გვ. 3.

Когда молодежь выбирает дорогу. Беседы с академиком АН ГССР, заслуж. деятелем науки, профессором Тбил. гос. мед. ин-та И. Я. Татишвили. /О подготовке специалистов в высших учебных заведениях/. — Кутаиси, 1970, 9 июля, с. 3.

256. ქალებს მეტი შეღავათი უნდა მივცეთ (გამოხმაურება წე-
რილზე — „... რამდენი შვილი უნდა გვყავდეს?“). — ლიტ. საქართვე-
ლო, 1970, 15 მაისი, გვ. 4.

თანაავტორი ნ. კალანდაძე.

Женщинам должны давать больше поблажек (отклик на письмо — «...Сколько детей должны иметь?»). — Лит. Грузия, 1970, 15 мая, с. 4.

Соавтор: Н. И. Каландадзе.

1971

257. მეცნიერის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექი-
მები. თბ., „მეცნიერება“, 1971. 734 გვ. ილ-ით. — რეზიუმე რუს. და
ინგლ. ენ.

თანაავტორები: ვლ. ულენტი და სხვ.

Развитие медицины в Грузии и врачи грузинцы. Тб., «Мец-
нериба», 1971. 734 с. с илл. — Резюме на рус. и англ. яз.

Соавторы Вл. К. Жгенти и др.

258. საიუბილეო სხდომა (თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო
ინ-ტში, მიძღვნილი ლ. კოტეტიშვილის დაბადების 75 წლისთავისად-
მი. მოხსენება ი. ტატიშვილისა). — თბილისი, 1971, 29 დეკემბერი,
83- 3.

Юбилейное заседание /в Тбил. гос. мед. ин-те посвящен-
ный 75-летию со дня рождения Л. Котетишвили. Доклад /Иштей-
вани/. — Тбилиси, 1971, 29 дек., с. 3.

259. მეცნიერი, პედაგოგი, მოღვაწე. პროფესორი ანთონ-
ის დაბადების 75 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1971, 3 ივლის,
23. 4.

Ученый, педагог, деятель. К 75-летию со дня рождения
профессора Антеоза Асатиани /Мкурнали/. — Коммунисти, 1971,
3 июля, с. 4.

260. ფაშარი შემაერთი ქსოვილის (ბოჭკოვანი სტრუქტურების)
ჰისტოგრამიური ცვლილებები ხანშიშესულ, მოხუცებულ და დოვგრძელ
ასაკში. — კანისა და ვენერულ სნეულებათა სამეცნ.-კვლევ. ინ.-ტის
შრომათა კრებული, ტ. 15, 1971, გვ. 134—138.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, თ. ქაჭახიძე.

Гистохимические изменения волокнистых структур рыхлой
соединительной ткани в пожилом, старческом возрастах и у
долгожителей. — Сборник трудов Науч.-исслед. кожно-венер-
ологического ин-та, т. 15, 1971, с. 134—138.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, Т. Качахидзе.

261. ლვიძლის პირველადი კიბოს სიხშირის საკითხისათვის. —
საბჭ. მედიცინა, 1971, № 4, გვ. 3—6. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: ა. ლვამიჩავა, უ. გიბუნია, ვ. მცხვეთაძე, ვ. ლომ-
თაძე.

О частоте первичного рака печени. — Сабжота медицина,
1971, № 4, с. 3—6. — Резюме на рус. яз.

Соавторы: А. Р. Гвамичава, У. А. Габуния, В. Л. Мцхве-
тадзе, В. И. Ломтадзе.

262. К вирусной этиологии псориаза. — Сборник трудов
Науч.-исслед. дермато-венерологич. ин-та, т. 15, 1971, с. 27—
31.

Соавторы: А. Я. Вартапетов, П. И. Мгалоблишвили, Л. К
Шарашидзе, В. Е. Курашвили.

263. К изучению клеточного состава периферической крови
и морфологических изменений внутренних органов белых мышей
под влиянием антилимфоцитарной сыворотки. — Сообщения АН
ГССР, т. 63, № 3, 1971, с. 733—736. — Резюме на груз. и англ.
яз.

Соавторы: Л. К. Шарашидзе, М. В. Гвамичава.

264. Качественные сдвиги гемоглобина при различных анем-
ических состояниях. — Сообщения АН ГССР, т. 64, № 1, 1971,
с. 221—224. — Резюме на груз. и англ. яз. — Библиогр.: 9 назв.

Соавторы: И. Г. Местиашвили, В. М. Нацвалишвили, Л. М.
Фридман, Е. Н. Цверава.

265. Об особенностях экспериментального туберкулеза в
связи новыми формами воздействия на микро-и макроор-

ганизм. — В кн.: Материалы У Всесоюзного съезда патолога-натомов. Ереван, 1971, с. 26.

266. Патологическая анатомия в Грузии (К 50-летию установления в ней Советской власти). — Архив патологии, т. 33, № 11, 1977, с. 77—80.

267. Первичный рак печени в секционном материале г. Тбилиси за 1923—1966 гг. — Труды Ин-та эксперим. морфологии им. А. Н. Натишивили, т. 12, 1971, с. 387—390.

268. Полвека на страже здоровья людей (К 50-летию научной и педагогической деятельности рентгенолога проф. А. Квалиашвили). — Заря Востока, 1971, 10 марта, с. 4.

1972

269. ვლ. ყ. უღენტი (პათოლოგანატომი. 1891—1972. ნეკროლოგი). — საბჭ. მედიცინა, 1972, № 4, გვ. 65—66.

თანავტორები: ლ. შარაშიძე, თ. გორდელაძე.

Вл. К. Жgenti /Патологанатом. 1891—1972. Некролог/. — Сабчота медицина, 1972, № 4, 65—66.

Соавторы: Л. К. Шарашидзе, Т. Д. Горделадзе.

270. ლალო ქოტეტიშვილი (მედიცინის ისტორიის მეცნიერული შესწავლის ფუძემდებლის დაბადებიდან 75 წლისთავას გამო). — საბჭ. მედიცინა, 1972, № 2, გვ. 62—64, სურ-ით.

Ладо Котетишвили /К 75-летию со дня рождения основоположника научного изучения истории медицины/. — Сабчота медицина, 1972, № 2, с. 62—64. с. карт.

271. პათოლოგიური ანატომია საბჭოთა საქართველოში სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავისათვის. — საბჭოთა მედიცინა, 1972, № 2, გვ. 13—18.

თანავტორები: ვლ. უღენტი, ლ. შარაშიძე.

Патологическая анатомия в Советской Грузии. К 50-летию создания Союза ССР. — Сабчота медицина, 1972, № 2, с. 13—18.

Соавторы: Вл. К. Жgenti, Л. К. Шарашидзе.

272. პათოლოგიური ანატომია საბჭოთა საქართველოში სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავზე. — წგ-ში: საქართველოს მედიცინის ისტორიკოსთა სამეცნიერო საზოგადოებისა და თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენისანი სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის გაერთიანებული სამეცნიერო სესიის თეზისები. 15—16.XII. 1972 წ. თბილისი. — ქართ. და რუს. ენ.—თბ., 1972, გვ. 16—19, 61—65. თანავტორი ლ. შარაშიძე.

Патологическая анатомия в Советской Грузии к 50-летию образования СССР. — В кн.: Тезисы объединенной научной сессии грузинского научного общества историков медицины и Тби-

лисского Ордена Трудового Красного Знамени гос. мед. ин-та.
15—15 XII 1972 г. Тбилиси. — На груз. и рус. яз. — Тб., 1972
с. 16—19, 61—65.

1972
სიმღერები

Соавтор: Л. К. Шарашидзе.

273. როცა ახალგაზრდა გზას ირჩევს... თბ., 1972. 32 გვ. (საქ.
სსრ საზ-ბა „კოდნა“).

თანავტორები: ი. აბაშიძე, უ. თბოლაძე, ი. ციციშვილი.

Когда молодой человек выбирает путь... Тб., 1972. 32 с.
/Груз. общ.-во «Цодна»/.

Соавторы: И. В. Абашидзе, У. П. Оболадзе, И. Н. Цицишвили.

274. К использованию индекса матурации эпителия для дифференциальной диагностики предопухолевых процессов и рака молочной железы. — Сообщения АН ГССР, т. 70, № 2, 1972, с. 481—484. — Резюме на груз. и англ. яз. — Библиогр.: 4 назв.

Соавторы: Л. К. Шарашидзе, З. М. Топурия.

275. Окислительно-восстановительные ферменты в клетках различных органов в процессе старения. — В кн.: IX международный конгресс геронтологов. /Тезисы/. т. III, Киев, 1972, с. 52.

276. Структурные особенности миокарда в процессе адаптации и стойкой компенсации при экспериментальном стенозе аорты. — В кн.: Артериальная гипертония и недостаточность сердца (Материалы юбилейной конференции Ин-та клинической и экспериментальной кардиологии им. М. Д. Цинамдзевришвили Минздрава ГССР, посвященной 25-летию основания ин-та и 90-летию со дня рождения академика М. Д. Цинамдзевришвили). Тб., «Ленинское Знамя», 1972, с. 103—104.

Соавторы: Р. В. Капанадзе, Л. Д. Чайшвили.

1974

277. მეცნიერებათა აკადემიის 250 წელია (სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საიუბილეოდ). — საბჭოთა მედიცინა, 1974, № 4, გვ. 3—6. 250-летие Академии наук (СССР). Сабчота медицина, 1974, с. 3—6.

278. Гистологическая и гистохимическая характеристика артериальных сосудов и мягких тканей ампутированной конечности при хроническом облитерирующем заболевании артерии — Сборник научных трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 25, 1974, с. 430—434.

Соавторы: Т. И. Деканосидзе, К. И. Узнадзе.

279. К изучению особенностей процесса регенерации ^{исследований} опе-
речно-полосатой мускулатуры при старении. — Сборник ^{научных} исследо-
ваний Тбилисской гос. мед. ин-та, т. 25, 1974, с. 333—336.

Соавторы: Вл. К. Жгенти, Л. К. Шарашидзе, Т. Д. Горде-
ладзе, Р. А. Кутубидзе, З. М. Топурия.

280. К клинике, микроморфологии и терапии трихоэпителио-
мы А. Яриша. — Сборник трудов Науч.-исслед. кожно-вене-
рологич. ин-та, т. 16, 1974, с. 132—140.

Соавторы: А. Я. Вартапетов, Л. Т. Шецирули.

281. О взаимоотношении гистохимических и структурных
изменений нейронов центральной нервной системы. — Сборник
трудов Науч.-исслед. ин-та психиатрии, т. 19—20, 1974, с.
352—355.

Соавтор Л. К. Шарашидзе.

1975

282. გერონტომორფოლოგის შემდგომი განვითარების გზები. —
კრ-ში: გერონტოლოგისა და გერიატრიის აქტუალური საკითხები.
პირველი რესპუბლიკური კონფერენციის მასალები (სექტ. 1975 წ.).
თბ., 1975, გვ. 19—27.

თანაავტორები: თ. დეკანოსიძე, ლ. შარაშიძე, ს. დალაქიშვილი.

Пути дальнейшего развития геронтоморфологии. — В сб.: Актуальные вопросы геронтологии и гериатрии. Материалы первой респ. конференции /Сентябрь. 1975 г./. Тб., 1975, с.19—
27.

283. მედიცინის უკვდავ ბილიკებზე (აღ. ნათაშვილის სახ. ექსპ-
რიმენტ. მორფოლოგის ინ-ტის დირექტორ ნ. ჯავახიშვილის შესა-
ხებ). — სოფლის ცხოვრება, 1975, 30 ნოემბერი, გვ. 2—3.

По бессмертным тропникам медицины /О Н. А. Джавахи-
швили — директоре Ин-та экспериментальной морфологии име-
ни А. Натишвили/. — Соплис цховреба, 1975, 30 ноября, с. 2—3.

284. მენინგოკოკური ინფექციის კლინიკურ-მორფოლოგიური თა-
ვისებურება. — საბჭოთა მედიცინა, 1975, № 5, გვ. 11—14, ილ-ით. —
რეზიუმე რუს. და ინგლ. ენ. — ბიბლიოგრ.: 1 სტ.

თანაავტორები: გ. კვიტაშვილი, ე. ბოცვაძე, რ. კაბანაძე, ე. ვა-
ლაზონია.

Клинические особенности менингококковой ин-
фекции. — Сабчота медицина, 1975, № 5, с. 11—14, с илл.: →
Резюме на рус. и англ. яз. — Библиогр.: 1 назв.

Соавторы: Г. В. Квиташвили, Э. Ш. Бочвадзе, Р. В. Ка-
надзе, В. Н. Гелазония.

285. რეცენზია შიგნებე: „ს. იბაშიძე, ლ. იბაშიძე. რუსულ-ქართული სამედიცინო განმარტებითი ლექსიკონი“. თბ., თავმუშაობა თა ჭავართველო“, 1973. — საბჭოთა მედიცინა, 1975, № 1, გვ. 60—61.

Рецензия на книгу: «С. В. Абашидзе, Л. С. Абашидзе. Русско-латинско-грузинский медицинский толковый словарь». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1973. — Сабчота медицина, 1975, № 1, с. 60—61.

286. Индекс созревания клеточных элементов для определения характера гиперплазии эпителия в молочной железе. — В кн.: Гистохимия и электронная микроскопия в клинической и экспериментальной онкологии. М., «Медицина», 1975, с. 142—146. — Резюме на англ. яз.

Соавторы: Л. Р. Шарашидзе, Г. Д. Горделадзе, З. М. Топурия.

287. Применение цитохрома «С» для предупреждения функциональных и структурных изменений миокарда при экспериментальном тиреотоксикозе. — В кн.: Функциональная морфология. Вып. 123, Харьков, с. 119—122.

Соавторы: Р. В. Капанадзе, Л. Д. Чейшвили.

1976

288. დიფი მოძღვანი (მოგონებანი ივ. ჯავახიშვილზე. დაბადების 100 წლისთავის გამო). — ცისკარი, 1976, № 1, გვ. 147—152.

Великий учитель /Воспоминания об И. А. Джавахишвили. К 100-летию со дня рождения/. — Цискари, 1976, № 11, с. 147—152.

289. Грузинские медики в Великой Отечественной войне. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 26, 1976, с. 3—11.

290. К изучению возрастных особенностей морфологии опухолей человека. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, т. 26, 1976, с. 47—54. — Резюме на груз. яз. — Библиогр.: 6 назв.

Соавторы: Л. К. Шарашидзе, Т. Д. Горделадзе, З. М. Топурия, Б. Н. Киласония.

291. Определение морфофункциональных особенностей эпителия слизистой оболочки тела матки при дисгормональных гиперплазиях опухолей. — В сб.: Морфометрия и математическое моделирование патологических процессов. Симпозиум 1., Кутаиси, 1976, с. 119—121.

Соавторы: Л. К. Шарашидзе, Б. Н. Киласония.

292. Результаты кариометрии эпителиальной ткани молочной железы женщины при дисгормональных опухолевых гипертензиях в возрастном аспекте. — В сб.: «Морфометрия и математическое моделирование патологических процессов». Симпозиум 1., Кутаиси, 1976, с. 122—127.

Соавтор З. М. Топурия.

293. ივანე ჭავახიშვილის საიუბილეოდ.—კრ-ში: საქართველოს
მედიცინის ისტორიკოსთა მესამე სამეცნიერო კონფერენციის მასა-
ლები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1977, გვ. 5—10.

К юбилею Иванэ Джавахишвили. — В сб.: Материалы третьей научной конференции историков медицины. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977, с. 5—10.

М. А. Скворцов. — В сб.: Материалы третьей научной конференции историков медицины Грузии. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977, с. 10—14.

295. რეცენზია წიგნზე: „გ. მხეიძე, ვ. გორგაძე. ჯანმრთელობის დაცვის მთამაგენი“. ბათუმი. „საბჭოთა აჭარა“, 1976. — საბჭოთა მე-ლიცინა, 1977, № 4, გვ. 66—69. — რეზიუმე რუს. ენ.

Рецензия на книгу. «Г. Ф. Мхенди, В. Ю. Гиоргадзе. Труженики здравоохранения». Батуми, «Сабчота медицина», 1977 № 4, с. 66—69. — Резюме на рус. яз.

296. Грузинская советская социалистическая республика /К 60-летию Великой Октябрьской социалистической революции и развитию советской патологической анатомии/. — Архив патологии, т. 39, вып. 11, 1977, с. 36—39.

297. Изучение эпидемиологии атеросклеротического коронарного склероза у населения Грузинской ССР. — В кн.: VI Все-союзный съезд патологоанатомов 26—30 сентября 1977 гг. Иваново. М., 1977. с. 109.

Соавторы: А. В. Джорбенадзе, Т. И. Деканосидзе, Т. Д. Горделадзе, А. И. Чубинидзе, У. А. Габуния, Р. В. Капанадзе, О. Л. Трапандзе, О. М. Хардзенишвили, З. М. Топурия, Б. Н. Киласония.

298. О микрометрических особенностях артериол в стенках тонких кишок в процессе старения. — В кн.: Современные проблемы геронтологии и гериатрии. Материалы III Закавказской научной конференции геронтологов и гериатров. 22—24 июня 1977 г. Тб., «Мецниереба», 1977, с. 278—279.

Соавторы: Т. Д. Горделадзе, О. Л. Трапандзе.

299. Симпозиум «Морфометрия и математическое моделирование патологических процессов». — Архив патологии, т. 39, № 12, 1977, с. 81—82.

Соавтор Г. Г. Автандилов

300. არკადი ჯორბენაძე (პათოლოგანატომი. დაბადების 75 წლის-
თავის გამო). — საბჭოთა მედიცინა, 1978, № 3, გვ. 61—63, სურ-
ით. — რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორი თ. დეკანოსიძე.

А. В. Джорбенадзе /Патологоанатом. К 75-летию со дня
рождения/. — Сабчота медицина, 1978, № 3, с. 61—63, с портр.
Резюме на рус. яз.

Соавтор Т. И. Деканосидзе.

301. Материалы к дифференциальной морфологической
диагностике аденоматозной гиперплазии от аденокарциномы
эндометрия. — В кн.: Современные методы морфологического
исследования в теоретической и практической онкологии. Тб.,
«Мецниереба», 1978, с. 243—244.

Соавтор Б. Н. Киласония

1979

302. ვთარგმნოთ ჩვენი საუნგე (მოსაზრებანი ზ. ფანასკერტელ-
ციციშვილის „სამკურნალო წიგნი — კარაბადინის“ რუსულ ენაზე
სათარგმნელად). — საბჭოთა მედიცინა, 1979, № 5, გვ. 67—68. —
რეზიუმე რუს. ენ.

თანაავტორები: ა. ზურაბაშვილი, ო. ღუდუშაური, ვ. ოკუჩავა,
ბ. ნანებიშვილი, გ. ჯანელიძე.

Переведем наше сокровище /Соображения о русском пе-
реводе «Книга лекарств-Карабадини» З. Панааскертели-Цици-
швили/. — Сабчота медицина, 1979, № 5, с. 67—68. — Резю-
ме на рус. яз.

Соавторы: А. Д. Зурабишвили, О. Н. Гудушаури, В. М.
Окуджава, Б. Р. Нанешвили, М. Джанелидзе.

1980

303. 1980 წლის საახალწლო მილოცვა. — დროშა, 1980, № 1,
გვ. 3.

Новогоднее поздравление 1980 года. — Дроша, 1980, № 1,
с. 3.

304. სტუდენტებთან.. ექიმის ჩანაწერები (ნაწყვიტები იუმორის-
ტული მოთხოვბების წიგნიდან). — დროშა, 1980, № 9, გვ. 15.

Со студентами. Записки врача /Отрывки из книги юмори-
стических рассказов/. — Дроша, 1980, № 9, с. 15.

ჯიგნების, პარიოდული და გრძელდებადი
გამოცემების რეჟისტრი

РЕДАКТОР КНИГ, ПЕРИОДИЧЕСКИХ И
ПРОДОЛЖАЮЩИХСЯ ИЗДАНИЙ

1945

305. ულენტი ვლ. ზოგადი პათოლოგიური ანატომია. გამოც. მე-5, შესწ. და შევსებული. თბ., საქმედგამი, 1945, 379 გვ. იღ-ით.

Жгенти Вл. К. Общая патологическая анатомия. Изд. 5-е, исправленное и дополненное. Тб., Грузмедгиз, 1945. 379 с. с илл.

306. ულენტი ვლ. სპეციალური პათოლოგიური ანატომია. ექიმთა და სტუდენტთათვის. გამოც. მე-3, შესწორ. და შევსებული. თბ., საქმედგამი, 1945, 566 გვ.

Жгенти Вл. К. Специальная патологическая анатомия для врачей и студентов. Изд. 3-е, исправленное и дополненное. Тб., Грузмедгиз, 1945. 566 с.

1953

307. რაპოპორტი ი. ლ. პათოლოგიის კურსი (პათოლოგიური ფიზიოლოგია და პათოლოგიური ანატომია). — თბ., საქმედგამი, 1953, 392 გვ.

Рапопорт Я. Л. Курс патологии /Патол. физиология и патол. анатомия/. Тб., Грузмедгиз, 1953. 392 с.

1954

308. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები.

1954. ტ. 8.

1956. ტ. 9.

1957. ტ. 10—16.

1958. ტ. 17 ნაწ. 1, ნაწ. 2., ტ. 18 ნაწ. 1, ნაწ. 2.

1959. ტ. 19.

Труды Тбил. гос. мед. ин-та.

1954. т. 8.

1956. т. 9.

1957. т. 10—16.

1958. т. 17 ч. 1, ч. 2., т. 18 ч. 1, ч. 2.

1959. т. 19.

309. უღენტი ვლ. ზოგადი პათოლოგიური ანატომია. თბ., სექტემბერი, 1956. 548 გვ.

Жгенти Вл. К. Общая патологическая анатомия. Тб., Грузмегиз, 1956. 548 с.

310. უღენტი ვლ. ზოგადი პათოლოგიური ანატომია. გამოც. შე-6. თბ., საქმედგამი, 1956. 548 გვ.

Жгенти Вл. К. Общая патологическая анатомия. Изд. 6-е. Тб., Грузмегиз, 1956. 548 с.

311. Вирсаладзе К. С. Пилоро-дуоденальные стенозы язвенного происхождения. Тб., Грузмегиз, 1956. 179 с.

312. Эристави К. Д., Шарашидзе Л. К., Георгадзе Г. Е. К экспериментально-морфологическим основам возникновения и роста опухолей. Тб., Изд-во АН ГССР. 1956. 19 с.

1957

313. Жгенти Вл. К. Ученый медицинский совет Министерства здравоохранения Грузинской ССР. Тб., Грузмегиз, 1957, 18 с.

1959

314. უღენტი ვლ. პათოლოგანატომიური სექციის ტექნიკა. თბ., „ცოდნა“, 1959. 432 გვ.

Жгенти Вл. К. Техника патологоанатомических вскрытий. Тб., „Цодна“, 1959. 432 с.

315. სააკაშვილი მ., გელაშვილი, ა. საქართველოს მედიცინის ისტორიის ილუსტრაციები (უძველესი დროიდან XIX საუკუნეებამ). თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1959. 128 გვ.

Саакашвили М. Г., Гелашвили А. П. Иллюстрации к истории медицины Грузии /С древнейших времен до XIX века/. Тб., „Сабчота Сакартвело“, 1959, 128 с.

316. საბჭოთა მედიცინა. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ორგანო.

1959 № 3—1980 № 6.

Сабчота медицина. Орган Министерства здравоохранения Груз. ССР.

1959 № 3 — 1980 № 6.

1961

317. უღენტი ვლ. ინფექციურ სნეულებათა პათოლოგიური ანატომია. თბ., „ცოდნა“, 1961. 451 გვ.

- Жгенти Вл. К. Патологическая анатомия инфекционных болезней. Тб., «Цодна», 1961. 451 с.
318. მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 40 წლის განვითარების კრებული. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1961. 595 გვ.
- Наука в Советской Грузии за 40 лет /Сборник/. Тб., Изд-во АН ГССР, 1961. 595 с.

1963

319. კალანდაძე ნ. ექსპერიმენტული ციტოტოქსიკური ნეცერიტი და მასზე კორტიკოსტეროიდებით ზემოქმედების ზოგიერთი თავისებურებანი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1963. 291 გვ.; 16 ფ. ილ.

Каландадзе Н. И. Экспериментальный цитотоксический нефрит и некоторые особенности воздействия на него кортикоステроидами. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1963, 291 с; 16 л. илл.

1964

320. უღენტი ვლ. ავალმყოფობა, მინი მიზეზები, დასწეულებისა და გაჯანმრთელების ბიოლოგიური მექანიზმები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1964. გვ. 280.

Жгенти Вл. К. Болезнь, ее причины, биологические механизмы заболевания и выздоровления. Тб., Изд-во АН ГССР, 1964. 280 с.

1968

321. უღენტი ვლ. ავალმყოფობათა სტრუქტურული საფუძვლები. თბ., „განათლება“, 1968. 583 გვ.

Жгенти Вл. К. Структурные основы болезней. Тб., «Ганатлеба», 1968. 583 с.

1973

322. Архив патологии. Орган Академии медицинских наук СССР и Всесоюзного научного общества патологоанатомов. 1973 № 3 — 1980 № 12.

1975

323. ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. ტ. 1—4. თბ., 1975 — 1979.

- ტ. 1. ა-ატოცი. 1975. 688 გვ.
- ტ. 2. ატოციობა-გარიგა. 1977. 704 გვ.
- ტ. 3. გარიგება-ეგე. 1978. 672 გვ.
- ტ. 4. ეგევსი-თუთა. 1979. 702 გვ.

Грузинская Советская энциклопедия. Т. 1—4. Тб., 1975—
1979.

- Т. 1. А-Атоци. 1975. 688 с.
- Т. 2. Атоцоба-гарига. 1977. 704 с.
- Т. 3. Гаригеба-еге. 1978. 672 с.
- Т. Ч. Егевси-тута 1979. 702 с.

ლიტერატურა ი. ტატიშვილის შესახებ

ЛИТЕРАТУРА О И. Я. ТАТИШВИЛИ

324. აკად. ა. ზურაბაშვილის იუბილე (დაბადების 60 წლისთავის გამო. მონაწილეობდა ი. ტატიშვილი). — საბჭოთა მედიცინა, 1962, № 3, გვ. 70.

Юбилей акад. А. Д. Зурабашвили (К 60-летию со дня рождения. Участвовали. И. Я. Татишвили). — Сабчота медицина, 1962, № 3, с. 70.

325. ასათიანი, ა., კახიანი, ვ. ღირსშესანიშნავი ნაშრომი (რეც. წიგნზე: „ვლ. ულენტი, ირ. ტატიშვილი. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები“. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — სოფლის ცხოვრება, 1972, 18 ივნისი, გვ. 3.

Асатиани А. В., Кахиани В. Н. Выдающийся труд /Рец. на кн.: «Вл. К. Жgenti, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи». Тб., «Мецниереба», 1971/. — Соплис цховреба, 1972, 18 июня, с. 3.

326. ბასილაძე, ბ. საინტერესო წიგნი მედიცინის მუშაკებისათვის (რეც. წიგნზე: „ვლ. ულენტი, ი. ტატიშვილი. პათოლოგიური ანატომია საბჭოთა საქართველოში“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1958). — ტყიბულის მაღაროელი, 1959, 22 მარტი.

Басилая Н. Интересная книга для медицинских сотрудников /Рец. на кн.: «Вл. К. Жgenti, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958/. — Ткибулис магароели, 1959, 22 марта.

327. ბაქრაძე, გ. მნიშვნელოვანი წიგნი პათოლოგიურ ანატომია (რეც. წიგნზე: Вл. К. Жgenti, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии Тб., „Сабчота Сакартвело“, 1958). — სტალინელი (ქუთაისი), 1959, 6 იანვარი.

Бакрадзе Г. Значительная книга по патологической анатомии /Рец. на кн.: «Вл. К. Жgenti, И. Я. Татишвили. Патологи-

ческая анатомия в Советской Грузии». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958). — Сталинели (Кутаиси), 1959, 6 янвавр.

328. ბურთიქაშვილი ა. კულტურის დიდი კერა (ჩეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი, თ. დეკანოსიძე. მოსკოვის უნივერსიტეტი და ქართველი ახალგაზრდობა“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960). — თბილისი, 1961, 27 დეკემბერი, გვ. 3.

Буртикашвили А. Большой очаг культуры /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, Т. И. Деканоидзе. Московский университет и грузинская молодежь. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960/. — Тбилиси, 1961, 27 дек., с. 3.

329. გაბუნია უ. ქართული მედიცინის მატიანე (ჩეც. წიგნზე: „ვლ. უღენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები“. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — საბჭოთა მედიცინა, 1972, № 4, გვ. 59—61.

Габуния У. А. Летопись грузинской медицины /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи». Тб., «Мецниереба», 1961/. — Сабчота медицина, 1972, № 4, с. 59—61.

330. გაბაუმჯობესოთ მეცნიერთა კადრების მომზადება. თათბირი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში (მოხსენების გამო გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-მდივანმა ი. ი. ტატიშვილმა და სხვ.). — კომუნიсти, 1962, 16 მაისი, გვ. 1.

Улучшим подготовку научных кадров. Совещание в ЦК КП Грузии /В прениях по докладу приняли участие академик-секретарь отделения медицины АН ГССР И. Я. Татишвили и др./. — Коммунисти, 1962, 16 мая, с. 1.

331. გომრგაძე ვ. ქართული მედიცინის სათავეებთან (ჩეც. წიგნზე: „ვლ. უღენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები“. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — ჭუთაისი, 1972, 10 ივნ., გვ. 3.

Гиоргадзе В. Ю. У истоков грузинской медицины /Рец. на кн.: Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи. Тб., «Мецниереба», 1971/. Кутаиси, 1972, 10 июня, с. 3.

332. დურმიშიძე ს. ზოგი რამ წარსულიდან. თბ., „მეცნიერება“, 1985. 390 გვ., ი. ი. ტატიშვილის შესახებ იხ. გვ.: 119, 120.

Дурмишидзе С. В. Эпизоды прошлого. Тб., «Мецниереба», 1985. 390 с. Об И. Я. Татишвили см. с.: 119, 120.

333. დურმიშიძე ს. ქსოვილთა მეუფე (ვათოლოგანატომი ორაკლი ტატიშვილის დაბადების 80 წლისთავის გამო). — წგ-ზი: დურმი-

შემ ს. ზოგი რამ წარსულიდან. თბ., „მეცნიერება“, 1985, ვერა 251
253.

Дурмишидзе С. В. Властили тканей /80-летие со дня рождения патологоанатома И. Я. Татишвили/. — В кн.: Дурмишидзе, С. В. Эпизоды прошлого. Тб., «Мецниереба», 1985, с. 251—253.

334. ზურაბაშვილი ბ. ექიმთა სამაგიდო წიგნი: (რეც. წიგნზე: «Вл. К. Жгенти. И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958). — კომუნისტი, 1959, 3 იანვ., გვ. 3.

Зарабашвили А. Д. Настольная книга /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958/. — Комунисти, 1959, 3 იანვ., с. 3.

335. იაკობძემ ს. საქართველოს მედიცინის ისტორია (რეც. წიგნზე):

«И. Я. Татишвили, И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. т. 1. Тб., «Мецниереба», 1964/. — მნათობი, 1966, № 8, გვ. 190—192.

Якобсон С. А. История грузинской медицины /Рец. на кн.: И. Я. Татишвили, И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. Т. 1. Тб., «Мецниереба», 1964/. — Мнатахи, 1966, № 8, с. 190—192.

336. კაჭარავა ბ. საჩუქარი ქართველ ექიმებს (რეც. წიგნზე: კლ. ულენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — საბჭოთა აფხაზეთი, 1972, 8 ივლისი, გვ. 4.

Качарава Б. Хороший подарок грузинским врачам /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи. Тб., «Мецниереба», 1971/. — Сабчота Абхазети, 1972, 8 июля, с. 4.

337. კახიანი ვ. (რეც. წიგნზე: Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии» Тб., „Сабчота Сакартвело“, 1958/. — საბჭოთა მედიცინა, 1958, № 6, გვ. 37—38.

Кахиани В. /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958/. — Сабчота медицина, 1958, № 6, с. 37—38.

338. კეკელიძე ბ. ახალგაზრდებმა უნდა წაიყითხონ (რეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი და თ. დექანოსიძე. მოსკოვის უნივერსიტეტი და ქართველი ახალგაზრდობა: თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960). — სკოლა და ცხოვრება, 1961, № 8, გვ. 89—91.

Кекелидзе М. Молодые должны прочесть. (Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, Т. И. Деканосидзе. Московский университет и грузинская молодежь». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960). — Сcola da ცხოვრება, 1961, № 8, с. 89—91.

339. ქიქვიძე ა., კახიანი ვ. რეც. წიგნზე: „И. Я. Татишвили, И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. Т. 1. Тб., «Мецниереба», 1964. საბჭოთა მეცნიერება, 1964, № 5, გვ. 60—62.

ქიქვიძე ა., კახიანი ვ. ჩ. /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. Т. 1., Тб., «Мецниереба», 1964/. — Сабчота медицина, 1964, № 5, с. 60—62.

340. მარკოზაშვილი. გ. ძვირფასი საჩუქარი (რეც. წიგნზე: „კლ. უღენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები“. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — ახ. კომუნისტი, 1972, 29 ივლისი, გვ. 4.

Маркозашвили Г. Ценный подарок (Рец. на кн.: Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи. Тб., «Мецниереба», 1971/. — Ах. коммунисты, 1972, 29 июля, с. 4.

341. მესხია შ. დიდი მეცნიერობის ღრმა ფესვები (რეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი, თ. დეკანოსიძე. მოსკვოს უნივერსიტეტი და ქართველი ახალგაზრდობა“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960). — კომუნისტი, 1961, 6 აპრილი, გვ. 4.

Месхиа Ш. Глубокие корни великой дружбы /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, Т. И. Деканосидзе. Московский университет и грузинская молодежь». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960/. — Коммунисти, 1961, 6 апр., с. 4.

342. ნათიშვილი ა., ღამბარაშვილი, გ. მედიცინა. — წეს-ში: მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. წ. IV. ზოოლოგია-ფიზიოლოგია, მედიცინა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. გვ. 59—62.

Натишвили А., Гамбарашивили Г. Медицина. — В кн.: Наука в Советской Грузии за 25 лет. кн. IV. Зоология-физиология, медицина. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946, с. 59—62.

343. უღენტი ვლ. სამედიცინო მეცნიერებანი საბჭოთა საქართველოში 20 წლის მანძილზე (1921—1941). — თბილ. სახ. სამედ. ინ-ტის შრომათა კრებული, ტ. 1, 1941, გვ. 18, 19.

Жгенти Вл. К. Медицинские науки в Советской Грузии за 20 лет /1921—1941/. — Сборник трудов Тбил. гос. мед. ин-та, Т. 1, 1941, с. 18, 19.

344. უღენტი ვლ. სამკურნალო ფაკულტეტი. სამკურნალო ფაკულტეტის დაწესებულებათა მიმოხილვა. — თანამედროვე მედიცინა, № 1—2, 1928, გვ. 111—135.

Жгенти Вл. К. Медицинский факультет. Обзор учреждений медицинского факультета. — Танамедрове медицина, № 1—2, 1928, с. 111—135.

345. ქლენტი ვლ., ტატიშვილი, ი. მედიცინის განვითარება ქართველოში და ქართველი ექიმები. თბ., „მეცნიერება“, 1971, გვ. 334, გვ. იღ-ით, ი. ი. ტატიშვილის შესახებ იხ. გვ.: 251, 260, 268, 313, 333, 339, 340, 498, 508, 524.

Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи. Тб., «Мецниереба», 1971. 734 с. с илл., Об И. Я. Татишвили см. с.: 251, 260, 268, 313, 333, 339, 340, 498, 508, 524.

346. საყვარელიძე ს. საქართველოს მედიცინები დიდ სამამულო ომში. წ. II. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1969. გვ. 22, 78, 83, 88.

Сакварелидзе С. Грузинские медики в Великой Отечественной войне. Кн. II, Тб., «Сабчота Сакартвело», 1969, с. 22, 78, 83, 88.

347. საყვარელიძე ს. საქართველოს მეცნიერ-მედიცინები დიდ სამამულო ომში. წ. I. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1966, გვ. 371—374.

Сакварелидзе С. Ученые-медики Грузии в Великой Отечественной войне. Кн. I., Тб., «Сабчота Сакартвело», 1966, с. 371—374.

348. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესიები (საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ქალის ფიზიოლოგიისა და პათოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეორე სამეცნიერო სესია 1961 წლის იანვარში. მონაწილეობდა ი. ტატიშვილი). — საბჭოთა მედიცინა, 1961, № 1, გვ. 68.

Научные сессии, посвященные 40-летию установления Советской власти в Грузии /Вторая научная сессия Н/и ин-та физиологии и паразитологии минздрава ГССР в январе 1961 года. Участвовал И. Я. Татишвили/. — Сабчота медицина, 1961, № 1, с. 68.

349. ტაბიძე ნ. (რეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი, თ. დეკანოსიძე. მოსკოვის უნივერსიტეტი და ქართველი ახალგაზრდობა. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960). — ახ. კომუნისტი, 1961, 14 მარტი, გვ. 3.

Табидзе Н. /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, Т. И. Деканосидзе. Московский университет и грузинская молодежь». Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960/. — Ах. Коммунисти, 1961, 14 марта, с. 3.

350. ტატიშვილი ირაკლი იაკობის ძე. — წგ-ში: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. პერსონალური შემადგენლობა. 1941—1978. შემდგენელი ე. სარაჯიშვილი. თბ., „მეცნიერება“, 1979, გვ. 46, სურ-ით.

Татишвили Ираклий Яковлевич. — В кн.: Академия наук Грузинской ССР. Персональный состав. 1941—1978. Составитель: Е. Сараджишвили. Тб., «Мецниереба», 1979, с. 46.

351. უსტაშვილი პ. (რეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი, თ. დეკანი ბოსიძე. მოსკვის უნივერსიტეტი და ქართველი იხალგაზრდობა“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960). — საბჭ. მედიცინა, 1961, № 2, გვ. 64—65.

Устиашвили А. Д. /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили Т. И. Деканосидзе. Московский университет и грузинская молодежь». «Сабчота Сакартвело», 1960/. — Сабчота медицина, 1961, № 2, с. 64—65.

352. ქავთარაძე პ. მედიცინის ისტორიის შესწავლის საკითხებისათვის საქართველოში. — წგ-ში: საქართველოს მედიცინის ისტორიკოსთა 1-ლი სამეცნიერო კონფერენციის თემისები. თბ., 1961, 99 გვ. ი. ი. ტატიშვილის შესახებ იხ. გვ. 4, 56.

Кавтарадзе П. О. К вопросу изучения истории медицины и здравоохранения в Грузии. — В кн.: Тезисы 1 научной конференции историков медицины Грузии. Тб., 1961. 99 с. О И. Я. Татишвили см. с. 4, 56.

353. ყურაშვილი ბ. საინტერესო ნაშრომი (რეც. წიგნზე: „ვლ. ჟღენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები“. თბ., „მეცნიერება“, 1971). — კოლხეთი (ცხავია), 1972, 29 ივნისი.

Курашвили Б. Е. Интересная работа /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие медицины в Грузии и грузинские врачи». Тб., «Мецниереба», 1971/. — Колхети /Цхакая/, 1972.

354. შანიძე ვ. მნიშვნელოვანი გიმონიკა /რეც. წიგნზე: „Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии.“ Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958/ თბილისი, 1959, З იანვ., с. 3.

355. შანიძე ვ. სასარგებლო წიგნი (რეც. წიგნზე: „ვლ. ჟღენტი, ირ. ტატიშვილი. ადამიანის აქტინომიკოზი“. თბ., საქმედგამი. 1955). — კომუნისტი, 1956, 6 სექტემბერი, გვ. 3.

Шанидзе В. С. Полезная книга /Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Актиномикоз человека.» Тб., «Сакмедгами», 1955/. — Коммунисти, 1956, 6 сент., с. 3.

356. შენგელია გ. კრიტიკული შენიშვნები ნაშრომზე „მედიცინის განვითარების ძირითადი ეტაპები საქართველოში“ /И. И. Никобадзе,

И. Я. Татишвили, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. Тб., „Мецниереба“, 1964. რეც./ -მაცნებელის
სსრ მეცნ. აკადემიის საზოგად. მეცნ. განუ-ბა), 1966, № 3 ვ. 281-295.

Шенгелия М. С. Критические заметки о труде «Основные этапы развития медицины в Грузии» /И. И. Никобадзе, И. Я. Татишвили, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии. Тб., «Мецниереба», 1964. Рец./. — Мацне /Отделение общественных наук АН Груз. ССР/, 1966, № 3, с. 281—295.

357. ჩიტაა გ., ფიფა ე. წიგნი ჩვენს მედიცინაზე (რეც. წიგნ-
ზე: „ვლ. უდენტი, ირ. ტატიშვილი და სხვ. მედიცინის განვითარება
საქართველოში და ქართველი ექიმები. თბ., „მეცნიერება“, 1971). —
კომუნისტი, 1972, 7 ივნისი, გვ. 3.

Читая Г. С., Пипия И. К. Книга о нашей медицине (Рец.
на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили и др. Развитие меди-
цины в Грузии и грузинские врачи». Тб., «Мецниереба», 1971). —
Коммунисти, 1972, 7 июня, с. 3.

358. ჯორბეგაძე ა. (რეც. წიგნზე: „ირ. ტატიშვილი, ი. დეკანი-
ნოსიძე, უ. გაბუნია. საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავთვისე-
ბიანი სიმსივნეები“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1961). — საბჭო-
თა მედიცინა, 1962, № 4, გვ. 56.

Джорбенадзе А. /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, Т. И. Деканосидзе, У. А. Габуния. Злокачественные опухоли органов пищеварения. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1961/. — Сабчота медицина, 1962, № 4, с. 56.

359. Авалиани Л. В. Студенты приобщаются к научной работе /Участие И. Я. Татишвили в работе 5-й конференции студентов мед. вузов по вопросам детской хирургии/. — Веч. Тбилиси, 1961, 20 апр., с. 4.

360. Вардиани В. Через 35 лет /Встреча выпускников Тбилисского гос. ун-та, в том числе И. Татишвили/. — Вечерний Тбилиси, 1963, 18 декабря, с. 4.

361. Жгенти Вл. К. Дирекции Тбилисского государственного стоматологического института /О научной деятельности доцента Кафедры патологической анатомии И. Я. Татишвили/. В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 313—315.

362. Жгенти Вл. К. Рецензия на работу ассистента Ираклия Яковлевича Татишвили «К вопросу о точности клинической диагностики». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 279—280.

363. Жгенти Вл. К. Рецензия на работу ассистента Ираклия Яковлевича Татишвили «К тератологии сердца и крупных кровеносных сосудов». — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я.

Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 247—248.

364. Жгенти Вл. К. Характеристика докторской диссертационной работы доцента Ираклия Яковлевича Татишвили «Материалы к изучению патологической анатомии надпочечных желез», опубликованной в «Сборнике трудов Тбилисского государственного медицинского института», посвященном XX-летию установления Советской власти в Грузии /1941/. — В кн.: Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, с. 311—313.

365. Жгенти Вл. К., Татишвили И. Я. Патологическая анатомия в Советской Грузии. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958, 808 с. Об. И. Я. Татишвили см. с: 5, 6, 15, 16, 37, 42, 45, 46, 48, 50, 56, 62—66, 69, 78, 80—82, 84, 85, 87, 89, 90, 92—94, 96, 104, 108, 110, 124, 141—143, 145, 146, 148, 161, 166, 168, 169, 174, 181, 192, 193, 202, 207—212, 221, 227—231, 247, 658, 659, 664, 665, 667—676, 679, 680, 685, 686, 692, 694, 696, 698, 701, 703, 706, 708, 709, 711, 713, 722, 723, 727, 732, 736, 738, 739, 746, 750, 757, 759, 760, 761, 776.

366. Заблудовский П. Е. /Рец. на кн.: «И. Я. Татишвили, И. И. Никобадзе, И. Б. Курчишвили. Основные этапы развития медицины в Грузии.» Т. 1. Тб., «Мецниереба», 1964/. — Сов. здравоохранение, 1965, № 2, с. 85—87.

367. Ментешашвили И. В. В первые в Советском Союзе (Рец. на кн.: «Вл. К. Жгенти, И. Я. Татишвили. Патологическая анатомия в Советской Грузии.» Тб., «Сабчота Сакартвело», 1958). — Заря Востока, 1959, 18 февр., с. 3.

368. Струков А. И. и др. 60 лет Великой Октябрьской социалистической революции и развитие советской патологической анатомии. — Архив патологии, т. 39, вып. 10, 1977, с. 19—20.

369. Струков А. И., Движков П. П., Штерн Р. Д., Автандилов Г. Г. Патологическая анатомия в СССР за 50 лет (1917—1967). М., 1967, 198 с. О И. Я. Татишвили см. с. 148—150.

დაბადების მლისთავები

ГОДОВЩИНЫ РОЖДЕНИЯ

370. ღეკანონიძე, თ. ირაკლი ტატიშვილი (პათოლოგ ანატომი. დაბადების 75 წლისთავის გამო). — საბჭოთა მედიცინა, 1978, № 1, ვგ. 65—67, სურ-ით. — რეზ. რუს. ენ.

Деканосидзе Т. И. Ираклий Татишвили (Патологоанатом. 75-летием со дня рождения). — Сабчота медицина, 1978, № 1, с. 65—68, с. портр.

371. ზურაბაშვილი, ა. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი ტატიშვილის დაბადების 60 და სამეცნიერო-პედაგოგური მოღვაწეობის 35 წლისთავის გამო). — მეცნიერება და ტექნიკა, 1963, № 1, გვ. 5—8, სურ-ით.

Зурабашвили А. Д., Видный грузинский ученый /К 60-летию со дня рождения проф. И. Я. Татишвили и 35-летию научно-педагогической деятельности/. — Мецнериба да техника, 1963, № 1, с. 5—8, с портр.

372. ულენტი, ვლ. ირაკლი ტატიშვილი (დაბადების 60 და სამეცნიერო-პედაგოგური მოღვაწეობის 35 წლისთავის გამო). — საბჭოთა მედიცინა, 1962, № 4, გვ. 61—63. სურ-ით.

Жгенти Вл. К. Ираклий Татишвили /К 60-летию со дня рождения и 35-летию научно-педагогической деятельности/. — Сабчота медицина, 1962, № 4, с. 61—63. с портр.

373. ჯორბენაძე, ა., დეკანოსიძე, თ., თოფურია, ზ. მეცნიერი, მედიცინის პროფესორი ტატიშვილის დაბადების 80 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1983, 26 თებერვალი, გვ. 4.

Джорбенадзе А. В. Деканосидзе Т. И., Топурия З. М. Ученый, медик. В связи с 80-летием со дня рождения И. Я. Татишвили. — Коммунисти, 1983, 26 фев., с. 4.

374. Ираклий Яковлевич Татишвили /Патологоанатом/. /К 60-летию со дня рождения/. — Архив патологии, т. 25, № 6, 1963, с. 84—85, с портр.

ი. ტატიშვილის გარდავალება და დაკრძალვა

СМЕРТЬ И ПОХОРОНЫ И. Я. ТАТИШВИЛИ

375. ირაკლი იაკობის ძე ტატიშვილი (მედიცინის, აკადემიკოსის, 1902—1980 წწ. ნეკროლოგი). — კომუნისტი, 1980, 9 დეკემბერი, გვ. 3, სურ-ით. — ხელმოწერა: ე. ა. შევარდნაძე, პ. გ. გილაშვილი, გ. ნ. ენუქიძე და სხვ.

Татишвили Ираклий Яковлевич /Медик. Академик. 1902—1980 гг. Некролог/. — Коммунисти, 1980, 9 дек., с. 3, с порт.—Подпись: Э. А. Шеварднадзе, П. Г. Гилашвили. Г. Н. Енукидзе и др.

376. საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი, ფიზიოლოგიისა და ექსპერიმენტული მედიცინის განყოფილება, ქართული სამჭოთა ენციკლოპედიის რედაქცია (სამძიმელი აკადემიკოს ირაკლი იაკობის ძე ტატიშვილის გარდაცვალების გამო). — კომუნისტი, 1980, 9 დეკემბერი, გვ. 3.

Президиум АН Груз. ССР, Отделение физиологии и эксперимент. медицины, Редакция Грузинской Советской энциклопедии /Соболезнование в связи с кончиной академика

Ираклия Яковлевича Татишвили/. — Коммунисти, 1980, 9 декабря, с. 3.

377. საქ. სსრ მინისტრთა საბჭო (ყადემიკოს ი. ი. ტატიშვილის დაკრძალვის მომწყობი კომისიის შემადგენლობა). — კომუნისტი, 1980, 6 დეკემბერი, გვ. 1.

Совет Министров Груз. ССР /Состав похоронной комиссии акад. И. Я. Татишвили/. — Коммунисти, 1980, 6 дек., с. 1.

378. საქ. კა ცა და საქ. სსრ მინისტრთა საბჭო. ცნობა მხარეზე იყობის ძე ტატიშვილის გარდაცვალების შესახებ. — კომუნისტი, 1980, 6 დეკემბერი, გვ. 1.

КП Грузии. ЦК., Совет Министров ГССР. Сообщение о кончине Ираклия Яковлевича Татишвили. — Коммунисти, 1980, 6 дек., с. 1.

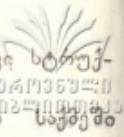
379. საქ. სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი, საქართველოს მედიცინის მუშაკთა პროფესიონირების რესპუბლიკური კომიტეტი, საქართველოს პათანატომთა სამედიცინო-სამეცნიერო საზოგადოება (სამდიმარი აკადემიკოს ი. ი. ტატიშვილის გარდაცვალების გამო). — კომუნისტი, 1980, 9 დეკემბერი, გვ. 3.

Министерство здравоохранения Груз. ССР, Тбилисомединститут, Республиканский комитет профсоюзов работников медицины, медико-научное общество патологоанатомов Грузии /Соболезнование по поводу смерти И. Я. Татишвили/. — Коммунисти, 1980, 9 декабря, с. 3.

380. И. Я. Татишвили /Патологоанатом. Академик. 1902—1980 гг. Некролог/. — Заря Востока, 1980, 9 декабря, с. 3.—Подпись: Э. А. Шеварднадзе, П. Г. Гилашвили и др.

381. ЦК КП Грузии, Совет Министров Груз. ССР. (Соболезнование по поводу кончины академика АН Груз. ССР И. Я. Татишвили). — Заря Востока, 1980, 6 декабря, с. 1.

- ადამიანის აქტინომიკოზი 34
 ადამიანის აქტინომიკოზის პათომორფოლოგიისათვის 24
 ავოცისებიანი სიმსიცნეები ქ. თბილისის 1923—1958 წწ. სექციური მასალის გი-
 ხედვით 189
 ათეროსკლეროზის სისშირისა და პათომორფოლოგის თავისებურებათა შესახებ
 საქართველოში 229
 აორტის განმაშტავებელი ანერიზმების საკითხისათვის 67
 აორტის ნერვულრეცეპტორულ მოწყობილობათა ცვლილებები ადამიანის ათერო-
 სკლეროზისა და ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის დროს 48
 აორტის ე. წ. სპონტანური გახევის პათოგენეზის საკითხისათვის საკუარ შემთხ-
 ვევათა ოღწერით 47
 არტერიულ-ვენური ანერიზმების საკითხისათვის 68
- გეოგრაფიული პათოლოგიის ზოგიერთი საკითხი ქ. თბილისის სექციური მასალის
 მიხედვით 230
- გერონტომორფოლოგიის შემდგომი განვითარების გზები 282
 გვამის სისხლში ნარჩენი აზოტის შექრის, პროტეინმბინის და ბილირუბინის პრო-
 ცენტრული რაოდენობის განსაზღვრისათვის 214
- გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადებათა კლინიკური დიაგნოსტიკის სისუსტის
 საკითხისათვის 49
- გულის ანგინის დროს მიოკარდიუმისა და მის საინერვაციო მექანიზმებში არსე-
 ბული ცელილებების შესახებ 50
- გულის და ღილი სისხლის მილების ტერატოლოგიებისთვის Atreksia ostii aortae et ste-
 nosis aortae-ს შემთხვევის აღწერით 1
- გულის პოლიპური ორგანიზებული თრომბოზის (თრომბოსკლეროზის) შესწავლა-
 სათვის 70
- გულის და სისხლის დიდი მილების ტერატოლოგიისათვის stenosis introitus conus
 arteriosus dextri-ს შემთხვევების და atresia ostii arteriosus dextri-ს შემთხვევების
 აღწერით 6
- გულის მორტოლოგიური ცელილებების შესახებ გვირვვინოვანი არტერიულის ათე-
 როსკლეროზის დროს 51
- გულისა და მისი საინერვაციო მექანიზმების სტრუქტურული ცელილებების შეს-
 წვლისათვის გულის დეკომპრენსაციური მანკების დროს 52
- ენდო-მიო და ეპიკარდიუმის ნერვულ წარმონაქმნითა ცელილებების საკითხისათვეს
 ენდოკარდიტების სხევადასხევა ფორმების დროს 53
- ექსპერიმენტული პიპერტონის მორტოლოგიების საკითხისათვის 25
- ზოგიერთი მასალები თირკმელზედა ჭირკვლების პათოლოგიური ანატომიის შეს-
 წვლისათვის 10
- ზუსტი კლინიკური დიაგნოსტიკის საკითხისათვის ქ. თბილისის პოსპიტლების პა-
 თოლოგიანტომიური ცენტრის სექციური მასალის საფუძველზე 11
- თავის ტენის ქერქის ზოგიერთ პათომორფოლოგიურ ცელილებათა შესახებ პი-
 პერტონიული დაავადების და ექსპერიმენტული პიპერტენზიის დროს 71

- თავის ტვინის ქედა დანამატის და მის ნერვულ წარმონაქმთა ასაკობრივი სტრუქტურული ცვლილებების საყითხისათვის 72
- თანამედროვე მედიცინის შესაძლებლობანი დავადების გამოცნობის შემთხვევაში ქ. თბილისის სასექციო მასალის მიხედვით 9
- თბილისის ქალაქის 1-ლი საავადმყოფოს პათოლოგანატომიური მასალის ხსიათისა და საკითხისათვის 55
- თირკმელების პათომორფოლოგია ფილტების ტუბერკულოზის დროს 16
- თირკმელების სისხლძარღვთა პათომორფოლოგია ექსპერიმენტულა პიპერტონიის დროს 17
- თირკმელება ჭირკვლებში სასიცელილო სისხლჩაქცევის საყითხისათვის 36
- კლინიკურ და პათოლოგანატომიურ მონაცემთა ურთიერთდაპირისასირება შულებულობანი დავადების დროს 29.
- კლინიკური დიაგნოსტიკის მდგრადირეობის შესწავლისათვის 74
- კლინიკური დიაგნოსტიკის სიზუსტის საყითხისათვის თბილისის ქალაქის I საავადმყოფოს პათოლოგანატომიური მასალის მიხედვით 56
- ლიმფოგრანულომატოზის საყითხისათვის საკუთარი შემთხვევების აღწერით 75
- შალთაშუა და პერიფერიული ვეგეტატიური კვანძების სტრუქტურული ცვლილებანი ცხოველის უკანა კიდურზე არასეპტიკური ჭრილობის მიყენების შედეგად 102
- მასალები აორტის სარქველებსშედა გახევის შესწავლისათვის 57
- მასალები გულისა და მისი საინკრეაციო მექანიზმების სტრუქტურული ცვლილებების შესწავლისათვის მწვავე დალლის დროს 76
- მასალები მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიის შესწავლისათვის ნალელის ბუშტის ქრონიკული გაღიზიანების დროს 192
- მასალები ჰიპერტონიული დავადების პათომორფოლოგიის შესწავლისათვის 26
- მენინგოკოური ინფექციის კლინიკურ-მორფოლოგიური თავისებურება 284
- მიელოსარკომატოზის საყითხისათვის საკუთარი შემთხვევის აღწერით 77
- მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიისათვის გულის ნაკლოვანების დროს სექციურ და ექსპერიმენტულ მასალაზე 78
- მიოკარდიუმის პათომორფოლოგიისათვის ჰიპერტონიული დავადების და ექსპერიმენტული ჰიპერტენზიის დროს 79
- მიოკარდიუმის სტრუქტურულ ცვლილებათა საყითხის შესწავლისათვის ექსპერიმენტული კოლელითაზის დროს 177
- მიოკარდიუმისა და მისი საინკრეაციო მექანიზმების ზოგიერთი ნაწილის სტრუქტურული ცვლილებები ცხოველის მწვავე დალლის დროს 80
- ნაღულის ბუშტის ქრონიკული გაღიზიანებით გამოწვეული გულისა და მისი ნერვული მოწყობილობის სტრუქტურულ ცვლილებათა შესწავლისათვის 178
- ნაწლავის პნევმატოზის საყითხისათვის 30
- ნერვული სისტემის სტრუქტურული ცვლილებანი კიდურზე არასეფსისური ჭრილობის მიყენების შედეგად 103
- ნოზოლოგიური პროფილის შესწავლისათვის 104
- ორგანიზმისილული ტერატომიის იშვიათი შემთხვევა 81

რევმატიზმული და სეფსისური ენდოკარდიტების პათომორფოლოგიის საკითხისათვის საკუთარი შემთხვევების 254

სამურნალო დიაგნოსტიკური მუშაობა თბილისის ქალაქის პირველ კლინიკურ

საეგადმყოფოში 84

სარძევე ჭირებლის ტუბერკულოზის საკითხისათვის 59

საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები 194

სიახლე ექსპერიმენტულ ონკოლოგიაში 60

სისხლძარღვთა რეცეპტორების ცვლილებები ათეროსკლეროზის დროს 61

სხევალასხევა ფორმის ენდოკარდიტების დროს გულისა და მისი ნერვული წარმო

ნაქმნების სტრუქტურული ცვლილებების საკითხისათვის 86

სხივური დაავადების და სხივური დამწერობის კლინიკა, პათოლოგიური ანატომია

და შეურნალობა 105

ტფილისის პათოლოგიურ-ანატომიური მასალის ხასიათის საკითხისათვის 7

ფარისებრი ჭირებლის ენის ძირში ორსებობის შემთხვევა 38

ფაშარი შემაერთი ქსოვილის (ბოჰკოვანი სტრუქტურების) პისტოქიმიური ცვლი-
ლებები ხანძიშვილ, მოხუცებულ და დღეგრძელ ასაქში 260

ლობლის პირველადი კიბოს სიხშირის საკითხისათვის 261

ქრონიკული. დუნე გრანულაციით მიმღინარე ჭრილობათა კლინიკა და პისტო-
პათოლოგია 15

ქრონიკული, დუნე შეხორცებით მიმღინარე კანის ჭრილობათა მორუოგენეზის სა-
კითხისათვის 88

ცისტური ლიმფანგიომის შემთხვევა (Lymphangioma cysticum) 209

ცოცხლად და მკედრადშობილთა პლაცენტების პათომორფოლოგია და პლაცენტის
მორფოლოგიურ ცვლილებათა მნიშვნელობა მკედრადშობადობისათვის 31

ცვლის კონსოლიდაცია ორგანიზმის კომპლიკაციური დაზიანების დროს (დასხივება,
აფეტება მოტეხილობა) 195

ძირითადი ორგანიზმური ნივთიერების ცვლილებანი პიპერტონიული დაავადებისა
და ექსპერიმენტული პიპერტენზიის სხვადასხვა ფორმისა და ფაზის დროს 32
ჭალლუზისებრი სხეულის და მისი ნერვულ წარმონაქმითა ასაკობრივი სტრუქტურ-
ლი ცვლილებების საკითხისათვის 39

ჭიანაწლავის კარცინოლის საკითხისათვის 62

პიპოფიზის გუმით გამოწვეული პიპოფიზიკური კახექსიის შემთხვევა 89

Situs viscerum inversus—ის მოძლევებისათვის საკუთარი შემთხვევების აღწერით 3

- Актиномикоз человека 34
- Анализ секционного материала патологоанатомического центра эвакогоспиталей г. Тбилиси 14
- Боевая травма и анализ смертности за все годы Великой Отечественной войны на основании секционного материала эвакогоспиталей г. Тбилиси 90
- Гистологическая и гистохимическая характеристика артериальных сосудов и мягких тканей ампутированной конечности при хроническом облитерирующем заболевании артерий 278
- Гистохимические изменения волокнистых структур рыхлой соединительной ткани в пожилом, старческом возрастах и у долгожителей 260
- Гистохимические изменения некоторых внутренних органов при экспериментальном атеросклерозе 215
- Злокачественные опухоли пищеварительных органов 194
- Злокачественные опухоли по секционному материалу г. Тбилиси за 1923—1958 гг. 189
- Значение морфологических изменений последа для мертвотворжаемости 108
- Изменения нервнорецепторных приборов аорты при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе 48
- Изменения нервнорецепторных приборов кровеносных сосудов при атеросклерозе 61
- Изменения основного аргирофильного вещества при гипертонической болезни и при разных формах и фазах экспериментальной гипертензии 32
- Изменения сердца и его иннервационных механизмов при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии 79
- Изучение эпидемиологии атеросклеротического коронаросклероза у населения Грузинской ССР 297
- Индекс созревания клеточных элементов для определения характера гиперплазии эпителия в молочной железе 286
- Инфаркт миокарда по данным секционного материала г. Тбилиси за 1959—1966 гг. 242
- К вирусной этиологии псориаза 262
- К вопросу динамики структурных изменений при гипертонической болезни и экспериментальных гипертензиях 21
- К вопросу патоморфологии актиномикоза у человека 24
- К вопросу о возрастных структурных изменениях гипофиза и его нервных приборов 72
- К вопросу о возрастных изменениях шишковидной железы и ее нервных приборов 39
- К вопросу о дефектах межжелудочковой перегородки с описанием собственных случаев 82

- К вопросу о динамике некоторых структурных изменений при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии 20
- К вопросу о карциноиде червеобразного отростка 62
- К вопросу о лимфогрануломатозе с описанием собственных случаев 75
- К вопросу о микроморфологических изменениях нервных приборов аорты при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе 63
- К вопросу о микроморфологических изменениях сердца и его нервных приборов при остром утомлении животного 64
- К вопросу о миэлосаркоматозе с описанием собственного случая 77
- К вопросу о морфогенезе вяло заживающих ран кожи 88
- К вопросу о морфогенезе экспериментальной гипертонии 25
- К вопросу о морфологических основах процесса старения 243
- К вопросу о патогенезе т. н. спонтанного разрыва аорты с описанием собственных случаев 47
- К вопросу о пневматозе кишечек 30
- К вопросу о разрыве сердца с описанием собственных случаев 40
- К вопросу о посмертном количественном определении остаточного азота, сахара, протромбина и билирубина в крови 214
- К вопросу о смертельных кровоизлияниях в надпочечные железы 36
- К вопросу о расслаивающих аневризмах аорты 67
- К вопросу о структурных изменениях нервных приборов кровеносных сосудов при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе 198
- К вопросу о структурных изменениях плаценты при мертворождаемости 91
- К вопросу о структурных изменениях эндомиокарда и их нервных приборов при различных формах эндокардитов 86
- К вопросу о точности клинической диагностики заболеваний сердечно-сосудистой системы 49
- К вопросу о точности клинической диагностики на основании секционного материала патологоанатомического центра эвакогоспиталей г. Тбилиси 11
- К вопросу о туберкулезе молочной железы 59
- К вопросу о характере секционного материала эвакогоспиталей г. Тбилиси и анализа смертности на основании патологоанатомических вскрытий за период войны 12
- К вопросу об артерио-венозном аневризме 68
- К вопросу об изменениях нервных приборов эндомио-и эпикарда при различных формах эндокардитов 53
- К гистохимической характеристике миокарда при экспериментальной гиперхолестеринемии 210

- К изучению возрастных особенностей морфологии опухолей человека 290
- К изучению клеточного состава периферической крови и морфологических изменений внутренних органов белых мышей под влиянием антилимфоцитарной сыворотки 263
- К изучению особенностей процесса регенерации поперечно-полосатой мускулатуры при старении 279
- К изучению полипозного организованного тромбоза /тромбосклероза/ сердца 70
- К изучению структурных изменений миокарда и его иннервационных механизмов при декомпенсированных пороках сердца 52
- К изучению структурных изменений сердца и его нервных приборов, вызванных хроническим раздражением желчного пузыря 178
- К изучению структурных изменений сердца при экспериментальном холелитиазе 177
- К использованию индекса матурации эпителия для дифференциальной диагностики предопухолевых процессов и рака молочной железы 274
- К клинике и гистопатологии *Lumphangioma cysticum* 209
- К клинике микроморфологии и терапии трихоэпителиомы А. Яриша 280
- К патогенезу миокардиострофии при хроническом раздражении желчного пузыря 188, 216.
- К патоморфологии миокарда при недостаточности сердца на секционном и экспериментальном материале 78
- К тератологии женских половых органов с описанием собственных случаев 4
- К тератологии сердца и больших кровеносных сосудов с описанием случая *Atresia ostii aortae et stenosis aortae ascendens et arcus aortae* 1
- К тератологии сердца и крупных кровеносных сосудов с описанием случаев *stenosis introitus conus arteriosus dextri* и случая *atresia ostii arteriosus dextri* 6
- К учению о *Situs viscerum inversus*-е с описанием собственных случаев 3
- Качественные сдвиги гемоглобина при различных анемических состояниях 264
- Клиника и гистопатология вяло гранулирующих хронических ран 15
- Клиника, патологическая анатомия и лечение лучевой болезни и лучевых ожогов 105
- Клинико-морфологические особенности менингококковой инфекции 284

- Клинико-морфологические параллели при язвенной болезни 29
- Консолидация костной ткани в условиях компликационного повреждения организма /облучение, взрывная волна, перелом/ 195
- Краткий очерк развития патологической анатомии в Советской Грузии 244
- Лечебно-диагностическая работа в Тбилисской городской 1 клинической больнице 84
- Материалы к дифференциальной морфологической диагностике аденоматозной гиперплазии от adenокарциномы эндометрия 301
- Материалы к изучению географической патологии мочекаменной болезни в Грузии 238
- Материалы к изучению морфологии актиномикоза у человека 66
- Материалы к изучению надклапанных разрывов аорты 57
- Материалы к изучению патологической анатомии надпочечных желез 10
- Материалы к изучению патоморфологии гипертонической болезни 26
- Материалы к изучению патоморфологии миокарда при хроническом раздражении желчного пузыря 191
- Материалы к изучению структурных изменений сердца и его иннервационных механизмов во время острой усталости 76
- Морфо-функциональное направление в патологии сердечно-сосудистой системы 41
- Морфологические изменения в стволе блуждающих нервов при язвенной болезни 22
- Морфологические изменения кроветворной ткани собак облученных летальными дозами после их лечения методом трансплантации костного мозга 199
- Некоторые данные о гистохимических исследованиях миокарда при экспериментальной гиперхолестеринемии 219
- Некоторые данные гистохимического исследования печени в условиях экспериментальной гиперхолестеринемии 201, 218
- Некоторые данные патоморфологии гипертонической болезни и экспериментальной гипертонии 23
- Новое в экспериментальной онкологии 60
- О взаимоотношении гистохимических и структурных изменений нейронов центральной нервной системы 281
- О взаимоотношении между изменениями продукции нейросекреторного вещества и развитием экспериментального атеросклероза 239

- О вопросе патоморфологии ревматических и сепсисных эндокардитов по секционным материалам последних лет 254
- О динамике некоторых структурных изменений коры больших полушарий головного мозга при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии 181
- О микрометрических особенностях артериол в стенках тонких кишок в процессе старения 298
- О морфологических изменениях сердца при атеросклерозе венечных артерий 51
- О некоторых гистохимических сдвигах в процессе старения 245
- О некоторых особенностях патоморфологии актиномикоза человека 92
- О некоторых патоморфологических изменениях коры головного мозга при гипертонической болезни и экспериментальной гипертензии 71
- О подозном периартерите как о причине тромбоза легочной артерии 212
- О редком осложнении гипертонической болезни 42
- О состоянии гистохимических особенностей миокардиальных клеток при экспериментальной ишемии миокарда различной давности. Атеросклероз и коронарная недостаточность 246
- О состоянии структуры некоторых органов внутренней секреции в старшие возрастные периоды жизни человека 247
- О структурных изменениях желез внутренней секреции и нейросекреторного вещества при экспериментальной гиперхолестеринемии и атеросклерозе 227
- О структурных особенностях миокарда и его иннервационных механизмов в условиях внезапной смерти при острой коронарной недостаточности. Атеросклероз и коронарная недостаточность 248
- О частоте и своеобразии патоморфологии атеросклероза в Грузии 229
- О частоте первичного рака печени 261
- Об изменениях миокарда и его иннервационных механизмов при грудной жабе 50
- Об изменениях структуры отдельных органов при острой коронарной недостаточности в эксперименте 233
- Об особенностях экспериментального туберкулеза в связи с новыми формами воздействия на микро- и макроорганизм 265
- Окислительно-восстановительные ферменты в клетках различных органов в процессе старения 275
- Определение морфофункциональных особенностей эпителия слизистой оболочки тела матки при дисгормональных гиперплазиях и опухолях 291
- Основные этапы развития медицины в Грузии. т. 1. 228

О так называемом спонтанном разрыве и расслаивающей анев-	зиях аорты	43
Очерк патологической анатомии в досоветской Грузии	240	240
Патоморфология плаценты живо-и мертворожденных и значение морфологических изменений плаценты для мертворождаемости	31	31
Патоморфология почек во время туберкулеза легких	16	16
Патоморфология сосудов почек при экспериментальной гипертонии	17	17
Первичный рак печени в секционном материале	220	220
Первичный рак печени в секционном материале г. Тбилиси за 1923—1966 гг.	267	267
Применение цитохрома «Са» для предупреждения функциональных и структурных изменений миокарда при экспериментальном тиреотоксикозе	287	287
Пути дальнейшего развития геронтоморфологии	282	282
Редкий случай организмойдной тератомы	81	81
Случай гипофизарной кахексии, вызванной гуммой гипофиза	89	89
Случай локализации щитовидной железы в корне языка	38	38
Становление возрастных изменений, характерных для процесса старения	250	250
Структурные изменения некоторых отделов иннервационных механизмов аорты при атеросклерозе человека и экспериментальном атеросклерозе	95	95
Структурные изменения нервной системы при неасептических ранах конечности	103	103
Структурные изменения миокарда и его нервного аппарата при различных заболеваниях сердечно-сосудистой системы в условиях компенсации и декомпенсации	44	44
Структурные изменения миокарда и некоторых отделов его иннервационных механизмов при остром утомлении животного	80	80
Структурные изменения миокарда при остром утомлении животного	45	45
Структурные изменения спинномозговых и периферических вегетативных нервных узлов в условиях неасептической раны задней конечности в эксперименте	102	102
Структурные особенности миокарда в процессе адаптации и стойкой компенсации при экспериментальном стенозе аорты	277	277
Точность клинической диагностики и дефекты медпомощи по секционному материалу патологоанатомического центра эвакогоспиталей г. Тбилиси	96	96
Характер обызвествления и частота атеросклероза в области прикрепления к аорте артериальной связи	252	252
Явления реактивности в спинномозговых и вегетативных узлах в условиях нанесения на конечность неасептической раны	222	222
Экспериментальный цирроз печени	33	33

სახელია საძირხელი

- აბაშიძე ა. 273
 აბაშიძე ლ. (მასჩე) 285
 აბაშიძე ს. (მასჩე) 285
 ასათიანი ა. 325
 ასათიანი ა. (მასჩე) 259
 აშოფი ლ. (მასჩე) 236
 ახვლედიანი გ. 223

 ბასილაძე ნ. 326
 ბაქრაძე ა. 223
 ბაქრაძე გ. 327
 ბაქრაძე ნ. 254
 ბოკაძე ე. 284
 ბურთიკაშვილი ა. 328

 გაბუნია უ. 36, 47, 59, 70, 82, 98, 103,
     105, 189, 194, 241, 261, 329.
 გაბუნია უ. (მასჩე) 357
 გელევანიშვილი ლ. 185, 223
 გილაზონია ჭ. 284
 გილაშვილი ა. 315
 გორგაძე ვ. 295, 331
 გორდელაძე თ. 103
 გულევიჩი უ. (მასჩე) 241

 დალაქიშვილი ს. 282
 დეკანოსიძე თ. 29, 31, 37, 103, 186,
     189, 194, 195, 204, 214, 229, 230,
     231, 254, 260, 282, 300, 369, 372
 დეკანოსიძე თ. (მასჩე) 328, 341, 349,
     351, 358
 დურმიშიძე ს. 332, 333

 ებრალიძე ე. 32, 61
 ერისთავი ჭ. 223

 ვართაშეტოვი ა. 208
 ვიჩისალაძე ჭ. 57
 ვორონინი ვლ. 13, 27, 204
- ზურაბაშვილი ა. 302, 334, 371
 ზურაბაშვილი ა. (მასჩე) 324

 თოფურია ჭ. 373
 თლრდია მ. 195, 214

 თავობსონი ს. 335

 კალაშნიკოვა მ. 9, 88
 კალანდაძე ნ. 256, 319
 კაპანიძე რ. 38, 50, 51, 53, 61, 71, 78,
     79, 86, 177, 178, 191, 284
 კაჭარავა ბ. 336
 კაჭახიძე თ. 260
 კახიანი ვ. 325, 337, 339
 კეკელიძე ა. 338
 კეცხველი ნ. 223
 კვასხვაძე ჭ. 223
 კვერცხილაძე ვ. 29
 კვირინაძე რ. 223
 კვირტაშვილი ტ. 28, 35, 54, 99, 206, 284
 კიკვიძე ა. 337
 კოტეტიშვილი ლ. (მასჩე) 258, 270
 კუტუბიძე ა. 15, 88
- ლომთათაძე ვ. 261

 მამათელაშვილი ვ. 204
 მამალაძე ჭ. 254
 მარჯორაშვილი გ. 340
 მენოვაშვილი ირ. 28, 35, 54, 99, 206
 მესხია ჭ. 341
 მინდაძე ა. 58
 მირცულავა ილ. 223
 მიქელაძე ა. 30, 62, 75, 77
 მუკრანალი ჭ. 208
 მუგირი მ. 195
 მცხევთაძე ვ. 261
 მხედიძე გ. (მასჩე) 295

- ნათეშვილი ა. 341
 ნათეშვილი ა. (მასზე) 69, 85, 97
 ნანებიშვილი ბ. 302
 ნუობაძე ა. 190, 235
 ნუობაძე ა. (მასზე) 235, 339, 356
 ობოლაძე უ. 273
 ოკუჭავა ვ. 302
 ორაგველიძე ჭ. 68, 72, 82
 ფლენტი ვლ. 2, 5, 7, 8, 9, 11, 16, 17,
     24—26, 34, 49, 103, 223, 229, 230,
     251, 253, 257, 271, 305, 309, 310,
     314, 317, 320, 321, 343, 344, 345,
     372
 ფლენტი, ვლ. (შასზე) 13, 27, 204, 205,
     269, 325—327, 329, 331, 334—337,
     340, 353—355, 357
 რაპოპორტი ა. 307
 სააქაშვილი გ. 206, 315
 სარაგიშვილი ე. 350
 საყვარელიძე ს. 346, 347
 სვანიძე ა. 31
 სკორლოვი გ. (მასზე) 294
 ტაბიძე ნ. 349
 ტატიშვილი ირ. 5, 8, 58, 223, 255, 258,
     345, 350
 ტატიშვილი ირ. (მასზე) 235, 324—341,
     345, 348, 349, 351—358, 370—373,
     375—379
 ტიტოვი გ. (მასზე) 196
 ტუშელაშვილი თ. 195
 უსტიაშვილი ა. 351
 ფიფია ე. 357
 ფიშერი ბ. 5, 8
- ქავთარაძე პ. 352
 ქურჩიშვილი ი. 190, 235
 ქურჩიშვილი ი. (მასზე) 235, 339, 356
 ღამბარაშვილი გ. 341
 ღამიშიავა ა. 261
 ღლონტი ნ. 208
 ღუდუშაური ო. 302
 ყურაშვილი ბ. 353
 შარაშიძე ლ. 25, 26, 67, 68, 271, 272,
     282
 შანიძე ვ. 204, 354, 355
 შენგელია ჭ. 32, 356
 შენგელია მ. (მასზე) 235
 ჩიტაია გ. 223, 357
 ჩლაძე ლ. 214
 ჩუბინიძე ა. 179, 204
 ციციშვილი გ. 223
 ციციშვილი ი. 273
 წერეთელი ა. (მასზე) 184
 წულუკიძე ა. (მასზე) 106, 175
 ჭავია ნ. 70
 ჭუმბურიძე ო. 195
 ხევდელიძე გ. 223
 ჯავახიშვილი ივ. (მასზე) 288, 293
 ჯავახიშვილი ნ. (შასზე) 283
 ჯანელიძე გ. 302
 ჯორბენაძე ა. 9, 27, 204, 231, 358, 373
 ჯორბენაძე ა. (მასზე) 300
 ჯორბენაძე ს. 223

УКАЗАТЕЛЬ ИМЕН

- Авакян Н. М. (О нем) 149
 Авалиани Л. В. 359
 Автандилов Г. Г. 299, 369
 Антелава Н. В. 211
 Ахаладзе Л. Г. (О нем) 125
 Ахметели Г. С. 188, 216
- Бабухадия В. Д. (О нем) 146
 Бакрадзе Н. Л. 233, 246
 Бакрадзе Н. Д. 214
 Бокерия М. С. (О нем) 161
 Боцвадзе Э. Ш. 284
 Бочоришвили Г. Б. (О нем) 111
 Буачидзе С. М. (О нем) 126
 Булусашвили Р. В. (О нем) 171
- Вадачкория Г. А. (О нем) 133
 Вардиани В. 359
 Вартапетов А. Я. 208, 262, 280
 Вартапетов А. Я. (О нем) 160
 Вирсаладзе К. С. 43, 131
 Воронин В. В. 18
- Габричидзе М. С. (О нем) 128
 Габуния У. А. 36, 42, 47, 59, 70, 82,
     189, 220, 233, 246, 261, 297
 Габуния У. А. (О нем) 140
 Гамкрелидзе М. В. 263
 Гарсиашвили К. Л. (О нем) 116
 Гвамичава А. Р. 261
 Гвамичава А. Р. (О нем) 107
 Гвинджилия И. М. (О нем) 150
 Гедеванишвили М. Д. (О нем) 114
 Гелазония В. Н. 284
 Геловани Г. А. (О нем) 138
 Георгадзе Г. Е. 312
 Гери Е. И. (О нем) 124
 Горделадзе Т. Д. 298, 279
- Гиоргадзе В. Ю. 295
 Глонти Н. В. 208
 Гогибедашвили В. Г. (О нем) 132
 Гогохия А. Ф. (О нем) 144
 Гордезиани Ш. Г. (О нем) 130
 Горделадзе Г. Д. 286
 Горделадзе Т. Д. 279, 280, 297, 298
 Гудушаури О. Н. 302
 Гулиевич К. Г. (О нем) 153
- Дариалашивили А. А. 188, 216
 Движков П. П. 367
 Деканосидзе Т. И. 29, 108, 189, 195,
     209, 214, 225, 230, 233, 238, 242—
     247, 249, 278, 297
 Деканосидзе Т. И. (О нем) 110
 Джанелидзе М. 302
 Джорбенадзе А. В. 18, 209, 233,
     238, 246, 297
 Джорбенадзе А. В. (О нем) 155
 Джугели А. А. (О нем) 173
 Долго-Сабуров Б. А. (О нем) 139
- Жгенти Вл. К. 12, 14, 16, 17, 23—
     26, 49, 66, 90, 92, 94, 96, 107, 110—
     166, 169—174, 225, 230, 233, 238,
     240, 242—247, 249, 250, 257, 279,
     313, 360—364
 Жгенти Вл. К. (О нем) 141, 147, 164,
     165, 367
- Заблудовский П. Е. 366
 Зурабашвили А. Д. 302
- Иоффе С. Я. (О нем) 145
- Кадагидзе А. И. (О нем) 158
 Кананадзе Р. В. 40, 50, 51, 53, 61,
     71, 78, 79, 177, 178, 188, 191, 198,

- 201, 215, 216, 218, 219, 227, 233,
 246, 248, 276, 284, 287, 297
 Капанадзе Р. В. (О нем) 169
 Картвелишвили Е. Б. (О нем) 166
 Кахиани З. Н. (О нем) 142
 Качахидзе Т. 245
 Квалиашвили А. (О нем) 157, 268
 Кверенчхиладзе В. К. 29
 Кверенчхиладзе В. К. (О нем) 118
 Квирикадзе Н. К. 188, 216
 Квиташвили Г. В. 284
 Квиташвили М. А. 252
 Кевлишвили Г. Е. 199
 Киласония Б. Н. 290, 291, 297, 301
 Кипшидзе Н. Н. (О нем) 143
 Клейнер Б. А. (О нем) 136
 Кобиашвили И. Г. 188, 216
 Костюков Л. В. (О нем) 112
 Кумсиашвили Р. Н. (О нем) 151
 Курацкили В. Е. 262
 Курдиани Н. А. 188, 216
 Курчишвили И. Б. 228
 Курчишвили И. Б. (О нем) 365
 Курчишвили И. В. 190
 Кутателадзе Н. М. 252
 Кутубидзе А. И. (О нем) 135
 Кутубидзе Р. А. 279
 Ломтадзе В. И. 261
 Лордкипанидзе Ш. С. (О нем) 129
 Майсурадзе М. З. 188, 216
 Макашвили Г. А. 245, 247
 Макашвили Н. Л. 246
 Макашвили Г. И. (О нем) 172
 Мгалоблишвили П. И. 263
 Медзмариашвили Т. Г. 246
 Ментешашвили И. В. 367
 Местиашвили И. Г. 264
 Микеладзе А. Л. 30, 62, 75
 Микеладзе А. Л. (О нем) 120
 Миндадзе Л. А. (О нем) 127
 Миндадзе А. А. (О нем) 154
 Мкурнали К. В. 208
 Мтвареладзе Ш. И. (О нем) 119
 Муджири М. М. 195
 Мургулия Л. С. 216
 Мхеидзе Г. Ф. 295
 Нанешвили Б. Р. 302
 Нанешвили Б. Р. (О нем) 121
 Натишвили А. Н. (О нем) 140
 Нацвлишвили В. М. 264
 Никобадзе И. И. 190
 Никобадзе И. И. (О нем) 366
 Окуджава В. М. 302
 Орагвелидзе К. М. 68, 72, 82
 Патарадзе К. Н. 233, 246
 Пхаладзе Г. М. (О нем) 156
 Рухадзе А. К. (О нем) 174
 Самсонадзе Г. Г. (О нем) 122
 Сванидзе А. Ю. 108
 Сванидзе А. Ю. (О нем) 162
 Сичинава Г. Н. (О нем) 134
 Струков А. И. 368, 369
 Татишвили И. Я. 107, 110—116, 118—
 166, 169—174, 360—364
 Татишвили И. Я. (О нем) 359—364,
 366, 367, 374, 380, 381
 Твилдиани Д. Д. 233, 246
 Телиа А. В. (О нем) 163
 Ткешелашвили Т. 195
 Топурия З. М. 274, 279, 286, 290,
 292, 297
 Топурия М. Е. 214
 Топурия Ш. Р. 33
 Тордия М. В. 195
 Трапандзе О. Л. 297, 298
 Узнадзе К. И. 278
 Урушадзе А. П. (О нем) 137
 Устиашвили А. Д. (О нем) 237
 Фридман Л. М. 264
 Хардзеишвили О. М. 297
 Хоперия Л. А. 239
 Хуцишвили Г. П. (О нем) 152

- Цверава Е. Н. 33, 264
Цинцадзе И. Н. (О нем) 159
Цинцадзе К. И. 188, 216
- Чачия Н. Е. 70
Чейшвили Л. Д. 240, 276, 287
Чикваидзе В. Н. 188, 216
Чикваидзе В. Н. (О нем) 113
Чимакадзе Г. Н. (О нем) 170
Члаидзе Е. Н. 214
- Чубинидзе А. И. 209, 213, 226, 297
Чубинидзе А. И. (О нем) 141
Чумбуридзе И. Т. 188, 216, 246
Чумбуридзе О. 195
- Шанидзе В. С. 209
Шарашидзе Л. К. 17, 23, 25, 26, 27, 67,
68, 262, 263, 272, 274, 279, 281,
286, 290, 291, 312
Шарашидзе Л. К. (О нем) 123
Шенгелия Ш. Г. 32
Шецирули Л. Т. 280
Шолохов М. А. (О нем) 234
Штерн Р. Д. 368
Шубенко-Габузова И. Н. (О нем)
115
- Эбралидзе Е. М. 32, 61, 198
Элнозишвили В. К. 188, 216
Эристави А. К. 22
Эристави К. Д. 22, 171, 312

ირაკლი ტატიშვილი
(1902—1980)

გიოგიგლიონგრაფია

Ираклий Татишвили
(1902—1980)
Биобиблиография

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქტო-საგამომცემლო სამჭიდოს დადგენილებით

გამომცემლობის რედაქტორი ი. გასიევა
მხატვარი ვ. ხ მ ა ლ ა ძ ე
მხატვრული რედაქტორი ი. სიხარულიძე
რედაქტორი ნ. ბოკერია
კორექტორი ც. ქირიაშვილი

გადაეცა წარმოებას 27.III.1987; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 4.X.1987;
ქაღალდის ზომა $60 \times 901/16$; ქაღალდი № 1; ბეჭდვა მაღალი;
გარნიტურა კონტაქტური; პირ. საღ. გატ. 7,3; პირობითი საბეჭდი თაბაზი 7,0;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბაზი 6,5;

ფე 01076; ტირაჟი 1000; შეკვეთა № 1329;

ფასი 1 მან. 20 ქაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецнериба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქართველოს სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Типография АН Грузинской ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19